

การศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า

ปริญญานิพนธ์
ของ
กุลบุรณ เกียรติบุตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า

บทคัดย่อ

ของ

กุลบุรณ เกียรติบุตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2546

h ๐๒๖๖๔๔

กุลบุรณ กียรติบุตร. (2546). การศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า.
ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ/ คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา
สุรักษา, อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า
จำแนกตามเพศและการติดยา และเพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านต่างๆ ของเยาวชนที่มี
ประวัติการเสพยาบ้าและที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่มีประวัติการ
เสพยาบ้าที่เข้ารับการบำบัดด้วยยา, การบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model)
และกาย จิต สังคมบำบัด ผู้ป่วยนอก (Fresh Model) ในสถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์ จำนวน
100 คน และนักเรียนระดับอาชีวศึกษา วิทยาลัยพณิชยการบางนา จำนวน 100 คน เครื่องมือที่
ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R) ที่ได้รับการพัฒนา
โดยพอลล์ คอสตา, นิยะดา จิตต์จรัส และนันทา สุรักษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ
การทดสอบค่าเฉลี่ย (t-test และ F-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows

ผลการศึกษาพบว่า

1. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายกับเพศหญิง มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ
หวั่นไหวและแบบแสดงตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในบุคลิกภาพ
แบบหวั่นไหว เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายมีองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล
ความเป็นศัตรู ความรู้สึกซึมเศร้า ค่านึงถึงแต่ตนเอง หุนหันพลันแล่น และอารมณ์แปรปรวนสูง
กว่าเพศหญิง และในบุคลิกภาพแบบแสดงตัว เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายมี
องค์ประกอบด้านความอบอุ่น ชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น ตรงไปตรงมา ชอบมีกิจกรรม แสวงหา
ความตื่นเต้น และมีอารมณ์ด้านบวกสูงกว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศหญิง
2. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน มีลักษณะบุคลิกภาพ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิก
ภาพแบบหวั่นไหวและบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 โดยในบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีองค์ประกอบด้านความรู้
สึกซึมเศร้า ค่านึงถึงแต่ตนเอง หุนหันพลันแล่น และอารมณ์แปรปรวนสูงกว่าเยาวชนที่ไม่มี
ประวัติการเสพยาบ้า และในบุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีองค์
ประกอบด้านหวั่นไหวกับงานศิลปะ ชอบลองกิจกรรมใหม่ๆ และเปิดรับกิจกรรมใหม่ๆ สูงกว่า
เยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

A STUDY OF PERSONALITY OF AMPHETAMINE USING IN YOURHS.

AN ABSTRACT

BY

KULABOON KIRTIPUTRA

Present in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2003

Kulaboon Kirtiputra. (2003). A study of Personality of Amphetamine using in youths.

Master Thesis, M. Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok :

Graduate School, Sirnakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof.

Dr.Nanta Sooraksa, Dr.Suwaporn Semheng.

The purpose of this study was to study the personality of amphetamine using in youths. Factors studied were sex, stage of amphetamine dependent and the domain of the personality and compare the domain of personality between the Amphetamine using and non used in youths.

The subjects were 100 amphetamine dependent youth of Tanyarak institute and 100 students of Bangna Commercial College. The instrument was NEO PI-R. The data were analyzed by t-test independent and Analysis of Variance (ANOVA).

The results of the study were as follows:

1. There was significantly different Neuroticism and Extraversion personality between male and female amphetamine dependent youths at .05. Male had higher score on Anxiety, Angry Hostility, Depression, Self - Consciousness, Impulsiveness and Vulnerability in Neuroticism. And had Warmth, Gregariousness, Assertiveness, Activity, Excitement-seeking and Positive Emotions in Extraversion.
2. There was no significantly different in personality by stage of amphetamine dependent.
3. There was significantly different Neuroticism and Openness personality between amphetamine dependent youths and non-amphetamine college student at .05 level. Amphetamine dependent youths had higher score on Depression, Self - Consciousness, Impulsiveness and Vulnerability in Neuroticism. And had Aesthetics, Actions and Ideas in Openness.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า

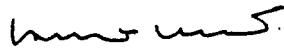
ของ

นางสาวกุลบุรณ์ เกียรติบุตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

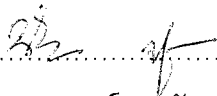

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

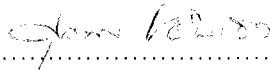
วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา)

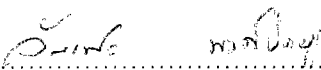
.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ไพศาล อันประเสริฐ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุริรักษา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ ดร.สุพร เข้มแข็ง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแนวคิดในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา ตลอดจนให้กำลังใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และอาจารย์ไพศาล อ้นประเสริฐ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ , อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง , รองศาสตราจารย์ ดร.เมธิรินทร์ ภิญโญชน และคณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวทุกท่าน ที่คอยให้คำแนะนำ และกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎ และ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้ความเมตตา ข้อเสนอแนะต่างๆ และความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการพณิชยการบางนา และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างสูงในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณพี่ๆ และ เพื่อนๆ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว รุ่น 32 ทุกคนที่คอยห่วงใย ดูแล ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณคุณพรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช ที่ดูแล ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือต่างๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณคุณกมลวรรณ อาชุนบุตร คุณธีรณัฐ สุวรรณกุล คุณชาญ นีอำมาตย์ คุณณัฐพล แยมฉิม และเพื่อนๆ สถาบันราชภัฏสวนดุสิตทุกคน ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และ เรื่องต่างๆ แก่ผู้วิจัยอย่างเต็มที่

ขอกราบขอบพระคุณและน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อกิจจา เกียรติบุตร คุณแม่บัวบาน เกียรติบุตร คุณป้าจงกลณี คุณป้าศรีรัตน์ คุณอาทัศนีย์ เกียรติบุตร ที่คอยให้ความรัก ความห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และให้ทุนทรัพย์ในการศึกษา ขอขอบคุณน้องกุฎาบุญญ์ น้องบารลิดา เกียรติบุตร ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้วิจัยมีความอดสาหะในการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบให้กับครอบครัวเกียรติบุตร และบรรพคณาจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังแห่งการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

กุลบุรณิ เกียรติบุตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
✓ ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
✓ ความสำคัญของการวิจัย.....	5
✓ ขอบเขตของการวิจัย.....	5
แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า.....	11
ความหมายของยาบ้า.....	11
ส่วนประกอบของยาบ้า.....	12
อาการของผู้เสพยาบ้า.....	15
การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด.....	19
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	28
ความหมายของบุคลิกภาพ.....	28
โครงสร้างบุคลิกภาพ.....	29
บุคลิกภาพของผู้เสพยาบ้า.....	30
ทฤษฎีบุคลิกภาพ.....	32
ทฤษฎีบุคลิกภาพแบบองค์ประกอบ.....	34
แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้โอ.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของผู้ที่ติดยาเสพติด.....	52
งานวิจัยในประเทศ.....	52
งานวิจัยต่างประเทศ.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	60
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	86
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	88
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	93
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย.....	93
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก.....	103
ภาคผนวก ข.....	113
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	122

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนเยาวชนที่เป็นแหล่งข้อมูล.....	60
2 แสดงจำนวนข้อแบบทดสอบ จำแนกตามองค์ประกอบบุคลิกภาพ.....	62
3 แสดงข้อมูลพื้นฐานของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	68
4 แสดงข้อมูลพฤติกรรมการใช้ยาบ้าของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	70
5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเพศชายและเพศหญิง.....	72
6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเพศชายและเพศหญิง.....	73
7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเพศชายและเพศหญิง.....	74
8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเพศชายและเพศหญิง.....	75
9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมของเพศชายและเพศหญิง.....	76
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	76
11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	77
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	77
13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	78
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	78
15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	78
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	79
17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	79

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม ของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	80
19	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมของเยาวชน ที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน.....	81
20	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเยาวชนที่มี ประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	82
21	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเยาวชนที่มี ประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	83
22	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเยาวชนที่มี ประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	84
23	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเยาวชนที่มี ประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	85
24	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมของเยาวชนที่มี ประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	86
25	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้โอของเยาวชน ที่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	114
26	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้โอของเยาวชน ที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า.....	118

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยที่เรื้อรังมานาน ทั้งยังเป็นสาเหตุในการทำลายทรัพยากรมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมโดยรวมอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันปัญหาการใช้ยาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าสู่กลุ่มเยาวชน จากข้อมูลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดปี 2537-2541 จำนวน 3,020 , 7,657 , 9,957 , 14,407 และ 20,908 คน ตามลำดับ ซึ่งยาเสพติดที่ระบาดแพร่หลายที่สุดคือยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีนหรือที่เรียกว่า ยาบ้า โดยในปี 2541 มีจำนวนถึง 15,411 คน และในจำนวนนี้เป็นเด็กวัยรุ่นในช่วงอายุ 15-18 ปี มากที่สุด (ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 2541 : 74-86) จะเห็นได้ว่าภายในระยะเวลา 4 ปี จำนวนเยาวชนที่ติดยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Perspective) ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem Behavior Theory) ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมการใช้สารเสพติด พบว่า ทฤษฎีของเจสเซอร์ (Jessor's Theory) กล่าวถึงกลุ่มของตัวแปรสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมที่เป็นปัญหา 3 กลุ่ม คือ

1. ภูมิหลัง และสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Background and Context Variables)
2. การรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Perceived Environment)
3. บุคลิกภาพ (Personality)

ภูมิหลังและสิ่งแวดล้อมทางสังคมอันได้แก่ครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุดแห่งแรกที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุคคล เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม และทัศนคติ ตลอดจนอุปนิสัยต่างๆ แก่สมาชิกในครอบครัว อันเป็นพื้นฐานต่อความเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีหรือไม่ดีในอนาคต และเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคลเป็นอย่างมาก จากสถิติของจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมมายังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปี 2541 จำแนกตามสาเหตุแห่งการกระทำความผิดพบว่า มีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัวถึง 8,645 คน (ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 2541 : 83) ซึ่งในงานวิจัยของออกดิง และบิวไวส์ (ผจงจิต อินทสุวรรณ. 2539 : 9 ; อ้างอิงจาก Oetting & Beauvais. 1987 : 4-5) พบว่าครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เด็กไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ดี พ่อแม่ที่ให้การสนับสนุนน้อย และไม่ค่อยจะมีบท

ลงโทษต่อการใช้ยาเสพติด จะมีอิทธิพลต่อการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับ เอนคอร์ (Encore. 1987 : 4-5) ซึ่งกล่าวว่าการที่เด็กอยู่ในสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ จะทำให้เด็กมีจิตใจอ่อนแอ ซึ่งอาจมีความกดดันและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปใช้ยาเสพติดได้ รวมถึงความประพฤติของบิดามารดา (บัญชา ดาวกระจาย. 2539 : 35) ที่ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีของเยาวชน ลุ่มหลงในอบายมุข เล่นการพนัน เสพสารเสพติด ทำผิดกฎหมาย ทะเลาะวิวาทกัน บางครอบครัวส่งเสริมในสิ่งฟุ้งเฟ้อซึ่งเป็นการสนับสนุนให้เยาวชนมีความประพฤติที่ไม่สมควร

ในด้านการรับรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ (2539 : 9) ได้ศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กวัยรุ่น พบว่าตัวแปรสำคัญของการติดยาเสพติดคือผลกระทบจากการคบเพื่อน การคบเพื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเด็ก เพราะถ้าเด็กได้คบเพื่อนเกรหรือความประพฤติไม่ดีแล้ว ก็อาจถูกเพื่อนชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสียได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบัญชา ดาวกระจาย (2539 : 56) ที่กล่าวว่าการคบเพื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญที่ชักน่านักเรียนไปติดสารเสพติด เพราะในวัยรุ่นนี้เพื่อนฝูงเป็นผู้มีอิทธิพลมากกว่าบิดามารดา เด็กมักชอบเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนและชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มจึงมักจะสร้างพฤติกรรมที่เป็นปัญหาขึ้นแก่สังคม ดังเช่น เฮอร์ซี่ (นิรมล เปลี่ยนจรรยา. 2530 : 4 ; อ้างอิงจาก Hirschi. 1973) ได้ทำการศึกษาพบว่า เด็กเกรส่วนใหญ่มีเพื่อนเป็นเด็กเกรด้วย ประมาณ 3 ใน 4 ของนักเรียนที่มีเพื่อนสนิท กระทำผิดตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป เด็กจะกระทำความผิดด้วย ซึ่งเรื่องของการกระทำตามกันหรือการเลียนแบบตามกัน การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นระหว่างการคบหาสมาคมในกลุ่มที่มีความใกล้ชิดสนิทสนม การกระทำตามแบบอย่างจึงมีทั้งการปฏิบัติตามและการละเมิดกฎระเบียบหรือกฎหมาย (Sutherland & Cressey. 1970 : 81) นอกจากกลุ่มเพื่อนแล้ว โรงเรียนยังเป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก เด็กในวัยเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน ดังนั้นความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติของเด็กที่มีต่อโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความประพฤติของเด็ก (ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ. 2539 : 11) จากการศึกษาของ ครอน และ แมสเซ (ยุบลวรรณ ประมวลรัฐการ. 2532 : 9 ; อ้างอิงจาก Kron & Massey. 1980 : 529) ได้นำทฤษฎีความผูกพันทางสังคมมาอธิบายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเด็กวัยรุ่น พบว่า เด็กวัยรุ่นที่มีความเชื่อ และความยึดมั่นผูกพันต่อการศึกษา มีความแข็งแกร่งที่สุดในการป้องกันไม่ให้เด็กวัยรุ่นกระทำความผิด จากการค้นพบนี้เห็นว่าตัวแปรที่เกี่ยวกับโรงเรียนมีความสำคัญต่อรูปแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้งหมด และเป็นตัวช่วยย่ำให้เห็นว่าประสบการณ์ที่เกี่ยวกับโรงเรียนของเด็กวัยรุ่น เป็นสิ่งที่ป้องกันการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่มีอิทธิพลที่จะผลักดันให้คนไปติดสารเสพติดได้ เช่น สถานที่อยู่อาศัยเต็มไปด้วยแหล่งค้าสารเสพติด สิ่งแวดล้อมภายในบ้านขาดความรักความอบอุ่น รวมไปถึงฐานะทางเศรษฐกิจและปัญหาชีวิต (สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2537 : 25)

สำหรับปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ ถือเป็นปัจจัยภายในตัวของบุคคลปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการใช้สารเสพติดในครั้งแรกของบุคคล มีคนศึกษาไว้หลายแง่มุม อาทิเช่น อัญปียา

บุรินทราภิบาล (2537 : 6-7) ได้กล่าวถึงสาเหตุทางด้านบุคลิกภาพที่ทำให้คนหนุ่มสาวหันมาใช้ยาเสพติดว่า ตัวผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ที่มีความไม่มั่นคงทางด้านอารมณ์และจิตใจ มีอารมณ์อ่อนไหว ถูกชักจูงง่าย นอกจากนี้ อภิรัตน์ หาญน้อย (2530 : 19) ได้ศึกษาพบว่าบุคลิกภาพของผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มีลักษณะดื้อเจียบ (Passive Aggressive) พึ่งพาผู้อื่น (Dependence) อ่อนแอ (Weak) รู้สึกไม่มั่นคงทางด้านจิตใจ (Insecure) ลงโทษตัวเอง (Introjection) และซึมเศร้า (Depressive) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพาพรรณ อุทุมพร (2540 : 11) และ ธารดล เหมพัฒน์ (2540 : 10) ที่พบว่า บุคลิกภาพของคนที่ติดยาส่วนมาก จะเป็นคนที่ชอบพึ่งคนอื่นจนกระทั่งกลายเป็นคนติดยาเสพติดไป โดยมีลักษณะบุคลิกภาพที่เรียกว่า Passive Dependence และนอกเหนือจากบุคลิกภาพที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพบว่าในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพชอบทำลาย (คุษฎี โยเหลา ลัดดาวรรณ เกษมเนตร และชัยวัฒน์ วงษ์อาษา. 2540 : 65) บุคลิกภาพต่อต้านสังคม (โสภา ชูพิกุลชัย. 2533 : 72) ความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ (วีรวรรณ สุธีรไกรลาส. 2536 : 1-2) บุคลิกภาพแบบชอบทดลองและค้นหา (Gary M. Ingersoll. 1989 : 108) และ รัชนี เหล่าเรืองธนา (2542 : 18-19) พบว่ายังมีบุคลิกภาพแบบอ่อนแอในทุกด้าน (Inadequate Personality) บุคลิกภาพแบบวู่วาม (Emotional Unstable Personality) สุขภาพจิตรวนเรขาดความมั่นใจ (Passive Aggressive Personality) บุคลิกภาพที่มีปัญหาต่าง ๆ (Sociopathic or Antisocial Personality) บุคลิกภาพเกร่ อันธพาล (Psychopathic Personality)

จากการศึกษาปัจจัยทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางบุคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นสาเหตุของการติดยาเสพติด เพราะการติดยาเสพติดเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล การที่บุคคลใดนั้นจะใช้ยาเสพติดหรือไม่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของเขาเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจและลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลนั้น บุคลิกภาพจึงเป็นเหตุสำคัญที่จะผลักดันให้บุคคลติดยาเสพติด อัลพอร์ท (นวลละอ อสุภาผล. 2537: 4 ; อ้างอิงจาก Allport. 1973) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่าเป็นลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวบุคคล ซึ่งลักษณะนิสัยนี้ก่อให้เกิดเป็นความแตกต่างที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของบุคคล โดย ปรีชา วิหคโต (2533 : 142) ได้จำแนกบุคลิกภาพออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ปรากฏแก่สายตา ได้แก่ รูปลักษณ์ (สีผิว หน้าตา รูปร่าง) กิริยาท่าทางรวมทั้งการแต่งกาย และลักษณะภายในของแต่ละบุคคล เช่น ความคิด เจตคติ ลักษณะนิสัย วิธีการปรับตัว และความสนใจ เป็นต้น

ดังนั้นหากเรามีการศึกษาค้นคว้าบุคลิกภาพของเยาวชนที่เสพยาบ้าจนเข้าใจในสาเหตุและลักษณะบุคลิกภาพนั้นแล้วจะช่วยให้เราได้แนวทางในการป้องกันเยาวชนผู้มีความเสี่ยงและช่วยเหลือเยาวชนที่ติดยาต่อไป แต่ในเรื่องของบุคลิกภาพโดยเฉพาะบุคลิกภาพภายในเป็นสิ่งที่ตรวจวัดได้ยาก การสังเกตและการสัมภาษณ์จึงไม่สามารถทำให้เข้าใจบุคลิกภาพได้ทั้งหมด ดังนั้นแบบทดสอบบุคลิกภาพจึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้เราเข้าใจในบุคลิกภาพภายในของเยาวชนผู้เสพยาบ้าได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพแบบให้

รายงานตนเอง (Self-Report) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยชุดข้อคำถาม เพื่อให้ผู้ตอบเขียนตอบเพื่อแสดงบุคลิกภาพของตนเองออกมาเป็นรายงานนี้ จะทำให้ผู้วิจัยเข้าใจบุคลิกภาพของเยาวชนที่เสพยาบ้าได้อย่างครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น

ในเรื่องแบบทดสอบเพื่อวัดบุคลิกภาพสำหรับผู้ที่ใช้ยาเสพติดนั้น บรูเนอร์ และคณะ (Brooner et al. 1991 : Abstract) เสนอแนะว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพ NEO Personality Inventory นั้น สามารถนำไปใช้กับผู้ติดยาเสพติดได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพของเยาวชนที่เสพยาบ้า โดยการนำแบบทดสอบบุคลิกภาพ NEO (Neuroticism, Extraversion, Openness = NEO) ที่เรียกว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ NEO PI-R (The Revised NEO Personality Inventory) มาเป็นเครื่องมือในการวัดบุคลิกภาพ ซึ่งแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ NEO PI-R เป็นแบบวัดของ คอสตา (Paul T. Costa) และ แมคเกร (Robert R. McCrae) สร้างในปี ค.ศ. 1985 ใช้วัดบุคลิกภาพของบุคคลเพื่อใช้ในการประเมินการวินิจฉัยโรค การให้คำปรึกษาและการบำบัด การเลือกสรรคนเข้าทำงาน และประเมินบุคลิกภาพเพื่อการวิจัย โดยแบบทดสอบนี้จะทดสอบบุคลิกภาพของบุคคลในด้านของ

1. บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism)
2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extraversion)
3. บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness)
4. บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (Agreeableness)
5. บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม (Conscientiousness)

ซึ่งในแต่ละด้านยังมีลักษณะบุคลิกภาพย่อยๆ ที่พบในเยาวชนที่เสพยาบ้าที่น่าสนใจและควรจะนำมาศึกษาค้นคว้า เช่น ความวิตกกังวล (Anxiety) ความรู้สึกเป็นศัตรู (Angry hostility) ความรู้สึกซึมเศร้า (Depression) การแสวงหาความตื่นเต้น (Sensation seeking) เป็นต้น ในประเทศไทย ได้มีผู้นำเอาแบบวัดบุคลิกภาพ NEO FFI (The NEO Five Factor Inventory) และแบบวัดบุคลิกภาพ NEO PI-R (The Revised NEO Personality Inventory) มาใช้ แต่เป็นการวัดบุคลิกภาพของผู้จำหน่ายตรง หรือใช้ในการศึกษาการจัดการความเครียด แต่ยังไม่เคยมีผู้ใดนำมาศึกษากับผู้ที่ติดยาบ้า ซึ่งในต่างประเทศ ได้มีผู้นำเอาแบบทดสอบบุคลิกภาพ NEO มาทดสอบกับผู้ที่บุคลิกภาพแบบพึงพิง คือ บอนสเตอร์น และ เซซีโอ (Bornstein and Ceceo. 2000 : Abstract) ได้นำเอาแบบทดสอบ NEO FFI มาศึกษาหาความสัมพันธ์กับผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบพึงพิง จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบพึงพิงมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว และบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน ซึ่งบุคลิกภาพแบบหวั่นไวนั้น เป็นบุคลิกภาพหนึ่งที่พบในผู้ติดยาเสพติด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบบทดสอบบุคลิกภาพ NEO PI-R (The Revised NEO Personality Inventory) มาปรับใช้กับกลุ่มเยาวชนที่เสพยาบ้า เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของบุคลิกภาพกับแบบทดสอบ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำแนกตามเพศ และชั้นของการติดยา
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านต่างๆ ของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบถึงบุคลิกภาพเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ปกครอง ครูอาจารย์ในโรงเรียน นักจิตวิทยา และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเยาวชนที่เสพยาบ้า และป้องกันกลุ่มเยาวชนที่มีความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดเพื่อป้องกันการติดยาเสพติดและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา

กลุ่มที่มีประวัติการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่เข้ารับการบำบัดด้วยยา การบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model) และ กาย จิต สังคมบำบัด ผู้ป่วยนอก (Fresh Model) ในสถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์จำนวน 100 คน

กลุ่มไม่มีประวัติการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวิทยาลัยพาณิชยการบางนา ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

- 1.1 เพศ
- 1.2 ชั้นของการติดยา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ประกอบด้วยบุคลิกภาพ 5 ด้านคือ

- 2.1 บุคลิกภาพแบบหวุ่นไหว (Neuroticism)
- 2.2 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extraversion)
- 2.3 บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness)
- 2.4 บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (Agreeableness)
- 2.5 บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม (Conscientiousness)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อการกระทำพฤติกรรมและมีผลเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งสะท้อนให้ทราบถึง ลักษณะนิสัยเฉพาะตัวของบุคคลนั้น โดยสามารถแบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว หมายถึง ลักษณะของความกังวล (worrying) ความรู้สึกเป็นศัตรูอย่างโกรธเคือง (angry hostility) ความรู้สึกซึมเศร้า (depression) การคำนึงถึงแต่ตนเอง (self-consciousness) ความหุนหันพลันแล่น (impulsiveness) และมีอารมณ์เปราะบาง (vulnerability)

1.1.1 มีความวิตกกังวล (anxiety) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความว้าวุ่นหวาดกลัว มีแนวโน้มที่จะวิตกกังวล ตึงเครียด กระสับกระส่าย

1.1.2 ความรู้สึกเป็นศัตรูอย่างโกรธเคือง (angry hostility) เป็นลักษณะที่บ่งชี้แนวโน้มของความโกรธและภาวะที่เกี่ยวข้อง เช่น ความหงุดหงิดและความขุ่นเคือง

1.1.3 ความรู้สึกซึมเศร้า (depression) หมายถึง ความรู้สึกผิด เศร้า สิ้นหวัง และว่าเหว เป็นผู้ที่มีความท้อแท้ง่าย

1.1.4 การคำนึงถึงแต่ตนเอง (self-consciousness) เป็นลักษณะผู้ที่มีอารมณ์ความรู้สึกที่มีความละเอียด รู้สึกไม่สบายใจที่จะมีผู้อื่นอยู่แวดล้อม ไวต่อการแสดงออกของผู้อื่นมีต่อตนเองและมีแนวโน้มที่จะรู้สึกต่ำต้อย เป็นลักษณะที่รู้สึกอายหรือรู้สึกกังวลกับการเข้าสังคม

1.1.5 ความหุนหันพลันแล่น (impulsiveness) หมายถึง การไม่สามารถที่จะควบคุมความอยาก และความต้องการของตนเอง

1.1.6 มีอารมณ์เปราะบาง (vulnerability) หมายถึง ความอ่อนแอต่อความเครียด ไม่สามารถเผชิญกับความเครียดได้ เป็นผู้ที่ต้องพึ่งพาคนอื่น เป็นคนสิ้นหวัง ตื่นตระหนกเมื่อประสบกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

1.2 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (extraversion) หมายถึง ลักษณะของผู้ที่มีความอบอุ่น (warmth) ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (gregariousness) การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา (assertiveness) การชอบมีกิจกรรม (activity) ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (excitement-seeking) การมีอารมณ์ด้านบวก (positive emotion)

1.2.1 การเป็นผู้มีความอบอุ่น (warmth) หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรักและเป็นมิตรต่อผู้อื่นเป็นผู้ที่มีความรักผู้อื่นอย่างแท้จริง

1.2.2 ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (gregariousness) หมายถึง ความชอบที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะ

1.2.3 การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา (assertiveness) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่กล้าที่จะแสดงความเป็นผู้นำหรือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในสังคม

1.2.4 การชอบมีกิจกรรม (activity) หมายถึง ผู้ที่มีความว่องไวตื่นตัว มีความต้องการทำกิจกรรมอยู่เสมอ

1.2.5 ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (excitement-seeking) หมายถึง ลักษณะของผู้ที่ชอบสิ่งแวดล้อมที่มีสีสันสดใส

1.2.6 การมีอารมณ์ด้านบวก (positive emotion) หมายถึง ลักษณะของผู้ที่มีความสนุกสนาน มีความสุขความหวังและมองโลกในแง่ดี

1.3 บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (openness) หมายถึง การเป็นคนช่างฝัน (fantasy) ความสุนทรีย์ (aesthetics) การเปิดเผยความรู้สึก (feelings) การปฏิบัติ (actions) การมีความคิด (ideas) การยอมรับค่านิยม (values)

1.3.1 การเป็นคนช่างฝัน (fantasy) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีชีวิตเต็มไปด้วยการจินตนาการและความฝันมีความคิดสร้างสรรค์ภายในตนเอง

1.3.2 ความสุนทรีย์ (aesthetics) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่หวั่นไหวกับงานความงามในงานศิลปะ บทกวี

1.3.3 การเปิดเผยความรู้สึก (feelings) หมายถึง การเป็นผู้ที่รับรู้อารมณ์และความรู้สึกภายในตนเอง

1.3.4 การปฏิบัติ (actions) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่พร้อมที่จะลงทำกิจกรรมใหม่ๆ เช่น รับประทานอาหารใหม่ๆ ชอบความแปลกใหม่หลากหลายกว่าความเคยชินที่ปฏิบัติอยู่

1.3.5 การมีความคิด (ideas) หมายถึง การมีความคิดที่จะเปิดรับเหตุการณ์หรือเรื่องใหม่ๆ

1.3.6 การยอมรับค่านิยม (values) หมายถึง การมีความพร้อมที่จะตรวจสอบค่านิยมต่างๆ เช่น ทางสังคมการเมืองและศาสนา

1.4 บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (Agreeableness) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่เป็นผู้ไว้วางใจผู้อื่น (trust) ความตรงไปตรงมา (Straightforwardness) ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ (altruism) การยอมตามผู้อื่น (compliance) การถ่อมตน (modesty) และความมีจิตใจอ่อนโยน (tender-mindedness)

1.4.1 การเป็นผู้ไว้วางใจผู้อื่น (trust) หมายถึง การที่เชื่อว่าผู้อื่นมีความซื่อสัตย์ และมีเจตนาดี

1.4.2 ความตรงไปตรงมา (Straightforwardness) หมายถึง การมีความจริงใจที่จะปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา

1.4.3 ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ (altruism) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น เป็นผู้ที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

1.4.4 การยอมตามผู้อื่น (compliance) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความอ่อนโยน ตอบสนองการกระทำของผู้อื่นอย่างสุขุม

1.4.5 การถ่อมตน (modesty) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ถ่อมตนไม่ชมว่าตนเองเหนือผู้อื่น

1.4.6 ความมีจิตใจอ่อนโยน (tender-mindedness) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ให้ความสำคัญต่อความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น มีความห่วงใยต่อความต้องการของผู้อื่น

1.5 บุคลิกภาพมีมโนธรรม (Conscientiousness) หมายถึง การมีความสามารถ (competence) ความเป็นระเบียบ (order) การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (dutifulness) การมีความต้องการสัมฤทธิ์ผล (achievement striving) ความมีวินัยในตนเอง (self-discipline) และความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ (deliberation)

1.5.1 การมีความสามารถ (competence) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่สามารถจัดการกับชีวิตตนเองได้ มีความเป็นเหตุเป็นผลและมีประสิทธิภาพในตนเอง

1.5.2 ความเป็นระเบียบ (order) หมายถึง ลักษณะของผู้ที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.5.3 การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (dutifulness) หมายถึง ลักษณะของผู้ที่ยึดมั่นในหลักการทางจริยธรรมและปฏิบัติตามคำมั่นที่ให้ไว้

1.5.4 การมีความต้องการสัมฤทธิ์ผล (achievement striving) หมายถึง การที่บุคคลพยายามปฏิบัติตนเพื่อประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

1.5.5 ความมีวินัยในตนเอง (self-discipline) หมายถึง ความสามารถที่จะเริ่มและปฏิบัติสิ่งต่างๆให้สำเร็จ แม้ว่าจะเต็มไปด้วยความเบื่อหน่าย หรืออุปสรรคก็ตาม

1.5.6 ความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ (deliberation) หมายถึง การมีความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ มีความระมัดระวังในการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

2. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า หมายถึง บุคคลที่เคยเสพยาบ้า มีอายุระหว่าง 17 ถึง 25 ปี ที่กำลังเข้ารับการบำบัดด้วยยา การบำบัดตามรูปแบบการบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast model) และ กาย จิต สังคมบำบัด ผู้ป่วยนอก (Fresh Model) ในสถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์

3. เยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเสพยาบ้า มีอายุระหว่าง 17 ถึง 25 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไปในสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

4. บุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า หมายถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อการกระทำพฤติกรรมและมีผลเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ซึ่งสะท้อนให้ทราบถึงลักษณะนิสัยเฉพาะตัวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าในด้านต่างๆ 5 องค์ประกอบคือ

- 4.1 บุคลิกภาพแบบหวุ่นไหว (Neuroticism)
- 4.2 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extraversion)
- 4.3 บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness)
- 4.4 บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (Agreeableness)
- 4.5 บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม (Conscientiousness)

5. ขั้นของการติดยา หมายถึง ความต้องการในการใช้ยาก่อนเข้ารับการบำบัดแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

- 5.1 ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์
- 5.2 ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกวัน
- 5.3 ต้องใช้ยวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป

สมมติฐานในการวิจัย

- 1. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีเพศต่างกัน มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
- 2. เยาวชนที่มีขั้นของการติดยาต่างกันมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
- 4. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า และเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า
 - 1.1 ความหมายของยาบ้า
 - 1.2 ส่วนประกอบของยาบ้า
 - 1.3 อาการของผู้เสพยาบ้า
 - 1.4 การบำบัดรักษาผู้ติดยาบ้า
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 2.1 ความหมายของบุคลิกภาพ
 - 2.2 โครงสร้างบุคลิกภาพ
 - 2.3 บุคลิกภาพของผู้เสพยาบ้า
 - 2.4 ทฤษฎีบุคลิกภาพ
 - 2.5 ทฤษฎีบุคลิกภาพแบบองค์ประกอบ (Trait)
 - 2.6 ทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (The Big Five)
 - 2.7 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดบุคลิกภาพของผู้ที่ติดยาบ้า
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า

1.1 ความหมายของยาบ้า

แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน หรือมีชื่อเรียกกันทั่วไปว่า “ยาบ้า” เป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภทที่ 2 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 51 เรื่องระบุชื่อและจัดประเภทวัตถุออกฤทธิ์ตามความใน พ.ร.บ. วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2521 ตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ได้กำหนดให้วัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ 1 และ 2 เป็นยาเสพติด แต่ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงในวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530 ตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 กำหนดให้วัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภทเป็นยาเสพติด เนื่องจากวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภทอาจมีการใช้เป็นยาเสพติดได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ผลิต ครอบครอง ขาย จึงมีความผิดเหมือนกับยาเสพติดให้โทษชนิดหนึ่ง

แอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีน เป็นยาประเภทกระตุ้นประสาท เป็นยาอันตราย มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทในสมองส่วนกลาง ทำให้ความคิดอ่านผ่องใส และร่างกายไม่มีความเหน็ดเหนื่อยในระยะแรกที่เสพ ซึ่งพวกที่ใช้กำลังทางกายและสมอง นิยมใช้มากกว่าบุคคลปกติ เพราะผลทางฤทธิ์ยาจะทำให้เกิดอาการตื่นเต้น ใจสั่น มือสั่น ความคิดอ่านเร็วกว่าปกติ แต่สมาธิเสีย นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อระบบไหลเวียนของโลหิต ทำให้ความดันโลหิตสูง กระตุ้นหัวใจ ทำให้เกิดอาการใจสั่น การใช้ยานี้ติดต่อกันในระยะเวลานานจะเกิดการเป็นพิษ ทำให้สุขภาพทรุดโทรม มีความเสื่อมทางจิตถึงขั้นโรคจิตได้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2537 : 1)

ประวัติและความเป็นมาของแอมเฟตามีน

สารแอมเฟตามีน ถูกค้นพบครั้งแรกในโลกเมื่อปี ค.ศ.1887 และถูกนำมาใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์เมื่อปี ค.ศ. 1927 โดยเภสัชกรชาวเมืองแคลิฟอร์เนียชื่อ Gordon Alles ซึ่งขณะนั้นต้องการสังเคราะห์สารเพื่อนำมาใช้รักษาโรคหอบหืด แทนอีเฟรดิน ภายหลังการศึกษาวิจัยอย่างละเอียด พบว่าแอมเฟตามีนสามารถรักษาโรคหอบหืดได้จริง จึงได้จดทำเบียนสิทธิบัตรไว้ และในปี ค.ศ. 1932 ได้ขายลิขสิทธิ์นั้นให้กับบริษัท Smith, Kline and French Laboratories ซึ่งต่อมาได้ผลิตยาขยายหลอดลมชนิดสุดคม ชื่อ Benzedrine ประโยชน์ในการรักษาใช้ในโรคหอบหืด ลดอาการชุกชุมของเด็ก ลดความอยากอาหาร และเป็นยากระตุ้น

ในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการเอายาแอมเฟตามีนมาใช้ในการทำสงครามโดยทหารที่อยู่เวรยามหรือทหารที่ต้องปฏิบัติงานพิเศษบางอย่างรับประทาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้นานขึ้น ไม่อ่อนเพลียหรือง่วงนอนเร็วดังผู้ที่มิได้รับประทานยา ซึ่งนับว่าเป็นการใช้ยานี้ในกิจกรรมด้านอื่นที่มีใช้ด้านการแพทย์ และหลังจากที่สงครามเลิกแล้วก็ได้มีการนำเอา

แอมเฟตามีนมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้น ทั้งทางด้านการแพทย์และด้านอื่นๆ เช่น ในด้าน กีฬา การแข่งม้าหรือสัตว์อื่น การขบรณะทางไกลๆ การดูหนังสือสอบ การลดน้ำหนัก (สำนักงาน ป.ป.ส. 2534 : 5-6)

1.2 ส่วนประกอบของยาบ้า

ลักษณะ

แอมเฟตามีนมีลักษณะเป็นผงผลึกสีขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขมนิดๆ แอมเฟตามีนที่อยู่ในรูปของเกลือจะละลายได้ดีในน้ำ แต่ละลายได้ไม่ดีในอีเธอร์ แต่ถ้าอยู่ในรูปของเบสจะละลายได้ดีในอีเธอร์แต่ไม่ละลายในน้ำ

โดยทั่วไปลักษณะของแอมเฟตามีนเมื่อนำไปทำยาแล้วมักจะมีลักษณะเป็นเม็ดเล็กๆ หรือ แคปซูล โดยมีลักษณะ ดังนี้

รูปร่าง	เม็ดยากลมและแบน ทรงรี หรือเป็นผงบรรจุในแคปซูล
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.6-0.7 เซนติเมตร หนาประมาณ 0.1-0.2 เซนติเมตร
สี	ส้ม น้ำตาล ขาว ม่วงอ่อน ฟ้า ครีมี เหลือง ชมพู ซึ่งบางครั้งมีลักษณะเป็นจุดเล็กๆ เช่น ขาว น้ำตาลเข้ม และดำ เป็นต้น
สัญลักษณ์บนเม็ดยา	รูปหัวม้า/LONDON รูปหัวม้า/USA รูปหัวม้า/MARLBORO กิเลน/LONDON M/* M/99 99/เส้นแบ่งครึ่งเม็ด Sp/99 รูปคางคาว/เส้นแบ่งครึ่งเม็ด K/44 **/เส้นแบ่งครึ่งเม็ด หรือบางเม็ดจะมีคำว่า "SUPER" พิมพ์อยู่เหนือรูปหัวม้าและมีอักษร "D" พิมพ์อยู่ใต้รูปหัวม้า อีกด้านหนึ่งของเม็ดยาจะเป็นเส้นแบ่งครึ่ง
น้ำหนัก	เม็ดยา 1 เม็ด หนักประมาณ 0.06-0.12 กรัม
ลักษณะการบรรจุ	การแบ่งบรรจุมักแตกต่างกัน เช่น - ห่อแต่ละเม็ดด้วยกระดาษตะกั่ว หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ หรือพลาสติก หรือซองบุหรี - บรรจุในหลอดกาแฟ ปิดหัวท้ายด้วยความร้อน อาจบรรจุ 1 เม็ด หรือมากกว่า - ใส่ในฝา หรือละลายในเครื่องดื่มชูกำลังยี่ห้อต่างๆ - ซุกซ่อนอยู่ในเนื้อทอฟฟี่ หรือลูกกวาด - บรรจุในถุง/ซองพลาสติกแบบมีฝา /ลิ้นปิดเปิด (แบบซองใส่ยา) ขนาดและสีต่างๆกันเช่น ซองสีแดง เหลือง เทา ขาว และซอง

พลาสติกใส ที่ของอาจพิมพ์สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น พิมพ์ว่า“เปาบุ้นจิ้น” “สำหรับใช้กับไก่” “ซูเปอร์แมน” “ปลาฉลาม”

“METHEDRINE” “MARLBORO” “ตราดาว” และ “Jumbo Jet” เป็นต้น โดยถ้าเป็นการขายส่งมักจะแบ่งบรรจุถุงละ 200 เม็ด ราคาขายส่งใน กทม.ประมาณถุงละ 2000-3000 บาท ราคาขายปลีกทั่วประเทศเม็ดละ 25-30 บาท

การออกฤทธิ์ของแอมเฟตามีน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ ป.ป.ส. (2537 : 5) ได้กล่าวถึงการออกฤทธิ์ของแอมเฟตามีน หรือยาบ้า ไว้ดังนี้

ระบบประสาทส่วนกลาง (Central Nervous System, C.N.S.)

ระบบประสาทส่วนกลางของมนุษย์นั้นประกอบด้วย

1) สมอง (BRAIN) ซึ่งแบ่งเป็นส่วนใหญ่ๆ ได้ 3 ส่วน คือ

1.1 CELEBRUM

1.2 BRAIN STEM

1.3 CEREBELLUM

2) ไขสันหลัง (SPINAL CORD)

ในระบบประสาทส่วนกลางนี้ จะประกอบไปด้วยเซลล์ประสาทมากมาย เซลล์เหล่านี้จะส่งสัญญาณจากเซลล์หนึ่งไปยังอีกเซลล์หนึ่งได้โดยการปล่อยสารเคมีบางชนิดไปจับกับตัวรับของเซลล์ถัดไป ทำให้เซลล์นั้นสามารถนำสัญญาณประสาทส่งต่อไปได้

หากระบบประสาทส่วนกลางนี้ได้รับการกระตุ้นเกินระดับ ความตื่นตัวของเซลล์ประสาทเพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ ก็จะทำให้เกิดอาการตามลำดับ ดังนี้ ตื่นเต้นน้อย ตื่นเต้นมาก ชัก หมดสติตายในที่สุด และหากการตื่นตัวของเซลล์ประสาทลดลงกว่าปกติ ก็จะทำให้เกิดอาการสงบ หลับ สลบ หมดสติ และตายตามลำดับ

เมื่อทราบถึงส่วนประกอบต่างๆ ของระบบประสาทส่วนกลางแล้ว ในทางการแพทย์ได้แบ่งยาต่างๆ ที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลางเอาไว้หลายประเภทด้วยกัน ซึ่งแอมเฟตามีนก็เป็นยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลางประเภทหนึ่ง

การแบ่งประเภทของยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง

ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลางแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) ยาที่ออกฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของทั้งระบบประสาทส่วนกลาง ได้แก่ คาเฟอีน แอมเฟตามีน

2) ยาที่ออกฤทธิ์กดการทำงานของทั้งระบบประสาทส่วนกลาง ได้แก่ ยานอนหลับ ยาสลบ

- 3) ยาที่เลือกออกฤทธิ์กดหรือกระตุ้นการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางเป็นบางส่วน ได้แก่ ยาสงบประสาท ยาแก้ปวด ยาระงับชัก ยาเหล่านี้สามารถส่งผลลัพธ์เป็นกดประสาทหรือกระตุ้นอย่างใดอย่างหนึ่ง

แอมเฟตามีนกับการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง

แอมเฟตามีนถือว่าเป็นยาที่อยู่ในประเภทของยาที่กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ที่จะมีผลในการเพิ่มการตื่นตัวของสมอง ซึ่งการออกฤทธิ์นั้นจะขึ้นอยู่กับขนาดของยา ถ้าได้รับเกินขนาดจะทำให้เกิดอาการชัก หดสติ และตายได้ แอมเฟตามีนสามารถกระตุ้นการหายใจ การไหลเวียนของเลือดได้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2537 : 6)

โดยทั่วไปแล้วยากระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางนั้น จะแบ่งออกตามตำแหน่งของการออกฤทธิ์ (SITE OF ACTION) ได้ดังนี้

- 1) ยาที่ออกฤทธิ์กระตุ้น Cerebrum เช่น Xanthine , Amphetamine, Ephedrine, Methylphenidate, Cocaine, Atropine
- 2) ยาที่ออกฤทธิ์กระตุ้น Brain Stem เช่น Pentylentetrazol, Picrotoxin
- 3) ยากระตุ้น Spinal Cord เช่น Strychnine

แอมเฟตามีน ถือว่าเป็นยาที่ออกฤทธิ์ส่วนใหญ่ที่ Cerebrum ซึ่งมีคุณสมบัติเป็น Psychomotor Stimulants (มีฤทธิ์กระตุ้นสมอง) มากกว่าเป็น Analeptics (ยาบำรุงกำลัง) หรือ Convulsants (สารที่ทำให้เกิดอาการชัก) เป็นยาที่กระตุ้น Cerebral Cortex ทำให้จิตใจสบาย รู้สึกแจ่มใส มีความตื่นตัวอยู่เสมอ และมีแรงทำงานได้มากกว่าปกติ ไม่ง่วงนอน ถ้าใช้ในปริมาณสูง ๆ อาจคุ้มคลั่ง ประสาทหลอน และชัก อาจทำให้ตายได้

แอมเฟตามีนหรือยาที่มีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาแบบเดียวกับยาประเภทแอมเฟตามีนสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ผู้ใช้จะมีความรู้สึกกระปรี้กระเปร่าและมีอารมณ์แจ่มใส เบิกบาน การใช้ยานี้ในการบำบัดรักษาโรคโดยมากแล้วจะต้องใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดการติดยาได้ การที่ยาพวกนี้มีฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของร่างกาย และมีฤทธิ์ทำให้เกิดอารมณ์เป็นสุข จึงทำให้มีการนำไปใช้ในทางที่ผิดกันมาก การใช้ยาประเภทนี้ผู้ใช้จะต้องเพิ่มขนาดการใช้ยาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ได้ฤทธิ์ของยาในระดับที่ตนเองเคยใช้อยู่ ถ้ามีการเพิ่มขนาดและความถี่ของการใช้ยาประเภทนี้ต่อไปอีก ในที่สุดจะเกิดอันตรายต่อระบบประสาท อาการทางประสาทอันเนื่องมาจากแอมเฟตามีน ได้แก่ ความก้าวร้าว และพฤติกรรมประชดสังคม ถ้าจะพิจารณาถึงพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วผู้ติดแอมเฟตามีน จะแสดงพฤติกรรมแบบเดียวกับผู้ติดโคเคน

ข้อควรระวังในการใช้แอมเฟตามีน

ไม่ควรใช้แอมเฟตามีนในผู้ป่วยที่กำลังมีความเครียดมาก ผู้ป่วยที่เป็นโรคเกี่ยวกับหัวใจ และหลอดเลือด ผู้ป่วยที่เป็นโรคไทรอยด์ชนิด Hyperthyroidism หญิงมีครรภ์โดยเฉพาะ 1-3 เดือนแรก เพราะแอมเฟตามีนจะทำให้การเจริญเติบโตทางกายภาพของทารกผิดปกติไป และไม่ควรรใช้แอมเฟตามีนในหญิงที่ต้องการจะตั้งครรภ์และให้นมลูก ในผู้ป่วยที่เป็นต้อหินหรือโรคประสาทชนิดวิตกกังวล รวมทั้งผู้ป่วยที่มีการใช้ยาต่างๆ อยู่ก่อนแล้ว เช่นยารักษาโรคเบาหวาน (สำนักงาน ป.ป.ส. 2534 : 7)

วิธีการเสพ

การเสพยาสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น

- รับประทานเป็นเม็ด
- ละลายในเครื่องดื่ม โดยเฉพาะเครื่องดื่มชูกำลัง
- ผสมน้ำฉีด
- บดแล้วนำมาสูดไฟเพื่อสูดดมควัน

1.3 อาการของผู้เสพยาบ้า

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ ป.ป.ส. (2537 : 9) ได้กล่าวถึงอาการของผู้เสพยาบ้าที่มีปริมาณการใช้แตกต่างกัน ดังนี้

- การใช้แอมเฟตามีนในขนาดต่ำนานๆครั้ง โดยมีการใช้ในขนาด 5-20 มิลลิกรัม โดยวิธีการรับประทาน เพื่อขจัดความเมื่อยล้า ภายหลังจากการทำงาน หรือใช้เพื่อเพิ่มอารมณ์การทำงานหรืองานที่ต้องใช้กำลังหรือปัญญาที่หนักๆ หรือใช้เพื่อแก้อาการเมื่อยล้า หรือเพิ่มความรู้สึกที่ดีในทุกสภาวะโอกาส

- การใช้แอมเฟตามีนในขนาดต่ำ ติดต่อกันเป็นประจำ กรณีนี้อาจเกิดขึ้นเพราะผู้ใช้ได้รับยาจากแพทย์เพื่อควบคุมน้ำหนัก การใช้ในลักษณะนี้จะรับประทาน 3-4 ครั้งต่อวัน ผลของยาทำให้ผู้รับประทานมีความรู้สึกสบายกว่าปกติ เมื่อใช้ไปนานๆจะมีอาการติดยานั้นทางจิตใจ และมีความรู้สึกว่าจะต้องรับประทานยานี้ตลอดไปจะขาดเสียไม่ได้ หากหยุดยาเพียงวันเดียว ผู้ใช้จะมีอาการซึมเศร้าทันที ภายหลังรับประทานยาอาการดังกล่าวจะหายไป บางคนต้องเพิ่มขนาดการรับประทานยา เพื่อให้ได้ผลดีเท่าเดิม มีรายงานในบางคนต้องใช้วัตถุออกฤทธิ์ชนิดกดประสาท หรือแอลกอฮอล์เพื่อช่วยแก้การนอนไม่หลับ ลักษณะการใช้ยา 2 ลักษณะ คือ กระตุ้นและกดนี้จะส่งผลถึงการใช้อย่างเกินขนาดซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ยาเป็นอย่างมาก

- การใช้แอมเฟตามีนโดยวิธีการฉีดเข้าเส้น มีขนาดการใช้ในการรักษาอยู่ในระหว่าง 2.5-15 มิลลิกรัม/วัน แต่มีรายงานการใช้ในทางที่ผิดว่ามีการฉีดแอมเฟตามีนในขนาดระหว่าง 500-

1000 มิลลิกรัม ทุกๆ 2-3 ชั่วโมง เพื่อต้องการให้เกิดความรู้สึก “FLASH” OR “ RUSH” ซึ่งเป็นวิธีการเสพที่เป็นอันตรายสูงมาก

- ถ้าใช้แอมเฟตามีน 3-4 เม็ด/วัน จะมีผลทางด้านจิตใจ จะรู้สึกว้าวุ่นทำอะไรไม่ได้

- ถ้าร่างกายได้รับแอมเฟตามีน 10-30 มิลลิกรัม จะมีผลต่อร่างกายภายใน 2-3 ชั่วโมง หลังจากที่ได้รับประทานเข้าไป โดยคนที่ได้รับประทานเข้าไปจะทำให้เกิดอาการตื่นตัวตลอดเวลา (Alertness) จะมีอาการอึดอัด ปลายปลายมือ ปลายเท้าเย็น นอนไม่หลับ และขนาด 20-30 มิลลิกรัม/วัน จะกระตุ้นคนไข้พิษสุราเรื้อรังซึ่งมีอาการง่วงซึม โดยลดความกระวนกระวาย อยากดื่มเหล้าน้อยลง แต่จะทำให้มีอาการประสาทหลอน (Hallucination) ซึ่งอาการนี้จะลดลงอย่างรวดเร็วถ้าแอมเฟตามีนถูกขับออกจากร่างกายจนหมด

- สำหรับการใส่แอมเฟตามีนในขนาดสูง จะทำให้มีอาการ ดังต่อไปนี้

1. วิดกจริต	7. ระบบหายใจผิดปกติ
2. ไม่รับรู้โลก	8. กระเพาะอาหารทะลุ
3. ปวดเมื่อย	9. มีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง
4. ซึมเศร้า	10. น้ำหนักตัวลดลง
5. มือสั่น	11. มีอาการขาดวิตามิน ตัวเหลือง
6. ผิวน้ำ	12. ประสาทพิการ

- สำหรับผู้เสพแล้วมักพบว่ามีอาการ หงุดหงิด อยู่ไม่สุข กระวนกระวาย คลุ้มคลั่ง ประสาทแข็ง การตัดสินใจผิดพลาด หรืออาจมองเห็นภาพหลอน นอกจากนี้ ยังอาจตื่นเต้น

- ตกใจง่าย จิตสับสน หวาดระแวง และมีประสาทหลอน และจากผลของยาต่อระบบอื่นของร่างกายก็อาจทำให้ผู้เสพป่วย หรือมีอาการผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้นได้ เช่น หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ม่านตาขยาย มือสั่น เหงื่อออก ปากแห้ง เป็นต้น

- ในกรณีที่ใส่แอมเฟตามีนร่วมกับแอลกอฮอล์ผู้ใช้มีความเชื่อว่าแอลกอฮอล์จะไปกระตุ้นช่วยให้ฤทธิ์เร็วขึ้น ดังนั้นเมื่อร่างกายมีปริมาณแอลกอฮอล์มากจะก่อให้เกิดอาการเครียดทางประสาท เพราะฤทธิ์ของแอลกอฮอล์และแอมเฟตามีนผสมกัน ทำให้เกิดอารมณ์ตึงเครียดทางเพศ และเกิดความเครียดทางประสาท โดยเมื่อเกิดอาการทางร่างกายและประสาทดังกล่าว ผู้ใช้ยาที่มีความเชื่อว่า การร่วมเพศจะผ่อนคลายความเครียดทางประสาทที่เกิดขึ้นได้

- อาการของผู้เสพแอมเฟตามีนที่มักจะเห็นบ่อยๆ มีดังนี้

1. เบื่ออาหาร
2. ตื่นเต้นได้ง่าย
3. มือสั่น
4. พุดมาก
5. คลื่นไส้
6. ความดันโลหิตสูง

7. หัวใจเต้นแรงขึ้น
8. อยู่ได้นานโดยไม่ต้องนอน
9. เหงื่อออก กลืนตัวแรง
10. ท้องเสีย
11. ปากและจมูกแห้ง ริมฝีปากแตก
12. ทำงานเกินปกติ หงุดหงิด ฉุนเฉียว ชอบทะเลาะวิวาท
13. รุ่มนตาเบิกกว้าง
14. สูบบุหรี่จัดมวนต่อมวน

อาการของการเลิกใช้ยาหรือหมดฤทธิ์ยา

ผู้ป่วยที่เลิกใช้ยาแอมเฟตามีน จะมีอาการทางร่างกายแต่เพียงเล็กน้อยที่เห็นชัดคือ อ่อนเพลีย ซึมเศร้า บางครั้งมีอาการใจคอหงุดหงิดอย่างได้ยาอีก (สำนักงาน ป.ป.ส. 2537 : 12)

เมื่อยาหมดฤทธิ์อาการที่มักจะพบมี ดังนี้

1. ปวดตามกล้ามเนื้อ
2. ง่วงนอนจัด หิวจัด
3. วิงเวียน
4. อ่อนเพลียมาก
5. ซึมเศร้าไม่มีชีวิตชีวา
6. มือสั่น

ใน 4-8 ชั่วโมง เมื่อยาหมดฤทธิ์แล้ว ใช้ยาอีกเป็นครั้งที่ 2 หลังจากนั้นร่างกายจะเกิดการต้านทานยา เกิดอาการหลับในขึ้นมาได้

อาการของการขาดยา

โดยทั่วไปผู้ป่วยที่เลิกยาบ้าจะมีอาการทางร่างกายเพียงเล็กน้อย (กรมสุขภาพจิต. 2545 : 54) เช่น มือสั่น เหงื่อออกมาก ปวดตามกล้ามเนื้อ ง่วงนอนจัด ปวดบิดในท้อง หิวจัด วิงเวียน อ่อนเพลีย อาการเหล่านี้จะเกิดขึ้นหลังจากขาดยาไปเพียง 2-3 วัน

แม้อาการทางกายจะมีเพียงเล็กน้อย แต่ผู้ใช้จะมีความรู้สึกทุกข์ทรมานมาก จากความอ่อนเพลียเพลียแรงจนอาจไม่มีแรงแม้จะรับประทานอาหาร รู้สึกกระวนกระวาย กระสับกระส่าย ความคิดสับสน เช่น ไม่รู้ว่าตนเองเป็นใครอยู่ที่ไหน ปวดศีรษะ มีความรู้สึกร้อนสลับหนาวจัด และผู้ใช้ยาอาจทรมานทรมายจนอะละวาดทำร้ายผู้อยู่ใกล้เคียงได้ ปัญหาที่สำคัญคืออาจพยายามฆ่าตัวตายได้เพราะภาวะซึมเศร้าจากการขาดยา ความรู้สึกเหล่านี้มักคงอยู่เป็นสัปดาห์

ทำให้ผู้เสพติดฝายแพ้จนกระทั่งนำไปสู่การแสวงหายานี้มาใช้อีก เพื่อบำบัดตัวเองให้พ้นความทรมาน กลายเป็นวัฏจักรที่ไม่สิ้นสุดของยาเสพติด

ขั้นตอนการติดยา

กรมสุขภาพจิต (2545 : 15) ได้กล่าวถึงขั้นของการติดยาบ้านั้นเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เริ่มต้นจากการใช้ยาเป็นครั้งคราวจนสู่การใช้ยาที่ถี่ขึ้น จนต้องใช้ทุกวัน และวันละหลายครั้ง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ระยะด้วยกัน คือ

1. ระยะเริ่มใช้ยา
2. ระยะคงการใช้ยา
3. ระยะหมกมุ่นใช้ยา
4. ระยะวิกฤต

ระยะเริ่มต้นการใช้ยา

อาจเริ่มใช้ยาเป็นครั้งคราว ในโอกาสพิเศษเช่น มีกิจกรรมสังสรรค์กับเพื่อนฝูงที่ใช้ยา เพราะเหตุผลบางประการเช่น เพื่อลดน้ำหนัก ลดอาการเศร้า เพิ่มกำลัง ทำงานได้มากขึ้นหรือไม่ให้่วงนอน เป็นต้น ในระยะนี้สมองที่ใช้เหตุผลยังคงตัดสินใจให้ใช้ยา เพื่อตอบสนองเหตุผลบางอย่างที่ตนคิด

ระยะคงการใช้ยา

ผู้เสพจะมีการใช้ยาเพิ่มขึ้นและเริ่มใช้เป็นประจำ เช่นใช้ทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน ในระยะนี้สมองส่วนนอกยังคงควบคุมความคิดได้ พฤติกรรมยังถูกควบคุมโดยเหตุผลแต่สมองส่วนคิดเริ่มบังคับตนเองได้น้อยลงในขณะที่สมองส่วนควบคุมความอยากมีพลังมากขึ้นทำให้การตัดสินใจเริ่มโอนเอียงไปในทางใช้ยาต่อไปแม้มีผลเสียจากการใช้ยาเริ่มมีมากขึ้น

ระยะหมกมุ่นการใช้ยา

ระยะนี้จะมีผลทางลบกระทบต่อชีวิตผู้ใช้อย่างมาก เช่นปัญหาสุขภาพ ปัญหาสัมพันธภาพ หรือกฎหมาย จะมีผลต่อผู้เสพยาอย่างชัดเจน ถึงจุดนี้ผู้เสบบางคนสามารถหยุดยาได้โดยใช้เหตุผล แต่บางคนจะทำได้ไม่ได้เพราะสมองส่วนอยากมีอำนาจเหนือสมองส่วนคิดแล้วจึงไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และก้าวเข้าสู่สภาพของการเสพติด ทั้งที่ผู้ที่ติดยายังมีความคิดถึงผลเสียที่เกิดขึ้นและตระหนักว่าตนควรเลิกเสพยา

ระยะวิกฤต

แม้ในระยะนี้ผลเสียจากการใช้ยาที่เกิดขึ้นกับผู้เสพจะรุนแรงชัดเจน แต่ผู้เสพก็ยังคงการใช้ยาอย่างต่อเนื่องเพราะการตัดสินใจที่ใช้เหตุผลและสติจากสมองส่วนควบคุมความคิดอ่านไม่เพียงพอที่จะขัดขวางความรู้สึกที่เกิดขึ้นในสมองที่ควบคุมการตอบสนองความอยากจึงทำให้หมกมุ่นกับการเสพติดอย่างรุนแรง

การสังเกตอาการของผู้เสพแอมเฟตามีน

มักโผล่มาง แฉกแวว เกะกะระราน มีอารมณ์หงุดหงิด พูดจาววดเร็ว คึกคัก ไม่อยากรับประทานอาหาร ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ปากแห้ง ลมหายใจเหม็น ตัวโคลงเคลง จุกตาตำเปิดกว้าง จึงมักสวมแว่นเพื่อซ่อนเร้น เหงื่อออกจัด ชอบเลียริมฝีปาก ชอบถูหรือเกาจมูก สุนัขหรือจัด (สำนักงาน ป.ป.ส. , ม.ป.ป. : 8)

1.4 การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ปัญหาเสพติดของไทยในปัจจุบัน จำเป็นต้องดำเนินการหลายมาตรการควบคู่กันไป ทั้งการป้องกันปราบปรามและการบำบัดรักษา (รัชนี้ เหล่าเรือนานา. 2542 : 30) นั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและสถานการณ์ โดยแบ่งการบำบัดรักษาเป็น 3 ระบบ คือ

1. การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ติดยา และ สารเสพติดที่ต้องการเลิกเสพยา สมัครใจเข้ามารับการรักษาในสถานพยาบาลทั้งแบบผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยในก็ได้ก่อนที่จะความผิดจะปรากฏ ทำให้ได้รับการยกเว้นโทษฐานความผิดในการเสพยาเสพติด ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ในความดูแลของกระทรวงสาธารณสุข โดยการจัดตั้งสถานพยาบาลและส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดตั้งสถานพยาบาลบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด ปัจจุบันมีทั้งหมด 259 แห่ง เป็นสถานพยาบาลของรัฐ 208 แห่ง ภาคเอกชนและองค์กรศาสนา 51 แห่ง สำหรับหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ สถานพยาบาลของเอกชน คลินิกที่ขอขึ้นทะเบียนและมูลนิธิต่างๆ เช่น ศูนย์ฟื้นฟูชีวิตผู้ติดยาเสพติด คอมมูนิตี้อินคอนโทร – ไทย ศูนย์เกิดใหม่ ส่วนองค์กรศาสนา เช่น สำนักซุบชีวิตใหม่ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตวัดเทพมงคล ปัจจุบันมีผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในระบบนี้ปีละประมาณ 81,000 ราย

2. การบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ เป็นการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย และศาลสั่งให้พิพากษาลงโทษ ซึ่งต้องรับการบำบัดรักษาภายใต้ขอบเขตข้อบังคับของกฎหมาย โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

2.1 ทณฑสถานบำบัดพิเศษ สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบในการบำบัดรักษาพลเรือนผู้ติดยาเสพติด ที่ต้องโทษจำคุก ทั้งแบบผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน โดยมีวิธีดำเนินการคือ แยกผู้ต้องขังคดียาเสพติดออกจากผู้ต้องขังคดีอื่น เพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาชั้นถอนพิษยาด้วยวิธีหักดิบ แล้วจึงเข้าสู่การบำบัดรักษาแบบผู้ป่วยใน ปีละประมาณ 1,100 ราย และแบบผู้ป่วยนอกวันละประมาณ 200 ราย

2.2 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สังกัดศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง กระทรวงยุติธรรม มีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ในวันที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้เข้ารับการบำบัดรักษาที่สถานฟื้นฟูบ้านเมตตาและบ้านกรุณา และหากศาลสั่งให้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพก็จะส่งเด็กเหล่านี้ไปยังบ้านอนุเบกขา ซึ่งจะทำให้การบำบัดรักษาฟื้นฟูตามแนวทางของกระบวนการชุมชนบำบัด ขณะนี้มีเด็กและเยาวชนเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานฟื้นฟูต่างๆ ปีละประมาณ 5,000 ราย

3. การบำบัดรักษาในระบบบังคับ เป็นระบบการบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดและผู้ต้องหาคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมีกรมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินงานดังนี้

3.1 ระบบบังคับโดยเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ตามกฎหมายอาญา มาตรา 56 (4) ในการคุมประพฤติผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่ศาลสั่งให้รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษ และให้ถูกคุมความประพฤติ รายงานตัวกับเจ้าหน้าที่เป็นระยะๆ ในบางรายศาลอาจสั่งให้เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลด้วย ปัจจุบันมีผู้ติดยาเสพติดที่ถูกคุมความประพฤติปีละประมาณ 36,000 ราย และในจำนวนนี้เป็นผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดในสถานพยาบาลประมาณ 370 ราย

3.2 ระบบบังคับโดยพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 เป็นระบบที่มีการบังคับ ผู้ต้องหาคดียาเสพติดและสารเสพติด ประเภทที่ 1 และประเภท 2 และประเภท 5 (ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522) ให้เข้ารับการบำบัดรักษาในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้ข้อบังคับของ พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 โดยมีข้อกำหนดระยะเวลาในการรักษารั้งละไม่เกิน 6 เดือน แต่ขยายเวลาได้ รวมแล้วไม่เกิน 3 ปี ในระหว่างรักษา หากมีการหลบหนีออกจากศูนย์ จะถือว่าหลบหนีการคุมขัง ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ส่วนผู้ที่ได้รับการบำบัดรักษาคบกำหนดและสามารถเลิกใช้ยาเสพติดได้ จะได้รับการยกเว้นโทษ และไม่ถือว่าผู้นั้นเคยตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญามาก่อนอีกด้วย

ขั้นตอนในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

ขั้นตอนการบำบัดรักษามี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการก่อนการรักษา

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ผู้ติดยาเสพติดจะต้องมาลงทะเบียนขอเข้ารับการรักษา ซึ่งสถานบำบัดรักษาบางแห่ง จะมีการตรวจร่างกายก่อน เช่น เอกซเรย์ปอด ตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ ถ่ายรูป ทำแฟ้มประวัติ ฯลฯ แต่วิธีการที่เป็นหลักสำคัญซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องมีคือการให้คำปรึกษาแนะนำ (Counseling) และการเยี่ยมบ้าน (Home Visit)

1.1 วิธีการทางแพทย์ ได้แก่ การเอกซเรย์ปอด การตรวจเลือด และการตรวจปัสสาวะ เป็นการเตรียมผู้รับการรักษาทางด้านร่างกาย โดยดูว่าผู้ติดยาเสพติดนั้นมีสภาพร่างกายทรุดโทรมไปมากน้อยเพียงใด มีโรคแทรกซ้อนหรือไม่ หรือเป็นโรคติดต่อที่ต้องรักษาแยกจากผู้อื่นหรือไม่ ส่วนการตรวจปัสสาวะเพื่อดูประเภทและปริมาณของสารเสพติดที่ใช้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบ ที่จะใช้ในการวางแผนบำบัดรักษาในขั้นต่อไป วิธีการนี้ต้องใช้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เป็นผู้ปฏิบัติ

1.2 การให้คำปรึกษาแนะนำ (Counseling) วิธีการให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการเตรียมจิตใจผู้ติดยาเสพติดให้มีความพร้อม มีความรู้และเข้าใจในกระบวนการรักษา และเป็นการเตรียมทีมงานผู้ให้การบำบัดรักษาด้วย คือจะต้องรู้ถึงประวัติ ภูมิหลังทั่วไปของผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งประวัติการใช้ยาเสพติด สาเหตุที่ใช้ การบำบัดรักษาที่ผ่านมา

ถ้าหากผู้ติดยาเสพติดมีปัญหากังวลใจ เช่น ถ้าเข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยใน แล้วจะไม่มีคนทำงานเลี้ยงดูครอบครัว เสียการงาน เสียการเรียน ฯลฯ นักสังคมสงเคราะห์จะต้องดำเนินการติดต่อกับครอบครัว สถานที่ทำงาน หรือโรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจ ขอความช่วยเหลือ ขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องตามความจำเป็น การเตรียมการที่พร้อมจะช่วยให้ผู้เข้ารับการรักษายู่กับการแก้ไขฟื้นฟูได้นาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการบำบัดรักษา

1.3 การเยี่ยมบ้าน (Home Visit) การไปพบกับครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด จะช่วยให้ทราบภูมิหลังของผู้ติดยาเสพติดได้แน่ชัดขึ้น และเป็นการชี้แจงแนะนำให้ครอบครัว หรือญาติเข้าใจและยอมรับสภาพของผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งขอความร่วมมือให้ช่วยสนับสนุนให้กำลังใจผู้ติดยาเสพติดในระหว่างที่ทำการบำบัดรักษา

เมื่อได้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแล้ว ก็ต้องประเมินผู้ติดยาเสพติดที่จะเข้ารับการบำบัดรักษาว่า มีความตั้งใจจริงและมีความพร้อมหรือไม่ ถ้าพร้อมก็ให้รับการบำบัดรักษาในขั้นตอนต่อไป แต่ถ้ายังมีปัญหาก็อาจต้องรอได้ และใช้วิธีการให้คำปรึกษาอีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ติดยาเสพติดมีความตั้งใจรักษา

ขั้นตอนการเตรียมการนี้ มีความจำเป็นสำหรับผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาในทุกกระบวน แม้แต่ในระบบต้องโทษ โดยการจำคุกก็ควรมีการชี้แจง แนะนำ ทำความเข้าใจกับผู้ติดยาเสพติด ให้เห็นประโยชน์ของการบำบัดรักษา เพื่อให้เขาเกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานบำบัดหรือทัณฑสถาน ซึ่งจะช่วยให้การแก้ไขและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดบรรลุผล

2. ขั้นตอนพิษยา

การถอนพิษยาเสพติดสามารถดำเนินการได้ทั้งในแบบผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน การพิจารณาเลือกสภาพแวดล้อมในการบำบัดรักษาที่เหมาะสม ต้องดูจากแบบแผนการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ยาเสพติดที่ใช้และสภาพอารมณ์ จิตใจของผู้ติดยาเสพติด แต่โดยทั่วไปการถอนพิษยาไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบใด ก็สามารถทำได้ผลสำเร็จเช่นเดียวกัน เพราะยัง

ไม่ปรากฏหลักฐานที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยใน (อยู่ในโรงพยาบาล) จะมีผลการรักษาที่ดีกว่าผู้รับการรักษาแบบผู้ป่วยนอก และเมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายกับอัตราเจ้าหน้าที่ การบำบัดแบบผู้ป่วยนอกจะใช้งบประมาณและบุคลากรน้อยกว่าการรักษาแบบผู้ป่วยใน

วิธีการที่ใช้ในชั้นถอนพิษยาเสพติดนี้ แต่ละประเทศจะมีวิธีการที่แตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับรูปแบบของการบำบัดรักษาและความสะดวกในการนำมาใช้ วิธีการที่นิยมนำมาใช้กันมากได้แก่ การใช้เมธาโดนถอนพิษยาและการหักดิบ ส่วนวิธีอื่นๆได้แก่ การใช้เมธาโดนแทนเฮโรอีนในระยะยาว (Methadone Maintenance) การใช้ยาต้านฤทธิ์ยาเสพติด (Narcotic Antagonists) การใช้ยาแก้ลมประสาท การรักษาโดยใช้ความศรัทธาทางศาสนาและสมุนไพร และการฝังเข็ม เป็นต้น

การถอนพิษยาในสถานพยาบาลมีมาตรฐานการรักษามีด้วยกัน 2 รูปแบบ คือแบบผู้ป่วยนอกและแบบผู้ป่วยใน

แบบผู้ป่วยนอก มีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ไม่ต้องนอนค้างในสถานพยาบาล
2. ผู้ป่วยต้องมารับประทานยา ร่วมกิจกรรมกลุ่มและพบเจ้าหน้าที่ที่บำบัดวันละครั้ง
3. การรักษาในระยะถอนพิษยาใช้เวลา 21 วัน
4. การขาดหายไป ไม่มารับประทานยาเป็นเวลา 2 วัน ทางโรงพยาบาลจะคัดชื่อออกจากการรักษาในครั้งนั้น
5. ผู้ป่วยที่รักษาครบ 21 วัน ถ้าเกิดการติดซ้ำขึ้นมา สามารถสมัครเข้ารับรักษาภายหลัง 7 วันไปแล้ว ส่วนผู้ที่รักษาไม่ครบ 21 วัน สมัครเข้ารับรักษาใหม่ได้ภายหลัง 1 เดือน
6. ผู้ป่วยที่รักษาครบ 21 วัน สามารถสมัครเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพแบบชุมชน บำบัดของโรงพยาบาลได้

ผู้ป่วยนอกแบ่งการรักษาออกเป็น 3 แบบ คือ

1. ผู้ป่วยเมธาโดน 21 วัน ได้แก่ ผู้ป่วยติดเฮโรอีนฉีดเข้าเส้นหรือสูบ และผู้ป่วยติดมอร์ฟีน ฉีดเข้าเส้นหรือกลัมน้ำ

ยาหลักที่ใช้คือ เมธาโดน (Elixer Methadone) เริ่มจาก 40 mg. ต่อ 30ml. วันละ 1 ครั้ง แล้วค่อยๆ ลดขนาดลงจนครบ 21 วัน โดยจะให้เข้ากลุ่มร่วมกิจกรรมต่างๆ ก่อนที่จะเข้ารับยาทุกครั้ง

2. ผู้ป่วยรักษาโดยเมธาโดนระยะยาว (Methadone Maintenance) สำหรับผู้ป่วยติดเฮโรอีนฉีดเข้าเส้นวันละ 600 mg. ขึ้นไป เคยมารักษาามากกว่า 3 ครั้ง หรือเกิน 3 ปี วิธีการคือ เริ่มใช้เมธาโดน 40 mg. ในสัปดาห์แรก และค่อยๆ เพิ่มครั้งละไม่เกิน 10 mg. ในสัปดาห์ที่สองและเพิ่มครั้งละ 10 mg. ทุก 3-5 วัน ในสัปดาห์ต่อไป มาเท่าที่ผู้ป่วยทนได้ (ไม่เกิน 80 mg.)

3. ผู้ป่วยรักษาโดยไม่ใช้เมธาโดน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มแรก ผู้ป่วยรักษาโดย Mist No.1 ใช้หลักคือ 10% Tincture of opium ให้ในรายผู้ป่วยติดเฮโรอีนและมอร์ฟิน ที่ไม่สามารถมาได้ทุกวัน โดยให้ M.No.1 ไปรับประทานเองที่บ้านเวลามีอาการอยากยาเสพติด และมารับยาต่อสัปดาห์ละครั้งจนครบ 3 สัปดาห์

กลุ่มที่สอง ผู้ป่วยรักษาโดยใช้ยาอื่นๆ ได้แก่

- ผู้ป่วยติดแอลกอฮอล์ หรือยากดประสาท หลักการคือ ใช้ยากลุ่มเบนโซไดอะซีปีน (Benzodiazepine) เข้าทดแทนในขนาดสูง เช่น คลอไดอะซีดอกไซด์ (Chlordiazepoxide) 20-125 mg./วัน หรือลอราซีแพม (Lorazepam) 2-6 mg./วัน ร่วมกับยาบำรุงร่างกาย บำรุงประสาทไปรับประทานที่บ้านและแพทย์นัดพบเพื่อลดยาลงทุกสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 21 วัน

- ผู้ป่วยติดกระท่อม ยาบ้า กัญชา สารระเหย หรือสารเสพติดอื่นๆ ที่ไม่มีการทางยาเสพติดรุนแรงชัดเจน ให้การรักษาตามอาการและประคับประคอง และให้ยาทางโรคจิต ยาตามอาการประสาทหลอนหลงผิดที่แทรกซ้อนอยู่ นัดพบแพทย์สัปดาห์ละครั้ง อย่างน้อย 3 สัปดาห์

แบบผู้ป่วยใน มีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ต้องนอนค้างที่สถานพยาบาล
2. ระยะเวลาในการบำบัดรักษาแต่ละครั้ง ต้องไม่ต่ำกว่า 21 วัน จึงจะลากลับบ้านได้
3. ผู้ป่วยที่มีโรคแทรกซ้อน โรงพยาบาล จะทำการรักษาควบคู่กันไปเลย
4. ผู้ป่วยต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงพยาบาลจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการบำบัดรักษาให้เกิดผลดียิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมกลุ่ม การออกกำลังกาย การช่วยเหลือเพื่อนด้วยกันที่ยังอ่อนแออยู่ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

5. ผู้ป่วยที่เคยเข้ารับการรักษแล้ว หากติดยาเสพติดซ้ำอีก และต้องการเข้ารับการบำบัดรักษา โรงพยาบาล ได้กำหนดระยะเวลาที่จะรับตัวรักษา ดังนี้

- ผู้ป่วยที่อยู่ครบ 21 วัน จะสมัครเข้ารับการรักษได้ภายหลังลาออกไปแล้ว ครบ 2 เดือน แต่ถ้าในกรณีที่ต้องการเข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอก หรือซื้อยาไปรับประทานที่บ้าน ต้องให้ครบ 7 วันไปแล้ว

- ผู้ป่วยที่กระทำความผิดต่อระเบียบของโรงพยาบาล และถูกสั่งให้ออกจะสมัครเข้ารักษาได้ภายหลัง 1 ปี อนึ่งถ้าทำความผิดร้ายแรง เช่น ลักลอบใช้ยาเสพติดหรือนำยาเสพติดเข้าไปเพื่อจำหน่ายในโรงพยาบาล จะลงโทษโดยให้ออกแล้วไม่รับเป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาลตลอดไป

การรักษาทางยาสำหรับผู้ป่วยใน ใช้เวลา 21 วัน สำหรับผู้ป่วยบางรายที่ได้เข้ารับการรักษาก่อนพิษยาจากสถานบำบัดรักษาที่อื่นมาแล้ว หยุดใช้สารเสพติดมาเป็นเวลาหลายวัน หรือแพทย์สังเกตแล้วว่า ไม่มีอาการทางยาเสพติด เป็นผู้ติดสารระเหยหรือยากระตุ้นประสาท

(ยาบ้า) อาจไม่ต้องเข้ารับการรักษาระดับตอนพิษยาแบบผู้ป่วยในหรืออยู่รักษาเพียงไม่กี่วันแล้วสามารถย้ายเข้าไปในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพได้เลย (รัชนี้ เหล่าเรืองธนา. 2542 : 32-34)

สถาบันยาเสพติดติดยาพิษ

สถาบันยาเสพติดติดยาพิษ เป็นสถาบันที่มีจำนวนผู้ที่เข้ามารับการรักษามากที่สุด จากสถิติจำนวนผู้เข้ารับการรักษานี้ ในปี 2544 มีผู้เข้ารับการรักษานี้เป็นจำนวน 11,321 คน (รายงานสถิติวิเคราะห์. 2544 : 8) และได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุขให้มีหน้าที่รับผิดชอบทางด้าน การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด โดยให้การบำบัดรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและครบทุกขั้นตอน (โรงพยาบาลติดยาพิษ. 2544 : 18-23) ซึ่งในการบำบัดรักษานี้มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 การบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model) และรูปแบบที่ 2 ภาย จิต สังคม ผู้ป่วยนอก (Fresh Model) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 การบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model)

ตลอดระยะเวลาการบำบัดรักษาที่ผ่านมา พบว่าการบำบัดรักษาที่ได้ผลดี คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพรูปแบบชุมชนบำบัด ซึ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เสพติด และการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้ยาเสพติด ใช้ระยะเวลาการบำบัดรักษานาน ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับคณะรัฐมนตรี มีนโยบายทำสงครามกับปัญหายาเสพติด จึงต้องปรับปรุงการบำบัดรักษาให้เป็นรูปแบบที่ใช้ระยะเวลาสั้น (Fast Model) เป็นการลดระยะเวลาสำหรับการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา

องค์ประกอบของกระบวนการบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model)

- F = Family
- A = Alternative Treatment Activity
- S = Self Help
- T = Therapeutic Community
- M = Modification
- O = Own
- D = Daily
- E = Emotion
- L = Life Style

F = Family ครอบครัวมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นการบำบัดรักษา และรับผิดชอบดูแลควบคู่ไปกับการอยู่ในครอบครัว สังคม ชุมชนตามความเป็นอยู่จริง แบ่งออกเป็น

1. Family Education

- 1.1 การทำงานร่วมกันระหว่างครอบครัว
- 1.2 การมีส่วนร่วมในการรักษา เช่น กลุ่มประชุมเช้า ทักษะศึกษา
- 1.3 การใช้ศาสนา และประเพณีวัฒนธรรม
- 1.4 การทำหน้าที่ของครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของครอบครัว
- 1.5 การดูแลช่วยเหลือและการเฝ้าระวัง

2. Family Counseling

- 2.1 การเตรียมครอบครัว (การดูแลขณะอยู่โรงพยาบาล, เมื่อกลับบ้าน เยี่ยมบ้าน, เมื่อกลับไปอยู่บ้าน)
- 2.2 การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาภายในครอบครัว

3. Family Therapy

- 3.1 ครอบครัวสัมพันธ์
- 3.2 ครอบครัวบำบัด
- 3.3 ครอบครัว NAR-ANON

A = Alternative Treatment Activity ใช้กิจกรรมทางเลือกในการบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสมกับผู้ป่วยตามสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วย

1. ชมรมที่ฉันชอบ ได้แก่ กีฬา ศิลปหัตถกรรม ช่างไฟฟ้า งานอาหาร ตัดเย็บ
2. การฝึกคลายความเครียด ได้แก่ ฝึกสมาธิ ไทเก๊ก กลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมเข้าจังหวะ
3. สุขศึกษา ได้แก่ โทษพิษภัย การปฏิเสธ การดูแลตนเอง การเผชิญปัญหาและการแก้ไขปัญหา
4. การบำบัดด้วยยา (เจ็บป่วย)
5. กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
6. กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ อาสาสมัคร อาสาป้องกันยาเสพติด
7. กิจกรรมกลุ่มต่างๆ
8. การศึกษา
9. กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต

S = Self Help ใช้กระบวนการให้ผู้ป่วยมีการเรียนรู้และบำบัดรักษาทางกาย ใจ จิต สังคม สามารถมีพลังจิตใจอย่างเข้มแข็ง โดยปรับสภาพทั้งพฤติกรรม เจตคติ ความรู้สึก และการสร้างสัมพันธภาพ จนสามารถอยู่ได้อย่างปกติสุขและปลอดภัย

1. การตั้งเป้าหมายในชีวิต
2. การบันทึกและรายงาน
3. ทักษะการปฏิเสธ
4. ทักษะการควบคุมตนเอง
5. ทักษะการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
6. ทักษะในการแก้ปัญหา
7. ทักษะการสื่อสาร
8. การสร้างนิสัยให้ตนเอง
9. การสำรวจตนเอง

T = Therapeutic Community มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าทางสังคม โดยใช้กระบวนการชุมชนบำบัดที่สำคัญ ได้แก่ Help to self help, Peer Pressure

1. Tools of house
2. Help to self help
3. Peer pressure
4. Re-Shape behavior กระบวนการช่วยเหลือ เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 - 4.1 Talking to พูดคุย
 - 4.2 Pull up
 - 4.3 Hair cut
 - 4.4 Prospective Chair
 - 4.5 House Meeting
 - 4.6 การเรียนรู้ประสบการณ์
 - 4.7 การลำดับปัญหา
 - 4.8 การทำงานใช้ความคิด

M = Modification การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยใช้กระบวนการกิจกรรมบำบัด เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสม

O = Own ให้ผู้ป่วยได้เกิดการรับรู้และเข้าใจตนเองได้

D = Daily เป็นแนวทางในการฝึกดำเนินชีวิตประจำวันที่เหมาะสม

E = Emotion เป็นการฝึกให้รู้จักควบคุมอารมณ์ และสามารถแสดงออกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

L = Life Style เป็นการฝึกให้รู้จักการวางแผนดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาได้

รูปแบบการบำบัดฟื้นฟู

1. Short term treatment Plan
2. Medium term treatment Plan
3. Long term treatment Plan

เกณฑ์การรับผู้ป่วย

Short term ระยะเวลา 4-6 เดือน

1. ผู้ป่วยไม่มีอาการทางยาเสพติดและสมัครใจ
2. ครอบครัวให้ความร่วมมือ
3. ไม่มีโรคแทรกซ้อนทางกายและทางจิต
4. ผ่านการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์
5. ศาลสั่งให้รับการบำบัดฟื้นฟู

หมายเหตุ

1. กรณีผู้ป่วยไม่มีอาการทางยาเสพติด แต่ไม่พร้อมที่จะเข้า Fast Model (ต้องกลับบ้าน) ให้เข้าจิตสังคมบำบัด (Matrix Model)
2. กรณีผู้ป่วยไม่สามารถผ่านตามเกณฑ์บำบัดฟื้นฟู Short term สามารถเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู Medium Term

Medium Term ระยะเวลา 6-8 เดือน

และสมัครใจ

1. ผู้ป่วยมีอาการทางยาเสพติดแต่ไม่จำเป็นต้องพึ่งยา (Drug Abuse)
2. ครอบครัวให้ความร่วมมือ
3. มีโรคแทรกซ้อนทางกาย หรือจิต ต้องได้รับการรักษาก่อน
4. แพทย์ตรวจวินิจฉัยแล้วเห็นว่าไม่สามารถเข้า Short หรือ

Medium ได้

5. กรณีที่ไม่ผ่านเกณฑ์บำบัดฟื้นฟูแบบ Medium Term

รูปแบบที่ 2 กาย จิต สังคม ผู้ป่วยนอก (Fresh Model)

งานกาย จิต สังคม ผู้ป่วยนอก เดิมเป็นคลินิกถอนพิษยาผู้ป่วยนอกและศูนย์ชุมชนบำบัดผู้ป่วยนอกซึ่งเริ่มเปิดให้บริการมาตั้งแต่ปี 2520 โดยมีกิจกรรมการถอนพิษยาในผู้ป่วยติดเฮโรอีน 21 วัน โดยให้รับประทานยา ไป-กลับทุกวัน และในผู้ป่วยใช้ยาเสพติดชนิดอื่นจะมาพบแพทย์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 3 สัปดาห์ และจะมีการติดตามผลเป็นระยะเวลา 1 ปี ในการทำงานกิจกรรมบำบัดรักษาได้ประยุกต์โปรแกรมของชุมชนบำบัดมาใช้กับผู้ป่วยเพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกวัน โดยจัดให้มีกลุ่มบำบัดช่วงเช้า 2 กลุ่ม และช่วงบ่าย 1 กลุ่ม

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1996 : 256) กล่าวว่าบุคลิกภาพคือความเป็นเอกลักษณ์ของบุคคล ที่เป็นผลรวมของพฤติกรรม ทศนคติ สติปัญญา ลักษณะภายนอก ความรัก ความหวัง ความเกลียด โดยพิจารณาจากสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น

วอลเตอร์ (Walter. 1968 : 185) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นรูปแบบเฉพาะของพฤติกรรมที่รวมถึงความคิดและอารมณ์ที่แสดงออกมาในสถานการณ์ต่างๆ

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 2) กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นเสมือนผลของการรับรู้ที่เกิดจากการรับรู้ของผู้อื่น แล้วเขามีปฏิกิริยาตอบสนอง ทำให้เจ้าของบุคลิกภาพได้ตระหนักในบุคลิกภาพของตนเอง

พัชรินทร์ เสรี (2544 : 49) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่างๆ ทั้งส่วนภายนอก และภายในที่แสดงออกหรือตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่อโต้ตอบและปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม

จรรยา สุวรรณทัตและดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ (2529 : 72) ให้ความหมายบุคลิกภาพว่าเป็นแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลในบุคคลหนึ่งที่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่าเป็นลักษณะรวมของบุคคลนั้น อันประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกและลักษณะเฉพาะภายในของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างจากบุคคลทั่วไป

โสภา ชูพิกุลชัย (2539 : 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะนิสัย ซึ่งก่อให้เกิดการกระทำพฤติกรรมที่สามารถจะนำมาอธิบายหรือชี้ให้ทราบได้เกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีการที่บุคคลนั้นจะกระทำหรือปฏิบัติตอบโต้สิ่งเร้า หรือสิ่งแวดล้อมที่มาเกี่ยวข้อง รวมไปถึงองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ความสามารถ แรงจูงใจซึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอก อารมณ์ และการตอบสนอง ทศนคติ ความเชื่อ และคุณธรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อแต่ละบุคคล ทำให้เกิดความแตกต่างในระหว่างบุคคลนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อการกระทำพฤติกรรมและมีผลเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับบุคคลอื่นซึ่งสะท้อนให้ทราบถึง ลักษณะนิสัยเฉพาะตัวของบุคคลนั้น

2.2 โครงสร้างของบุคลิกภาพ

โครงสร้างบุคลิกภาพโดยทั่วไป ประกอบด้วยโครงสร้างใหญ่ๆ ดังนี้ (จินตนา ทองย้อย. 2537 : 8-10)

1. สติปัญญาหรือความสามารถพิเศษ (Intelligence or Aptitude Ability) เป็นคุณสมบัติทางสมองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าบุคคลแต่ละคนสามารถทำอะไรได้บ้าง ถ้าบุคคลนั้นพยายามจะกระทำ แยกได้เป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ

1.1 ความถนัดทางธรรมชาติ เป็นการปฏิบัติที่แสดงถึงขีดความสามารถของบุคคลที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อไปปฏิบัติงานในระยะต่อไป ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น อาจเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้หรือการฝึกทักษะ

1.2 ความสัมฤทธิ์ผล เป็นการปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลผู้นั้น ได้เรียนรู้อะไรไปแล้วบ้าง

2. อารมณ์ (Temperament) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ความรู้สึกหงุดหงิด ความรู้สึกมั่นใจ ความรู้สึกกล้าหาญ เป็นต้น

3. แรงจูงใจ (Drive or Motive) คุณสมบัติเกี่ยวกับแรงจูงใจนี้ กิลฟอร์ดได้แบ่งไว้ 3 ด้านคือ

3.1 ด้านความต้องการ (Need) เป็นความปรารถนาอย่างถาวรในสภาวะหรือเงื่อนไขเฉพาะอย่างของบุคคล เช่น ต้องการเป็นจุดเด่น ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการความสะดวกสบาย เป็นต้น

3.2 ด้านความสนใจ (Interest) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะติดตามกิจกรรมหรือสิ่งเร้าบางอย่าง เช่น การสนทนา งานฝีมือ เป็นต้น

3.3 ด้านทัศนคติ (Attitude) เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลที่พร้อมที่จะตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของเขาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งจะปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนในกรณีที่มีเป้าหมายหรือนโยบายทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด เพศศึกษา การدينขบวน เป็นต้น ซึ่งทัศนคติของบุคคลนี้มักจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการกระทำของบุคคล

4. พฤติกรรมหรือการแสดงออก (Behavior) เป็นการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าบางอย่าง ไม่ว่าสิ่งเร้านั้นจะเกิดจากภายในหรือภายนอกร่างกายมาจูงใจ หรือก่อให้เกิดความเครียดอันเป็นผลให้มนุษย์เกิดภาวะที่เตรียมพร้อมเสมอที่จะแสดงพฤติกรรม

2.3 บุคลิกภาพของผู้เสียบ้า

ไอสกา ซูพิกุลชัย (2532 : 72-77) ได้กล่าวถึงความผิดปกติทางบุคลิกภาพหรือบุคลิกภาพแปรปรวนว่าลักษณะบุคลิกภาพที่ผิดปกติ หรือการที่ไม่สามารถปรับตัวได้อย่างปกติ บุคคลที่มีบุคลิกภาพในลักษณะนี้ โดยทั่วไปแล้วจะมีความวิตกกังวล หรือในบางครั้งจะมีการเก็บกดพฤติกรรมที่แสดงโดยทั่วไปคือ ขาดความกระตือรือร้น อ่อนไหวง่าย ล่องลอย ไม่มีเป้าหมายในชีวิต บุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะคือ มีปัญหาด้านการปรับตัว มีการปรับตัวที่ไม่ดี และสามารถสังเกตเห็นความผิดปกตินี้ได้ตั้งแต่ในช่วงวัยเด็กระยะปลาย วัยแรกเริ่มหรือวัยรุ่น คาร์ล จุง (Jung : 1953) เชื่อว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดความแปรปรวนในบุคลิกภาพของบุคคลนั้น เกิดขึ้นมาจากความขัดแย้งในใจในช่วงการพัฒนาระยะวัยรุ่น หรือเกิดจากความสับสนวุ่นวายทางด้านความรู้สึก จุงมีความเห็นว่า การที่บุคคลกลายเป็นผู้ที่มีความแปรปรวนทางด้านบุคลิกภาพเป็นผลเนื่องมาจากความล้มเหลวในการที่จะรับหรือประสานความรู้สึกวุ่นวายดังกล่าว เกี่ยวกับบุคลิกภาพแปรปรวนนี้สามารถแยกได้เป็น

1. กลุ่มบุคลิกภาพแปรปรวน หรือในบางครั้งอาจเรียกกลุ่มผู้มีพยาธิสภาพทางบุคลิกภาพ บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ เมื่อพบกับความเครียดในชีวิตอาจจะมีอาการทางจิตหรือเป็นโรคจิตขึ้นมาได้ บุคลิกภาพของบุคคลในกลุ่มนี้แยกได้เป็น

1.1 บุคลิกภาพไม่เหมาะกับวัย บุคคลที่มีบุคลิกภาพจัดอยู่ในกลุ่มนี้ไม่ถือว่าเป็นคนโง่เพราะ มีความสามารถที่จะเรียนหนังสือได้ แต่เป็นผู้ที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับวัย การตัดสินใจยังใช้ไม่ได้ ทำให้มีปัญหา ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมได้ เป็นผู้ที่ไม่เอาใจคนไม่เป็น ปรับตัวได้ยาก เป็นบุคคลที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้อื่นอยู่

1.2 บุคลิกภาพประเภทสะกิดชอยด์ เป็นพวกที่มีความซื่ออย่างมาชอบแยกตัวเองหรือหลีกเลี่ยงจากกลุ่ม ไม่ชอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ชอบเก็บตัว คิดแต่เรื่องของตนเองไม่กล้าโต้ตอบ ไม่กล้าก้าวร้าว ไม่กล้าแสดงความเป็นมิตร ทำให้กลายเป็นคนเย็นชาไม่สนใจผู้อื่น อาจมีลักษณะชอบสร้างวิมานในอากาศ และชอบอยู่ในโลกแห่งความฝันของตน

1.3 บุคลิกภาพหวาดระแวง บุคคลในกลุ่มนี้คล้ายพวกสะกิดชอยด์ คือ ชอบแยกตัว นอกจากนี้ลักษณะชอบระแวงโดยไม่มีเหตุผล มีความอิจฉาริษยา เป็นผู้ที่ไม่มีความยืดหยุ่นในตัว ให้ความสำคัญในตนเองมากเกินไป มีความอ่อนไหวสูงมาก รับผิดชอบต่อความรู้สึกของผู้อื่น มีแนวโน้มที่จะโยนความผิดให้ผู้อื่นหรือตำหนิผู้อื่น

1.4 บุคลิกภาพประเภทที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย บุคคลในกลุ่มนี้จะมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ขึ้นลงง่ายโดยไม่ต้องมีปัจจัยภายนอกออกมากระทบ ยามอารมณ์ดีก็มองโลกในแง่ดีและสามารถที่จะทำงานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพสูง ในยามอารมณ์เศร้ากลายเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย หหมดกำลังในการทำงาน งานขาดประสิทธิภาพ สลับกันอยู่ตลอดเวลา

2. กลุ่มบุคลิกภาพที่มีลักษณะนิสัยแปรปรวน บุคคลกลุ่มเมื่อเผชิญกับความเครียดในชีวิตจะมีลักษณะการสูญเสียการควบคุมทางด้านอารมณ์ ลักษณะอารมณ์ของบุคคลในกลุ่มนี้ที่แยกออกได้เป็น

2.1 บุคคลประเภทอารมณ์ไม่มั่นคง บุคคลในกลุ่มนี้เมื่อเผชิญกับความเครียดในชีวิตจะทำให้การตัดสินใจเสีย ไม่สามารถตัดสินใจอะไรได้ เกิดความวิตกกังวล กลายเป็นคนเหงาหงอย เศร้า หรือกลายเป็นคนอะอะโว้ยวาย ไม่สามารถสร้างมิตรหรือคบกับใครไม่ได้ เพราะไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

2.2 บุคคลประเภทอารมณ์ก้าวร้าวเหี้ยม ลักษณะโดยทั่วไปดูประเภทหนึ่งอ่อนโยมคล้ายตามผู้อื่น แต่โดยเนื้อแท้ภายในแล้วเต็มไปด้วยการต่อต้านหรือก้าวร้าวอยู่ภายในเข้าตำราคือ ดื้อเงียบหรือต่อต้านเหี้ยมๆ ชอบการขัดขวาง ดื้อรั้น หรือบางครั้งจะเป็นคนประเภทไม่ยอมช่วยตัวเอง ในบางขณะอาจจะมีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาโดยตรงก็ได้

2.3 บุคคลกลุ่มประเภทยึดหยุ่นไม่เป็น เป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับมาตรฐานของมโนธรรม คุณธรรม ความดีมากเกินไป จนกลายเป็นคนเจ้าระเบียบ จู้จี้ หนผู้อื่นไม่ค่อยได้ เป็นคนคบยาก เป็นบุคคลประเภทที่ที่การเชื่อฟังมากจนเกินไป ยึดหลักปฏิบัติมากเกินไป หรือควบคุมตนเองมากเกินไป ไม่มีการยึดหยุ่น หรือยึดหยุ่นมากเกินไป ไม่รู้จักผ่อนคลาย พอลลัก (Pollak, 1979) กล่าวเกี่ยวกับบุคลิกภาพประเภทยึดหยุ่นไม่เป็นว่า บุคคลดังกล่าวจะเป็นคนยึดมั่นถือมั่นทางด้านอารมณ์ ผ่อนปรนไม่เป็น ยากที่จะคล้ายตามหรือเห็นด้วยกับความคิดของผู้ใด การติดต่อสัมพันธ์ผู้อื่นจะแสดงออกในรูปเป็นขั้นตอน เอาจริงเอาจังและเป็นทางการ เป็นผู้ยึดมั่นในกฎระเบียบอย่างเข้มงวด มุ่งรายละเอียดมากกว่าจะมุ่งหลักการทำให้ต้องใช้เวลามากจัดเวลาไม่เป็น ไม่ชอบการตัดสินใจมักจะหลีกเลี่ยงชอบผลัดวันประกันพรุ่ง เมื่อมอบหมายให้รับผิดชอบทำการสิ่งใดมักเต็มไปด้วยปัญหางานไม่เสร็จทันกำหนดเวลา

2.4 ประเภทขาดวุฒิภาวะทางจิตใจ มีลักษณะอารมณ์ไม่แน่นอน ควบคุมตัวเองไม่ได้ ตื่นเต้นง่าย เพ้อฝัน ควบคุมตนเองให้อยู่ในสภาพพอดีไม่ได้ ทั้งนี้เพราะยังไม่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตใจ เป็นที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น มีการใช้ชีวิตประหนึ่งการเล่นละคร ทั้งนี้เพื่อเรียกร้องความสนใจเมื่อเกิดมีความขัดแย้งในใจขึ้น โดยเฉพาะการเรียกร้องความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามโดยสร้างความเป็นมโนภาพขึ้นเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งเป็นความปรารถนา แต่กลับแสดงประหนึ่งความรู้สึกวิตกกังวลในการที่ต้องมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนต่างเพศ(ชาย)

3. กลุ่มบุคลิกภาพด้านสังคมแปรปรวน ในบางครั้งเราเรียกพวกจิตพาธ บุคคลกลุ่มนี้ไม่จำเป็นต้องมีความเครียดในชีวิตก็สามารถก่ออาชญากรรม ทำร้ายกัน หรือฆ่ากันได้ลักษณะอาการทางบุคลิกภาพของบุคคลกลุ่มนี้แยกให้เห็นคือ

3.1 ในสังคม ลักษณะเฉพาะของบุคคลในกลุ่มนี้คือ มีแนวโน้มที่ก่อเป็นพวกที่มีพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์หรือขัดแย้งกับสังคมอยู่เสมอ ไม่สามารถหรือความจงรักภักดีได้ มีความเห็นแก่ตัว เขี้ยวโหด ขาดความรับผิดชอบ หุนออยากทำอะไรก็ทำแบบไร้จุดหมาย มีระดับของความอดทนต่อความคับข้องใจต่ำ หนีโทษหรือโยนความผิดให้ผู้อื่นเสมอ วุฒิภาวะทางจิตใจและทางอารมณ์ต่ำ ไม่สมกับวัย ชอบเกลียด รักหรือหลงอะไรง่าย ๆ ไม่มีความสามารถที่จะคิด อ่านหรือนึกคิดสิ่งใดได้ ไม่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ได้ นอกจากนี้ยังเป็นพวกที่มีลักษณะคิดถึงในปัจจุบันเท่านั้น ไม่เคยนึกถึงอดีตหรือนึกไปข้างหน้าถึงในอนาคต เป็นบุคคลที่ยอมกระทำทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรี เพียงหวังผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น หรือเพียงเพื่อที่จะปกปิดอะไรบางอย่างของตนเองไว้ เป็นผู้ที่ไม่สามารถทนต่อสภาพปัญหาความอึดอัดใจหรือการเกิดความวิตกกังวลได้

3.2 กลุ่มบุคคลที่มีบุคลิกภาพต่ำกว่ามาตรฐาน อันได้แก่ กลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่ต่ำกว่ามาตรฐาน หรือวัฒนธรรมของสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมจิตใจต่ำ ทำให้เข้าอยู่ในสังคมปกติไม่ได้ หรือถ้าได้ก็ทำได้ด้วยความลำบากใจอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมใหญ่ได้ เพราะวัฒนธรรมหรือการอบรมหล่อหลอมที่ได้รับมา มีมาตรฐานต่ำกว่าพื้นฐานของสังคมที่ตนอยู่ บุคคลกลุ่มนี้ในอนาคตอาจกลายเป็นพวกต่อต้านสังคมได้

2.4 ทฤษฎีบุคลิกภาพ

ทฤษฎีบุคลิกภาพนี้เป็นทฤษฎีที่พยายามให้ทราบถึงลักษณะโดยธรรมชาติของบุคลิกภาพ หรือสิ่งที่เราเรียกว่าบุคลิกภาพ เราสามารถพิจารณาแบ่งส่วนประกอบของทฤษฎี ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบบุคลิกภาพออกเป็น (โสภา ชูพิกุลชัย. 2521 : 100)

- ทฤษฎีแบ่งประเภท (Type theories)
- ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัย (Trait Theories)
- ทฤษฎีความเชื่อทางด้านพลังแรงขับ (Dynamic Theory)
- ทฤษฎีสวนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Organismic Theory)
- ทฤษฎีที่เน้นสังคมและสิ่งแวดล้อมของบุคคล (Social Determinants)

ทฤษฎีแบ่งประเภท (Type theories)

ทฤษฎีของบุคลิกภาพแบบแบ่งประเภทนี้ เป็นแบบดั้งเดิม มานานแล้วและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนี้ ถึงแม้จะมีนักจิตวิทยาบางท่านคัดค้านเกี่ยวกับการแบ่งบุคลิกภาพตามประเภทก็ตาม ทฤษฎีแบบแบ่งประเภทจะขึ้นอยู่กับ การสังเกตโดยทั่วๆ ไป วัตถุประสงค์ของทฤษฎีแบ่งประเภท จะมุ่งพิจารณาเกี่ยวกับด้านตัวบุคคลมาก นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับ การยอมรับเกี่ยวกับ

ลักษณะหรือบุคลิกภาพภายนอก นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อว่าบุคลิกภาพของมนุษย์แยกออกเป็น หมู่หรือเป็นพวกได้เช่นเดียวกับการแยกประเภทของพืชและสัตว์ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ที่ควรรู้จักคือ จุง (Jung) และเชลตัน (Sheldon) (โสภา ชูพิกุลชัย. 2521 : 100)

ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัย (Trait Theories)

ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัยนี้ต่างกับทฤษฎีการแบ่งประเภท คือ จะมุ่งอธิบายลักษณะบุคลิกภาพตามตำแหน่งในตาราง ซึ่งแทนแต่ละลักษณะนิสัย เป็นต้นว่า เราอาจจะกำหนดบุคคลใดลงในตารางของความฉลาด ขยันหมั่นเพียร ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยหนึ่งของบุคลิกภาพ หรืออาจกำหนดลงในตารางของอารมณ์อ่อนไหวว่าเป็นอีกลักษณะของบุคลิกภาพก็ได้ ซึ่งแต่ละตารางนี้เราเรียก Dimension และอาจจะมีหลายๆ Dimensions ก็ได้ ที่จะทำให้ตารางนั้นๆ มีประโยชน์ขึ้นมา

นักจิตวิทยาทางด้านลักษณะนิสัยพยายามที่จะเสาะหารายชื่อลักษณะนิสัยที่สั้นๆ ซึ่งสามารถใช้ในการอธิบายอุปนิสัยของคนต่างๆ ไปในการที่จะทำให้รายชื่อลักษณะนิสัยนั้นสั้นซึ่งจะทำได้โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า การวิเคราะห์แฟกเตอร์ (Factor Analysis) ความพยายามในการที่จะค้นหาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยโดยการอาศัยวิธีการวิเคราะห์แฟกเตอร์ยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ทั้งนี้เพราะว่าวิธีนี้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการที่จะทำให้เราทราบว่าลักษณะนิสัยนั้นรวมขึ้นเป็นบุคลิกภาพหรือเป็นบุคลิกภาพเอกเทศ น้อยเกินไป (โสภา ชูพิกุลชัย. 2521 : 100)

ทฤษฎีความเชื่อทางพลังแรงขับ (Dynamic Theory)

ทฤษฎีแบบ Dynamic นี้ จะเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพในลักษณะเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมทางด้านร่างกาย (Physical) และทางด้านสังคม (Social) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งในใจที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงสาเหตุในอดีต เป็นความขัดแย้งในใจที่เกิดขึ้นจากแนวโน้มทางบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ เป็นต้นว่า นิสัยความขัดแย้งในใจ (Habit conflict) หรือบทบาทความขัดแย้ง (Role conflicts) โดยอาศัยทฤษฎีนี้ จะทำให้เราสามารถเห็นความแตกต่างกันได้ชัดเจนระหว่างบุคคลซึ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แคบและเคร่งครัด กับบุคคลที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่กว้างและอิสระกว่า (Flexible) นักทฤษฎีที่มองบุคลิกภาพในแง่พลังแรงขับนี้คือ ฟรอยด์ (Freud)

ทฤษฎีสวนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Organismic Theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งจุดสนใจว่าการเข้าใจบุคลิกภาพจะต้องเข้าใจส่วนรวมแยกส่วนไม่ได้ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่จะพัฒนาไปในทางที่ดี นักจิตวิทยาที่ควรรู้จักในกลุ่มนี้คือ มาสโลว์ (Maslow) และโรเจอร์ (Rogers)

ทฤษฎีที่เน้นสังคมและสิ่งแวดล้อมของสังคม (Social Determinants)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อว่า ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพโดยตรง นักจิตวิทยาที่สำคัญที่ควรรู้จัก คือ แอดเลอร์ (Adler) และฟรอมม์ (Fromm)

2.5 ทฤษฎีบุคลิกภาพแบบองค์ประกอบ (Trait)

เป็นการอธิบายบุคลิกภาพโดยพิจารณาที่ลักษณะและวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งแต่ละคนจะแสดงออกแตกต่างกัน (สถิต วงศ์สุวรรณ. 2544) ซึ่งมีกลุ่มนักจิตวิทยาที่อธิบายบุคลิกภาพตามทฤษฎีนี้อยู่หลายกลุ่ม คือ

ทฤษฎีบุคลิกภาพตามแนวคิดของออลพอร์ต

ทฤษฎีจิตวิทยาบุคคลของ กอร์ดอน ออลพอร์ต (Gordon W. Allport) เป็นทฤษฎีที่มีความเป็นกลางทฤษฎีหนึ่ง ออลพอร์ตได้นำแนวคิดของนักทฤษฎีบุคลิกภาพทั้งหลายมาใช้ในการสร้างทฤษฎีของเขาเอง แต่จุดสำคัญที่เขาเน้นมากคือเรื่องของความเป็นเอกัตบุคคล (ศิริกุล ดันทุลาภิรักษ์. 2542 : 188-196) ออลพอร์ตกล่าวว่าบุคคลนับตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจะไม่มีลักษณะบุคลิกภาพที่เหมือนกัน (Common Traits) ร่วมกันทุกอย่าง แต่อย่างไรก็ตามบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมที่เดียวกัน ย่อมจะมีบ้างบางส่วนของบุคลิกภาพเปรียบเทียบกันได้อย่างกว้างๆ พออนุมานว่าเป็น Common Traits ได้ แต่ก็ยังไม่ใช้ลักษณะที่แท้จริง หรือลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล (Personal Disposition) จึงเป็นสิ่งที่ซับซ้อนและแตกต่างกัน

ออลพอร์ต แบ่งบุคลิกภาพของบุคคลเป็น 3 ลักษณะ

1. Cardinal Trait (บุคลิกภาพตามลักษณะบุคคลสำคัญ หรือคนที่มีลักษณะเด่น) คือ มีลักษณะเด่นชัดไปเลยว่าจะเข้ากับลักษณะใด เหมือนใคร หมายถึง การอธิบายบุคลิกภาพลักษณะที่เด่นของบุคคล โดยการให้สมญานามต่างๆ ตามลักษณะของบุคคลสำคัญๆ ในประวัติศาสตร์หรือบุคคลที่มีลักษณะเด่นๆ ในสังคม หรือตัวเอกในภาพยนตร์ในหนังสือ
2. Central Trait (บุคลิกภาพที่เป็นกลางๆ) ลักษณะที่ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ เท่าๆ กันหลายอย่างรวมกัน เช่น เข้ากับใครๆ ก็ได้ มีคุณธรรม มีเหตุผล ร่าเริงแจ่มใส เป็นคนมีเหตุผล
3. Secondary Trait (บุคลิกภาพที่เป็นลักษณะปลีกย่อย) บุคลิกภาพด้านนี้ เช่น เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ฯลฯ ซึ่งเป็นการมองบุคลิกภาพตามลักษณะปลีกย่อยบางอย่าง ซึ่งแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน มักแตกต่างกันไม่มากนัก

ทฤษฎีบุคลิกภาพแบบลักษณะนิสัยของแคทเทิลล์

เรมอนด์ แคทเทิลล์ (Raymond B. Cattell) ได้ศึกษาลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพของมนุษย์ (ศิริกุล ตันฑุลารักษ์. 2542 : 188-196) โดยอธิบายว่า ลักษณะนิสัยของคนมีทั้งส่วนผิว (Surface Traits) และส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน (Source Traits) แคทเทิลล์พยายามอธิบายบุคลิกภาพของบุคคล เช่น ลักษณะของความเป็นมิตร ความเข้ากับคนง่าย เป็นต้น แคทเทิลล์เรียกลักษณะเหล่านี้ว่า ลักษณะนิสัยพื้นผิว (Surface Traits) บางอย่างเห็นได้ยากกว่าเพราะว่าซ่อนเร้นอยู่ภายในเรียกว่าลักษณะนิสัยซ่อนเร้น (Source Traits) ซึ่งเป็นตัวกำหนดลักษณะพื้นผิว เป็นผลมาจากแรงจูงใจ ความต้องการ ความกลัว ความกระวนกระวายที่ฝังลึกอยู่ภายใน ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ความหลัง เป็นต้น ลักษณะซ่อนเร้นยอมทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมพื้นผิวออกมาหลายๆ อย่าง ดังนั้นลักษณะพื้นผิว ที่บุคคลแสดงออกในการแสดงพฤติกรรมอันใดอันหนึ่ง แคทเทิลล์ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) จำแนกลักษณะซ่อนเร้นออกเป็น 16 อย่าง เรียกว่าองค์ประกอบสิบหกประการของบุคลิกภาพ เขาเชื่อว่าทุกคนมีลักษณะนิสัยต่างๆ เหล่านี้เหมือนอัน เพียงแต่ต่างกันที่ตึกี่ร ซึ่งทำให้คนเราต่างกัน การศึกษาของเขาชี้ว่า ลักษณะนิสัยหนึ่งๆ ย่อมมีระดับจากต่ำสุดไปสูงสุด แคทเทิลล์จึงอธิบายลักษณะนิสัยเป็นรูปสองขั้วตรงกันข้าม แคทเทิลล์ศึกษาพบว่าลักษณะนิสัยซ่อนเร้นมีอยู่ 16 อย่าง ดังนี้

1. อาริอารอบ	ตรงข้ามกับ	เห็นแก่ได้
2. เซวนี่ไ	ตรงข้ามกับ	ทึบซึม
3. หนักแน่น	ตรงข้ามกับ	หวั่นไหว
4. ใฝ่อิทธิพล	ตรงข้ามกับ	คล้อยตาม
5. มีหลักการ	ตรงข้ามกับ	ปล่อยตามเรื่อง
6. เปิกบาน	ตรงข้ามกับ	รันทด
7. องอาจ	ตรงข้ามกับ	ขลาดอาย
8. อ่อนไหว	ตรงข้ามกับ	เด็ดขาด
9. ริษยา	ตรงข้ามกับ	ยอมรับสถานการณ์
10. ใฝ่ฝัน	ตรงข้ามกับ	ทำตามสถานการณ์
11. เจ้าพิธี	ตรงข้ามกับ	ง่าย ๆ
12. กระวนกระวาย	ตรงข้ามกับ	มั่นใจ
13. หาแนวใหม่	ตรงข้ามกับ	ชอบประเพณี
14. พึ่งตนเอง	ตรงข้ามกับ	พึ่งพวักพ้อง
15. ยึดอุดมการณ์	ตรงข้ามกับ	ปล่อยตามพวักมาก
16. ตื่นเต้น	ตรงข้ามกับ	นิ่งเฉย

จากการที่แคทเทลล์ได้ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบแสดงให้เห็นเราทราบถึงลักษณะนิสัยต่างๆ และการใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบยังช่วยให้เราทราบถึงพฤติกรรมภายนอกจำนวนมาก หรือลักษณะนิสัยพื้นผิวดังที่กล่าวมา แคทเทลล์ยังเชื่อว่าเขาศึกษาพบว่า มีลักษณะนิสัยตั้งแต่ 20 ชนิดด้วยกัน เขาได้นำเอาลักษณะที่เขาเชื่อว่าเป็นลักษณะนิสัยเด่นๆ ทางอารมณ์ และทางความสามารถซึ่งมีทั้งหมด 16 ชนิด มาสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพซึ่งมีชื่อเสียงมาก แบบทดสอบนี้เรียกว่าแบบทดสอบ 16PF (sixteen personality factor test) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 16 ชนิดนี้มีดังนี้

อักษรสัญลักษณ์ (letter symbol)	ชื่อที่ใช้ทั่วไป (popular label)	ชื่อเทคนิค (technical title)
A	ออกสังคม-เก็บตัว (Outgoing-Reserved)	Affectothymia-Sizothymia
B	ฉลาดมากกว่า-ฉลาดน้อยกว่า (More intelligent-Less intelligent)	High "g" – Low "g"
C	มั่นคง-มีอารมณ์อ่อนไหว (Stable-Emotional)	High ego strength- Low ego strength
E	อวดตัว-ถ่อมตัว (Assertive-Humble)	Dominance- Submissiveness
F	ทำตัวตามสบาย-เจียบขี้นม (Happy go lucky-Sober)	Surgency-Desurgency
G	มีสติรอบคอบ-เห็นแก่ได้ (Conscientious-Expendient)	High superego- Low superego
H	กล้าหาญ-เหนียมอาย (Venturesome-Shy)	Permia-Threctia
I	จิตใจอ่อนโยน-ใจแข็ง (Tender minded-Tough minded)	Permsia-Harria
L	ขี้สงสัย-มีความเชื่อมั่น (Suspicious-Trusting)	Protension-Alaxia
O	หวั่นหวาด-สงบ (Apprehensive-Placid)	Guilt proneness-Assurance

อักษรสัญลักษณ์ (letter symbol)	ชื่อที่ใช้ทั่วไป (popular label)	ชื่อเทคนิค (technical title)
N	ฉลาดหลักแหลม-ทื่อ ตรงแนว (Shrewd-Forthright)	Shrewdness-Artlessness
Q ²	พึ่งตนเองได้-พึ่งกลุ่ม (Self-sufficient-Group tied)	(Self-sufficiency- Group adherence)
Q ³	ควบคุมตนเอง-ปล่อยปละละเลย (Controlled-Casual)	Low intergration
Q ⁴	เครียด-ผ่อนคลาย (Tense-Relaxed)	Ergic tension- Low ergic tension

ทฤษฎีบุคลิกภาพของแอดเลอร์

แอดเลอร์ (Adler) ได้กล่าวถึงทฤษฎีบุคลิกภาพของเขาว่าคนเรามีปมด้อยมาแต่กำเนิด (Inferior Complex) เช่นตอนเล็กช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ การมีชีวิตอยู่ต้องอาศัยคนอื่นช่วย ประคับประคอง รู้สึกว่าตนเองมีข้อบกพร่อง ดังนั้นจึงเริ่มดิ้นรน แสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อลบล้างปมด้อยของตน (ศิริกุล ดันทุลาภิรักษ์. 2542 : 188-196) ซึ่งแอดเลอร์ กล่าวว่าความพยายามนี้เกิดขึ้นเพื่อเป้าหมาย 2 ประการคือ

1. ความพยายามเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม (Social Adaptation)
2. ความพยายามเพื่อทางได้มาซึ่งอำนาจ (Attainment of Power)

แอดเลอร์ ได้กล่าวถึงอิทธิพล ประการ ที่มีต่อการสร้างบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับสิ่งที่เข้ามาแต่กำเนิด (Organism) แอดเลอร์มีความเห็นว่าการที่มนุษย์เรามีระยะเวลาแห่งการเป็นทารกและเป็นเด็กอยู่นาน ย่อมมีอิทธิพลต่อเจตคติเกี่ยวกับชีวิตของตนเป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่ยังเป็นเด็กต้องอยู่ท่ามกลางผู้ใหญ่ ซึ่งมีอิทธิพลเหนือตนทุกอย่าง เด็กย่อมจะเกิด “ความรู้สึกด้อย” เป็นธรรมดา ความรู้สึกด้อยนี้ทำให้มนุษย์ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อลบล้าง และเพื่อยังผลให้ตนมีฐานะเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ในที่สุด

2. เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (Milieu) แอดเลอร์กล่าวว่า ระยะ 5 ปีแรกของมนุษย์เป็นระยะที่สำคัญที่สุด สิ่งสำคัญคือเจตคติของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก และสัมพันธภาพระหว่างพี่น้อง ในส่วนของเจตคติของพ่อแม่ นั้น แอดเลอร์ได้กล่าวถึง เด็กที่ถูกตามใจจนเสียคน ซึ่งเป็นเด็กที่ถูกพ่อแม่เทอดทูน และถูกตามใจจนเหลือ ยากที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ เพราะเกิดมาไม่เคยต้องใช้ความพยายามเพื่อที่จะให้ได้อะไรๆ มาทั้งสิ้น จนทำให้เด็กหมดโอกาสที่จะเรียนรู้วิธีต่อสู้เพื่อบรรลุสู่ “ความเด่น” อันเป็นจุดหมายปลายทางที่คนเราปรารถนา และเด็กที่ถูกเกลียดชัง เกิดมาท่ามกลางความเกลียดชังของพ่อแม่ หรือเป็นเด็กกำพร้าถูกทอดทิ้ง เด็กจะรู้สึกว่าโลกเป็นศัตรู

ต่อเขา ดังนั้นตนจึงต้องต่อสู้ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิต่าง ๆ จึงเป็นการยากที่ใครจะคบหา และเป็นมิตรกับผู้ใด

ทฤษฎีของอีริค ฟรอมม์ (Erich Fromm)

ฟรอมม์ (Fromm) มีปรัชญาว่า “ไม่มีใครในโลกนี้ที่จะไร้ประโยชน์โดยสิ้นเชิง หรือ บำเพ็ญประโยชน์แก่โลกตลอดกาล จนไม่คิดถึงชีวิตชีวา” บุคคลหนึ่ง ๆ บุคคลเดียวกันนั้น อาจจะเป็นได้ทั้งผู้บำเพ็ญประโยชน์ และผู้ไร้ประโยชน์ หากแต่มีความต่างกันอยู่ตรงที่ความหนักเบา ของบุคลิกภาพทั้งสองประเภท ซึ่งฟรอมม์ (Fromm) ได้จัดเปรียบเทียบกันไว้เป็นคู่ ๆ ให้เห็นว่า อุปนิสัยที่ก่อให้เกิดผลิตผล และนิสัยของผู้ไร้ประโยชน์นั้นเป็นอย่างไร (ศิริกุล ตันตุลารักษ์. 2542 : 188-196)

อุปนิสัยที่จะก่อให้เกิดผลิตผล	อุปนิสัยที่เปล่าประโยชน์
ความรู้จักปรับปรุงตัวเอง	ความไม่มีหลักการ
ความมีอุดมคติ	ความห่างไกลจากความจริง
ความสุภาพ	ความอ่อนแอ
ความอ่อนโยน	ความอ่อนไหวง่าย
ความเป็นผู้ปฏิบัติการโดยจับใจ	ความเป็นผู้ฉวยโอกาส
ความภาคภูมิใจ	ความหยิ่งจองหอง
ความเชื่อมั่นในตนเอง	ความโอ้อวด
ความสามารถทำอะไรให้ใช้ได้	ความไร้จินตนาการ
ความรู้จักประหยัด	ความตระหนี่
ความไว้วางใจ	ความขี้น
ความจงรักภักดีต่อผู้อื่น	ความถือว่าผู้อื่นเป็นสมบัติของตนแต่ผู้เดียว
ความรู้จักดัดแปลง	ความโลเล
ความเป็นผู้มีวุฒิภาวะ	ความเป็นเด็ก

ฟรอมม์ (Fromm) ยังกล่าวถึงบุคลิกภาพแบบต่าง ๆ ที่เห็นได้ในสังคมทั่วไปไว้ดังนี้

1. ประเภทเอาเปรียบผู้อื่น คือบุคคลที่อาศัยผู้อื่นตลอดเวลา เช่นอาศัยพ่อแม่ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ ถ้าให้อยู่ตามลำพังแล้วบุคคลประเภทนี้จะรู้สึก ว่า ช่วยตัวเองไม่ได้ รู้สึกเปล่า เปลี่ยวอ้างว้าง ดังนั้นจึงต้องประพฤติตนอย่างอ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจ สังคมประเภทเอาเปรียบผู้อื่น ได้แก่สังคมที่มีบุคคลกลุ่มหนึ่งได้ตัดกตเวทจากผู้อื่น
2. ประเภทขูดรีด ตักตวงผลประโยชน์จากผู้อื่น อาศัยบุคคลอื่นเป็นที่ทำมาหากิน ต้องการทุกอย่างที่ผู้อื่นมี มีอารมณ์อิจฉาริษยา ไม่รู้สึกเป็นมิตรต่อใคร และเต็มไปด้วยความ ต่ำหนิติเตียนผู้อื่น

3. ประเภทตลาด พรอมม์กล่าวว่า สังคมสมัยใหม่เป็นผู้บังคับบุคคลประเภทนี้ขึ้นมา ค่าของการติดต่อระหว่างบุคคลต่อบุคคลก็น้อยลง บุคคลประเภทตลาดไม่มีสัมพันธภาพปรากฏ บุคคลมีไว้สำหรับเป็นที่แลกเปลี่ยน บุคลิกภาพขึ้นอยู่กับแฟชั่น สุดแต่ว่าตลาดนั้นจะหันไปนิยมทางไหน

4. ประเภทสะสม บุคคลประเภทนี้จะรู้สึกอึดอัดใจได้ก็ต่อเมื่อได้มีอะไรของตนเอง และได้เก็บหอบรอมริบ ถ้าต้องใช้จ่ายอะไรสักอย่างหนึ่ง เขาจะรู้สึกว่าเป็นการกระทบกระเทือน อย่างใหญ่หลวง การทำงาน การศึกษาเล่าเรียนจะเป็นไปอย่างมีระเบียบอนุรักษนิยม ยึดประเพณีนิยมเก่าๆ อย่างแน่นแฟ้น ถ้ามีอะไรต้องเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่ตนเคยทำ เขาจะรู้สึกไม่สบายใจ ไม่ชอบความคิดใหม่ๆ เขาชอบให้ทุกอย่างอยู่ในระเบียบ และทำอะไรเป็นเวลา ถือหลักว่า “ของใครของมัน” ไม่มีการก้าวร้าวในสิทธิและสมบัติของผู้อื่น และใครจะมาก้าวร้าวเอากับตนย่อมไม่ได้เป็นอันขาด เขาจะยึดหลักประหยัด จนกลายเป็นคนตระหนี่เหนียวแน่น และมักจะเป็นคนเคร่งศาสนา สมณะ

ทฤษฎีของฮาร์รี แสตค ซัลลิแวน

ซัลลิแวนได้ตั้งชื่อทฤษฎีของเขาว่า ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการรักษาโรคจิต ซึ่งเน้นความสำคัญของกลไกทางสังคมที่มีต่อพัฒนาการของมนุษย์ (ศิริกุล ดันทุลาภิรักษ์. 2542 : 188-196) และเน้นการเรียนรู้ในสังคม อิทธิพลแห่งสัมพันธภาพซึ่งคนเรามีต่อกันและกัน จะทวีความสำคัญขึ้นสำหรับการก่อบุคลิกภาพซึ่งซัลลิแวนได้กล่าวถึงบุคลิกภาพที่แสดงอาการโรคจิต โรคประสาท มี 10 ประเภท แต่ที่อธิบายชัดเจนมี 6 ประเภท ส่วนอีก 4 ประเภทมีความคล้ายคลึงกับประเภทอื่นจนแทบจะแยกกันไม่ออก ดังนี้

1. ประเภทหมกมุ่นอยู่แต่กับตัวเอง (Self absorbed) หรือพวกคิดฝัน เมื่อยังเป็นทารกยังแยกตัวเองออกจากโลกภายนอกไม่ออก คนประเภทนี้มักท้อแท้ ผิดหวังง่าย มีความเจ็บแค้นแน่นใจ มักคิดว่าตนถูกเข้าใจผิดอยู่เสมอ ขันแรกบุคคลประเภทนี้จะผิดหวังในสัมพันธภาพระหว่างตนกับบุคคลอื่น ต่อมาก็อาจจะผิดหวังในเรื่องการทำงาน การเรียน และอื่นๆ ต่อไป บุคคลประเภทนี้ ไม่มีความรักที่แท้จริงให้แก่ใคร แต่มีพฤติกรรมที่ดูเผินๆ เหมือนกับความรักในบุคคลนั้นอย่างสุดซึ้ง แต่ถ้าเขาผิดหวังในบุคคลนั้น จะเกลียดชังกระชากตัว

2. ประเภทเหลือขอ (Incorrigible) ได้แก่บุคคลที่ไม่มีความเป็นมิตรกับใคร มีอารมณ์ขุ่นมัว ไม่อยากเข้ากับใคร แต่มีข้อยกเว้นอยู่คือ ถ้ากับผู้ที่ต่ำกว่าตนแล้ว บุคคลประเภทนี้ก็จะติดต่ออาการเช่นนี้ จะเห็นได้ในวัยเยาว์ก่อนวัยรุ่น

3. ประเภทค่านิยมลบ (Negative) ได้แก่บุคคลที่ไม่ลงรอยกับผู้อื่น ชอบค้าน ชอบเถียง ชอบปฏิเสธ ที่แรกเนื่องมาจากเมื่อเด็กๆ เคยเรียกร้องความสนใจ เคยใช้วิธีนี้ ครั้นโตขึ้นก็ใช้วิธีที่เคยใช้ และยังคงมีความชำนาญในการคัดค้านยิ่งขึ้นด้วย

4. ประเภทไม่สูงส่งกับใคร (Asocial) ได้แก่บุคคลที่ปลีกตัวจากการติดต่อกับบุคคลอื่นให้มากที่สุด ไม่ใส่ใจใครว่าจะจริงใจไยดีกับตน รู้สึกว่าทำคุณกับใครไม่ขึ้น มักจะใจน้อย ทั้งนี้เพราะมีความรู้สึกมาแต่ต้นว่า ไม่มีใครรักตน

5. ประเภทต้องพึ่งพาผู้อื่น (Inadequate) ได้แก่บุคคลที่ยึดผู้ใหญ่ หรือเจ้านายเหมือนไม้เลื้อยยึดหลัก ได้แก่เป็นผู้คอยตาม หรือให้ผู้อื่นเป็นผู้คอยชี้แนะบัญชา สั่งงาน ให้ทำโน่นทำนี่ไม่มีความคิดของตนเอง อาจเป็นผลมาจากที่ถูกพ่อแม่วางอำนาจเอาตั้งแต่เล็กๆ และตนก็อยู่ใต้อาณัติหรือโอวาทของผู้ใหญ่เสมอมา

6. ประเภทรักร่วมเพศ (Homosexuality) ได้แก่บุคคลที่ไม่รักเพศตรงข้ามตามปกติทั่วไป แต่มีความพอใจในเพศเดียวกัน หญิงรักร่วมกับหญิง ชายรักร่วมกับชาย ซัลลิแวนเห็นว่า การมีความรักร่วมเพศมิใช่ปัญหาในตัวเอง หากเป็นวิธีการปรับตัวที่ผิดอย่างหนึ่ง ซึ่งบุคคลนำมาใช้กับการแก้ปัญหาทางเพศ

2.6 ทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (The Big five)

การพัฒนาารูปแบบของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ หรือ The Big Five มาจากพยายามที่จะจัดหมวดหมู่บุคลิกภาพของนักจิตวิทยาและนักการศึกษากลุ่มหนึ่ง (James Miller. 1991 : 2539) ซึ่งว่าด้วยองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ซึ่งผลสรุปนี้ได้พิมพ์ลงในหนังสือ Journal of Personality ในปี ค.ศ. 1988 – 1989 โดยเซปลิน และบัคเนอร์ (Chaplin and Buckner, 1988:528) ได้เสนอโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของบุคลิกภาพตามลักษณะนิสัยต่างๆ รวม 50 ลักษณะ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความสุภาพอ่อนโยน (Agreeableness) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)

- เป็นมิตร (Friendly)
- ร่วมมือกับผู้อื่น (Cooperative)
- สุภาพเรียบร้อย (Gentle)
- อบอุ่น (Warm)
- อ่อนโยน (Agreeable)

ลักษณะทางลบ (Negative)

- อันตราย (Critical)
- ฉุนเฉียวง่าย (Irritable)
- ไม่สุภาพ (Disagreeable)
- เย็นชา (Cold)
- ไม่เป็นมิตร (Unfriendly)

2. ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (Conscientiousness) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)

- ไว้ใจได้ (Dependable)
- น่าเชื่อถือ (Reliable)
- ซื่อสัตย์ (Honest)

ลักษณะทางลบ (Negative)

- หลงลืม (Forgetful)
- ไม่เอาใจใส่ (Careless)
- เหลวไหล (Negligent)

- รับผิดชอบ (Responsible)

- ยุติธรรม (Conscientious)

- ไว้วางใจไม่ได้ (Underpendable)

- ไม่ซื่อสัตย์ (Dishonest)

3. วัฒนธรรม (Culture) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)

- จินตนาการ (Imaginative)

- เรียบร้อย (Polished)

- หลึกแหลม (Intellectual)

- มีประสบการณ์มาก (Sophisticated)

- หยิ่งจองหอง (Snobbish)

ลักษณะทางลบ (Negative)

- ทำตามสั่ง (Direct)

- ตรงไปตรงมา (Down-to-earth)

- ซื่อๆ (Simple)

- ขาดรสนิยม (Coarse)

- หยาบกระด้าง (Crude)

4. ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)

- ผ่อนคลาย (Relaxed)

- สุขุมเยือกเย็น (Calm)

- หนักแน่น (Secure)

- มีสติ (Poised)

- อารมณ์เย็น (Composed)

ลักษณะทางลบ (Negative)

- ตื่นเต้น (Excitable)

- หงุดหงิด (Restless)

- วิดกกังวล (Nervous)

- เครียด (Tense)

- ไม่มั่นคง (Insecure)

5. การแสดงตัว (Extraversion) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)

- ชอบผจญภัย (Adventurous)

- ชอบออกสังคม (Outgoing)

- เปิดเผย (Open)

- ช่างพูด (Talkative)

- พูดตรงไปตรงมา (Outspoken)

ลักษณะทางลบ (Negative)

- ระมัดระวังตัว (Cautious)

- สงวนตัว (Reserved)

- เงียบ (Silent)

- ห่างเหิน (Distant)

- คอยหนี (Withdrawn)

ต่อจากนั้น ได้มีกลุ่มบุคคลที่พยายามศึกษาองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบของบุคลิกภาพ โดยศึกษาความคงเส้นคงวาขององค์ประกอบโครงสร้างของบุคลิกภาพ และได้นำมารวมไว้ดังตาราง 1 (ล้วน สายยศ. 2543 : 241)

ตาราง 1 องค์ประกอบ 5 ประการของบุคลิกภาพ

ผู้ศึกษา	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
Fiske	การปรับตัว เข้าสังคม	การยินยอม	มโนธรรม	ควบคุม อารมณ์	แสวงหาปัญญา
Eysenck	การแสดงออก	จิตไม่ปกติ	-	อาการ ประสาท	เชาวน์ปัญญา
Tupes & Cristal	การแสดงออก	ความเป็นมิตร	มโนธรรม	ความมั่นคง ทางอารมณ์	วัฒนธรรม
Norman & Golbarg	การแสดงออก	ความเป็นมิตร	มโนธรรม	อารมณ์มั่นคง	วัฒนธรรม
Gough	อำนาจ	เข้าสังคม	สัมฤทธิ์ผล	-	สนใจปัญญา
Hogan	-เข้าสังคม -ใฝ่สูง	ใจดี	สุขุม	ปรับตัวเก่ง	มีปัญหา
Cattell	-ตามกลุ่ม -ใจดี -ความยินดี	-ใจอ่อน -เชื่อฟัง -อาย	-มโนธรรม -ควบคุม -มีสติ	-ตื่นตัวง่าย -เครียด -แสดงท่ารู้สึก	เชาวน์ปัญญา
Guilford	-เข้าสังคม -แสดงอำนาจ -ฉับไว	-เป็นมิตร -มีมนุษย สัมพันธ์	-อดกลั้น -มีจุดมุ่งหมาย	-อารมณ์มั่นคง -มีจุดหมาย	เชาวน์ปัญญา
Digman	การแสดงออก	ยอมเป็นมิตร	ใจมุ่งสำเร็จ	อารมณ์มั่นคง	เชาวน์ปัญญา
Lorr	ความเกี่ยวพัน ระหว่างบุคคล	การเข้าสังคม	ควบคุมตน	อารมณ์มั่นคง	ความอิสระ
Comrey	การแสดงออก	-เชื่อใจ -ยอมเข้าสังคม	ความเป็น ระเบียบ	อารมณ์มั่นคง	-
Costa & McCrae	การแสดงออก	ความเป็นมิตร	มโนธรรม	อาการ ประสาท	ความคิด

สรุปองค์ประกอบ 5 ประการของบุคลิกภาพมีดังนี้ (Costa & McCrae. 1991 ; Digman. 1992)

1. Extraversion (บุคลิกภาพแบบแสดงตัว) บุคลิกภาพแบบนี้เป็นแบบชอบการผจญภัย เข้าสังคม เปิดเผย ช่างพูด ตรงไปตรงมา ชอบเด่น ออกหน้าออกตา อีกด้านหนึ่งบุคลิกจะตรงกันข้าม

2. Conscientiousness (บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม) บุคลิกภาพแบบนี้จะมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ยุติธรรม ใฝ่หาได้ พึงพาได้ กลัวต่อการทำบาป อีกด้านหนึ่งของบุคลิกจะตรงกันข้าม

3. Agreeableness (บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน) บุคลิกภาพแบบนี้จะมีความเป็นมิตร ให้ความร่วมมือ สุภาพเรียบร้อยให้ความอบอุ่น มีความอ่อนโยน อีกด้านหนึ่งของบุคลิกจะตรงกันข้าม

4. Neuroticism (บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว) บุคลิกภาพแบบนี้คล้ายเป็นโรคประสาท โมโห ใจร้อน จีบจืด ไม่มั่นคง จิตใจวุ่นวาย ถ้าผู้ที่มีบุคลิกภาพอีกด้านก็จะตรงกันข้าม เช่น เยือกเย็น หนักแน่น จิตใจสงบ เป็นพวกอารมณ์มั่นคง (Emotional Stability)

5. Intellect หรือ Openness (บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง) บุคลิกภาพของพวกนี้ทางบวกก็จะเป็นคนฉลาด คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มองการณ์ไกล มีเหตุมีผล ถ้าด้านลบก็จะตรงกันข้ามกับที่กล่าวมา

2.7 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R)

เป็นแบบวัดบุคลิกภาพสร้างขึ้นโดย พอล คอสตา และ โรเบิร์ต แมคเคเร (Costa & McCrae, 1991 : 14) ที่เกิดจากความต้องการอธิบายบุคลิกภาพออกเป็นด้านต่างๆ และเป็นหนึ่งในแบบวัดที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด โดยกลุ่มบุคลิกภาพแบบ NEO (Neuroticism-Extraversion-Openness = NEO Personality) เป็นกลุ่มบุคลิกภาพที่มีลักษณะที่มีแนวคิดในการแบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 5 องค์ประกอบ (The Big Five) รูปแบบบุคลิกภาพดังกล่าว 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

- บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism)
- บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extraversion)
- บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness)
- บุคลิกภาพแบบอ่อนไหว (Agreeableness)
- บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม (Conscientiousness)

บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism : N)

เป็นองค์ประกอบบุคลิกภาพที่พบมากที่สุดซึ่งตรงกันข้ามกับการปรับตัว หรือความมั่นคงทางอารมณ์ เพราะผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านนี้พบว่ามีปัญหาด้านการปรับตัว และมักจะมีอารมณ์แปรปรวน ถึงแม้ว่าจะมีนักจิตวิทยาได้ทำการศึกษาและค้นพบว่ามีความแตกต่างทางบุคลิกภาพหลายประเภทในลักษณะนี้ และงานวิจัยส่วนใหญ่ก็แสดงให้เห็นถึงว่าบุคคลที่มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพหวั่นไหวนี้มักจะมีประสบการณ์เลวร้ายกับคนรอบข้าง โดยทั่วไป

แนวโน้มของประสบการณ์ทางด้านลบที่เกิดขึ้น อันได้แก่ ความกลัว ความโศกเศร้า ความอับอาย ความโกรธ รู้สึกผิด และความรู้สึกรังเกียจ เป็นหัวใจหลักในบุคลิกภาพด้านหวั่นไหว อย่างไรก็ตามบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวได้รวมเอาลักษณะบุคลิกภาพที่มากกว่าอารมณ์หวั่นไหวง่าย ซึ่งอาจกลายเป็นอาการทางจิตไว้ด้วย เป็นความแตกแยกทางอารมณ์ อาจมีผลมาจากความพยายามปรับตัวก็เป็นได้ ชายและหญิงที่มีคะแนนบุคลิกภาพด้านหวั่นไหวสูง อาจมีแนวโน้มเป็นคนที่ไม่มีความสุข มีความสามารถในการควบคุมแรงกระตุ้นต่างๆ ที่เกิดขึ้น และจัดการแก้ไขความเครียดที่เกิดขึ้นได้น้อยกว่าคนทั่วไป

ดังนั้นการวินิจฉัยโรคจะดูจากค่าของคะแนนด้าน N ซึ่งก็เหมือนกับด้านอื่นๆ ในแบบทดสอบ NEO PI-R ที่จะวัดองค์ประกอบบุคลิกภาพของบุคลิกภาพที่เป็นปกติ ถ้าคะแนนในด้านนี้สูงอาจหมายถึงมีความเสี่ยงต่อการมีปัญหาทางจิตบางประเภท แต่คะแนนบุคลิกภาพด้านหวั่นไหว ก็ไม่ควรจะถูกมองว่าเป็นเครื่องมือวัดพยาธิสภาพทางจิต เพราะมีโอกาสเป็นไปได้เช่นกันว่าหากบุคคลนั้นมีคะแนนบุคลิกภาพด้านหวั่นไหวสูง แต่ก็ไม่ได้พบว่ามีผลผิดปกติทางพยาธิสภาพทางจิตแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่น คนที่มีบุคลิกภาพผิดปกติแบบต่อต้านสังคม อาจจะมีคะแนนบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวต่ำก็เป็นได้ ส่วนคนที่ได้คะแนนในด้านนี้ต่ำ หมายถึงบุคคลที่มีอารมณ์มั่นคง คือมีลักษณะสงบนิ่ง สบายๆ และมักจะเป็คนที่เผชิญกับสภาวะความเครียดได้ดีโดยปราศจากความเศร้าหรือผิดหวัง

บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extraversion)

ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจะเป็นคนชอบสังคม แต่ลักษณะการชอบสังคมก็เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่รวมไว้ในบุคลิกภาพด้านนี้เท่านั้น เพราะนอกจากจะลักษณะชอบพบปะผู้คน อยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ แต่ก็จะมีลักษณะของความหยิ่งทะนงตน กระฉับกระเฉงและช่างพูดอีกด้วย บุคคลประเภทนี้มักจะชอบความตื่นเต้นท้าทายและให้กำลังใจคนอื่น มักจะเป็นคนกระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวา และมองโลกในแง่ดี ดูตัวอย่างได้จากพนักงานขายของที่เป็นตัวแบบของบุคลิกภาพนี้ที่ชัดเจน และบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจะมีความสัมพันธ์กับผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพบริการ และให้ความบันเทิง

ในขณะที่บุคลิกภาพด้านแสดงตัวนั้น สามารถอธิบายให้มองเห็นภาพได้ง่าย แต่บุคลิกภาพแบบเก็บตัวจะอธิบายให้เห็นภาพได้ยากกว่า ในบางครั้งก็กล่าวว่าเป็นลักษณะที่ตรงกันข้าม ดังนั้นบุคลิกภาพแบบเก็บตัว จึงหมายถึงลักษณะของความไม่เป็นมิตร เป็นอิสระ มักจะแยกตัวมากกว่าเป็นผู้ตาม เงียบๆ มากกว่าเฉื่อยชา เกียจคร้าน พวกที่มีลักษณะเก็บตัวมักจะบอกกับผู้อื่นว่าเขาชอบอยู่คนเดียว คนพวกนี้จะไม่ค่อยกลุ่มใจ หรือได้รับความวิตกกังวลจากสังคมภายนอก ดังนั้นจะเห็นว่าพวกเก็บตัวจะมีคะแนนในด้านร่าเริงต่ำกว่ากลุ่มบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ความแตกต่างของบุคลิกภาพทั้งสองด้านนี้ มีผู้ทำการวิจัยและศึกษามากมาย แต่ใน

บุคลิกภาพแบบ 5 องค์ประกอบจะอธิบายได้ชัดเจนที่สุด โดยการจับคู่ลักษณะสุดขั้วของความแตกต่างเอาไว้ เช่น มีความสุข – ไม่มีความสุข, เป็นมิตร – เป็นศัตรู, ชอบแสดงตัว – ซ้ำอ้าย

บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness)

บุคลิกภาพแบบเปิดกว้างถือเป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งเป็นลักษณะที่เปิดกว้างไปสู่ประสบการณ์ต่างๆ แต่มักจะเป็นที่รู้จักน้อยกว่าบุคลิกภาพแบบห้วนไหว และบุคลิกภาพแบบแสดงตัว องค์ประกอบของด้านนี้ประกอบด้วย ลักษณะของผู้ที่ช่างจินตนาการ รักสวຍรักงาม เอาใจใส่ สนใจความรู้สึกภายใน ชอบความหลากหลาย ฉลาด อยากรู้ อยากเห็น และสามารถแสดงความเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ มักจะพบในองค์ประกอบย่อยในทฤษฎีต่างๆ และเครื่องมือที่ใช้วัดบุคลิกภาพ

ผู้ที่มีลักษณะเปิดกว้างจะชอบอยากรู้ อยากเห็นทั้งโลกภายในและภายนอกของตนเอง มีชีวิตที่ร่าเริงประสบการณ์ มักจะมีความคิดที่สร้างสรรค์แปลกใหม่ตลอดเวลา ประสบการณ์ของคนเหล่านี้จะมีทั้งอารมณ์ด้านบวก และด้านลบ โดยแสดงออกในลักษณะของความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น มากกว่าจะเป็นคนปิดตัวเอง

ส่วนใหญ่องค์ประกอบด้านนี้ใน บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบของนักทฤษฎีท่านอื่นจะเป็นด้านสติปัญญา (Intellect) คะแนนในด้านเปิดกว้างจะเชื่อมโยงทั้งเรื่องของความรู้และสติปัญญา ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับความเฉลียวฉลาด เป็นด้านที่สร้างสรรค์ แต่บุคลิกภาพด้านนี้ไม่ได้มีความหมายเดียวกันกับความฉลาด คนที่ฉลาดบางคนก็ปิดกั้นการรับประสบการณ์ของตนเอง และคนที่เปิดเผยบางคนก็ค่อนข้างใช้ความสามารถทางสติปัญญาของตนเองน้อย

ชายและหญิงที่มีคะแนนในด้านนี้ต่ำ หมายถึงผู้ที่มีลักษณะเป็นพวกอนุรักษ์นิยม หัวโบราณ ชอบอยู่กับสิ่งเดิมๆ ปิดกั้นการแสดงอารมณ์บางอย่างของตน ถึงแม้ว่าลักษณะของการเป็นคนเปิดกว้าง หรือปิดตัวเอง อาจจะเป็นผลมาจากการใช้กลไกป้องกันตนเองแต่ก็ยังไม่มียหลักฐานแน่ชัดที่จะแสดงว่าการปิดกั้นตัวเองจะเป็นกลวิธีที่เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาตอบสนอง ซึ่งส่วนใหญ่คนที่ปิดตัวเอง มักจะมีความคิดแคบ และสนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัวน้อย ถึงแม้ว่าบางครั้งดูว่าจะมีการพยายามเข้าสังคม และมีลักษณะเป็นคนหัวโบราณ แต่ไม่ได้มีลักษณะแสดงอำนาจ หรือเป็นศัตรู ไม่ยอมฟังความคิดเห็นคนอื่น หรือเป็นพวกหัวรุนแรง ก้าวร้าว ลักษณะต่างๆ นี้กลับจะพบได้ในบุคคลที่มีคะแนนบุคลิกภาพด้านอ่อนโยนน้อยมากๆ

ความแตกต่างของลักษณะบุคลิกภาพด้านนี้ จะเป็นไปในทางสุดโต่ง บุคคลที่มีลักษณะเปิดกว้าง ก็มักจะมีลักษณะพิเศษ เช่น มีการพูดที่มีพลังอำนาจ มักจะชอบเตรียมการ สร้างบันเทิงในรูปแบบใหม่ๆ ชอบสังคม มีลักษณะหรือแนวคิดแบบนักการเมือง แต่ลักษณะดังกล่าวก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลเหล่านี้จะเป็นคนไม่มีหลักการ แต่บุคคลประเภทนี้ทั้งหญิงและชายมักจะทำสิ่งต่างๆ เกี่ยวข้องกับระบบค่านิยมที่มีมโนธรรมตามหลักประเพณีที่สืบทอดการมา บุคลิกภาพแบบเปิดกว้างจะเป็นบุคคลที่มีสุขภาพและวุฒิภาวะมากกว่าบุคลิกด้านอื่นๆ

ตามแนวคิดทางจิตวิทยา แต่การจะพิจารณาความเป็นคนเปิดกว้างหรือปิดตัวเออนั้นก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และลักษณะทั้ง 2 ก็เป็นรูปแบบหนึ่งที่พบเห็นในองค์ประกอบทางสังคม

บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน

เป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกับด้านแสดงตัว บุคลิกภาพด้านอ่อนโยนเป็นองค์ประกอบด้านแรกที่พบในลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล บุคคลประเภทนี้จะมีลักษณะของความเอื้อเฟื้อเป็นพื้นฐาน ไม่ว่าหญิงหรือชายจะมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและกระตือรือร้นที่จะให้ความช่วยเหลือ และเชื่อว่าผู้อื่นก็จะให้ความช่วยเหลือตอบเช่นกัน ในทางกลับกัน ผู้ที่ไม่มี ความอ่อนโยนหรือเป็นเป็นบุคคลที่มีแต่คิดเป็นศัตรูกับผู้อื่นก็มักจะเป็นคนอวดดี ถือเอาตนเองเป็นใหญ่ สงสัยในเจตนาของผู้อื่น ชอบแข่งขันมากกว่าการให้ความร่วมมือ

นักจิตวิทยาจึงพยายามมองลักษณะของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนทั้งในด้านการชอบสังคมและแบบที่เป็นคนชอบดูแลสุขภาพจิต เพราะความเป็นจริงก็คือบุคคลที่มีความอ่อนโยนจะเป็นที่ชื่นชอบมากกว่าคนที่มีแต่ความเป็นศัตรู ผู้ที่มีคะแนนในด้านอ่อนโยนต่ำ หมายถึงจะมีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม (Narcissistic Antisocial) และยังมีบุคลิกภาพหวาดระแวง ผิดปกติ ในขณะที่ถ้ามีคะแนนในด้านนี้สูง หมายถึงผู้ที่มีบุคลิกภาพพึงพิงผิดปกติ

บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม

เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดที่ดีที่สุดในทฤษฎีบุคลิกภาพ โดยเฉพาะในทฤษฎีพลวัตทางจิต โดยเป็นการพิจารณาถึงการควบคุมแรงกระตุ้นในตนเอง ในระหว่างการพัฒนาตน คนส่วนใหญ่เรียนรู้เพียงแต่ว่าจะจัดการความต้องการและความปรารถนาที่เกิดขึ้นของตนได้อย่างไร ไม่ได้คำนึงถึงความอดทน ดังนั้นในส่วนของความสามารถในการอดทนต่อแรงกระตุ้นที่เกิดขึ้นจะพบในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีคะแนนในด้านนี้สูง แต่การควบคุมตนเองก็ทำให้เราสามารถมองไปถึงกระบวนการในการวางแผนชีวิต การดูแล และการจัดการชีวิตที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือพื้นฐานของบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม

คนที่มีมโนธรรมคือผู้ที่มีเป้าหมาย มีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความตั้งใจที่แน่วแน่ มีความรู้สึกนึกคิดที่ดี ในด้านบวก คะแนนด้านมโนธรรมสูงหมายถึงคนที่มีความตั้งใจ และสามารถประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ด้านลบก็หมายถึงผู้นั้นจะเป็นคนขี้รำคาญ เอาใจยาก จู้จี้ ขี้บ่น ย้ำคิดย้ำทำในเรื่องความสะอาด ส่วนการวิเคราะห์ตามคะแนนในแบบทดสอบนี้ ผู้ที่มีคะแนนบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมสูงจะมีลักษณะของความละเอียดรอบคอบ มีความตรงต่อเวลา เชื่อถือได้ถึงแม้จะไม่ได้เป็นคนที่มีความคิดเป็นศีลธรรม

องค์ประกอบย่อยของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism)

N1 : ความวิตกกังวล (Anxiety)

ผู้ที่มีความวิตกกังวลจะมีลักษณะขี้กังวล ขี้กลัว มีแนวโน้มที่มักจะวิตกกังวล ตื่นเต้น และตึงเครียด คะแนนด้านนี้ไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดความกลัวเฉพาะอย่าง หรือที่เรียกว่า Phobias ได้ แต่ผู้ที่มีคะแนนสูงมักจะชอบความรู้สึกกลัวเหมือนเป็นการปลดปล่อยความกังวลของตัวเอง ผู้ที่มีคะแนนต่ำจะเป็นคนสงบ สบายๆ ไม่คิดมากกับสิ่งที่อาจผิดพลาดได้

N2 : ความเป็นศัตรู (Angry Hostility)

ผู้ที่มีลักษณะเป็นศัตรูนี้มักจะมีแนวโน้มที่เคยเจอประสบการณ์อันเลวร้ายในอดีต คือได้พบกับความคับข้องใจ หรือขมขื่นปวดร้าวมาก่อน คะแนนด้านนี้ใช้วัดบุคคลที่มีลักษณะของผู้ที่เคยได้รับประสบการณ์ของความโกรธเคือง ถึงแม้ว่าความโกรธที่แสดงออกมาจะสัมพันธ์กับระดับของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน นั่นคือบุคคลที่ไม่มีบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน มักจะมีคะแนนบุคลิกภาพในด้านนี้สูง ส่วนคนที่ได้คะแนนต่ำมักจะเป็นคนทำอะไรง่ายๆ และใจเย็น

N3 : ความรู้สึกซึมเศร้า (Depression)

การวัดด้านนี้เพื่อดูความแตกต่างในบุคคลทั่วไปที่มีแนวโน้มว่าจะได้รับผลกระทบจากประสบการณ์ซึมเศร้า บุคคลที่มีคะแนนด้านนี้สูงก็มีแนวโน้มที่มักจะเกิดความรู้สึกผิด เศร้าโศก สิ้นหวัง และโดดเดี่ยว บุคคลเหล่านี้มักจะหมดกำลังใจง่าย ๆ และปฏิเสธสิ่งรอบตัวเสมอ ส่วนผู้ที่มีคะแนนต่ำ ประสบการณ์ที่ได้รับส่วนใหญ่มักจะเกิดจากสภาวะทางอารมณ์ แต่ก็ไม่ได้จำเป็นว่าบุคคลประเภทนี้จะเป็นคนร่าเริง เบิกบาน หรือจิตใจแจ่มใสเสมอไป ลักษณะบุคลิกภาพของคนเหล่านี้จะคล้ายคลึงกันกับบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

N4 : คำนึงถึงแต่ตนเอง (Self-Consciousness)

เป็นความรู้สึกที่เกิดจากความละอาย ขายหน้า เป็นความรู้สึกหลักของบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว บุคคลที่นึกถึงแต่ตนเองเพราะเกิดจากความไม่สบายใจเวลาอยู่กับบุคคลอื่น ไรต่อความรู้สึกเวลาถูกเยาะเย้ย และมีแนวโน้มที่มักจะรู้สึกว่าตนเองต่ำต้อย การนึกถึงแต่ตนเองนั้นคล้ายคลึงกับลักษณะประหม่า เขินอาย และความวิตกกังวลทางสังคม ผู้ที่มีคะแนนต่ำก็ไม่จำเป็นต้องเป็นอารมณ์เย็น ดูสงบ หรือมีทักษะทางสังคมที่ดี และมักจะไม่ค่อยรู้สึกอะไรเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่อึดอัด

N5 : หุนหันพลันแล่น (Impulsiveness)

ในแบบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R) ความหุนหันพลันแล่นหมายถึง ลักษณะของผู้ที่ไม่สามารถควบคุมความปรารถนา หรือแรงกระตุ้นของตนได้ ความปรารถนานั้นเกิดจากการที่บุคคลผู้นั้นไม่สามารถทนต่อความรู้สึกที่เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าเขาหรือเธออาจจะมาเสียใจภายหลังกับพฤติกรรมของตนเอง ผู้ที่มีคะแนนต่ำพบว่าเป็นผู้ที่สามารถอดทนต่อความรู้สึกที่เกิดขึ้น

แต่จะมีความซับซ้อนใจสูงแทน มีนักทฤษฎีหลายท่านได้อธิบายถึงความหุนหันพลันแล่นว่าเป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่มีความแตกต่างมากมาย และไม่เกี่ยวเนื่องกันในแต่ละองค์ประกอบ

N6 : อารมณ์เปราะบาง (Vulnerability)

องค์ประกอบด้านสุดท้ายในบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวคือ การมีอารมณ์เปราะบางหรือง่ายต่อการเกิดความเครียด ผู้ที่มีคะแนนด้านนี้สูงมักจะเป็นผู้ที่ทนไม่ได้ ไม่สามารถเผชิญต่อความเครียด การต้องอยู่คนเดียว ความสิ้นหวัง ความหวาดกลัวที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ปัจจุบันทันด่วน ผู้ที่มีคะแนนต่ำพบว่าเป็นผู้ที่รับมือกับสถานการณ์ที่ยากลำบากได้

บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extraversion)

E1 : ความอบอุ่น (Warmth)

ความอบอุ่นเป็นองค์ประกอบหนึ่งของบุคลิกภาพแสดงตัว ซึ่งจะเป็นความรู้สึกที่เกิดจากความสนิทสนมส่วนตัว คนที่อบอุ่นจะดูเป็นมิตรน่าคบหา บุคคลประเภทนี้จะชื่นชอบผู้คนและสนิทสนมกับคนง่าย ผู้ที่มีคะแนนต่ำไม่เพียงแต่จะมีความเป็นศัตรู แต่ยังไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นด้วย แต่คนกลุ่มนี้จะดูเป็นทางการ มีการวางตัวมากกว่ากลุ่มที่มีคะแนนสูง ความอบอุ่นในบุคลิกภาพแบบแสดงตัวนี้จะมีความใกล้เคียงกับลักษณะของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนระหว่างบุคคล แต่ก็ยังมีความแตกต่างในเรื่องของความเป็นมิตรและความไม่น่าใจที่ไม่มีในบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน

E2 : ชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness)

ลักษณะที่สองของบุคลิกภาพแบบแสดงตัวคือการชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะเห็นได้จากการที่บุคคลนั้นชอบอยู่ในหมู่เพื่อนฝูง ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านนี้จะชอบสนุกสนานกับกลุ่มเพื่อนและมักเป็นคนร่าเริง ผู้ที่มีคะแนนต่ำมีแนวโน้มที่จะเป็นคนสันโดษ มักจะหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรม หรือพบปะผู้คน

E3 : ตรงไปตรงมา (Assertiveness)

ผู้ที่มีคะแนนด้านนี้สูงมักจะมีลักษณะที่เป็นผู้มีอิทธิพล และมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น พูดหรือแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีความลังเล มักจะได้รับตำแหน่งหัวหน้า ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะเป็นฝ่ายสนับสนุน คอยอยู่เบื้องหลัง และปล่อยให้ผู้อื่นเป็นผู้แสดงความคิดเห็น

E4 : ชอบมีกิจกรรม (Activity)

ผู้ที่มีคะแนนกิจกรรมสูง มักจะเป็นคนที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา มีพลังงานมากมาย ต้องทำตัวเองให้ยุ่งอยู่ตลอดเวลา ทำอะไรว่องไว ผู้ที่มีคะแนนต่ำ จะเป็นคนที่สบายๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นคนเฉื่อยชาหรือขี้เกียจ

E5 : แสวงหาความตื่นเต้น (Excitement-Seeking)

ผู้ที่มีคะแนนสูงจะชอบความตื่นเต้นเร้าใจ ชอบความมีสีสันและสิ่งแวดล้อมที่สดใส การแสวงหาความตื่นเต้นเป็นส่วนหนึ่งของพวกที่ชอบความท้าทาย ผู้ที่มีคะแนนต่ำหมายถึงผู้ที่มีรูปแบบชีวิตในแบบที่พวกเขาจะคะแนนสูงคิดว่าน่าเบื่อ

E6 : มีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions)

บุคลิกภาพด้านสุดท้ายของบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ซึ่งเป็นลักษณะของความชื่นชอบอารมณ์ด้านบวก เช่น ความสนุกสนาน ความสุข ความรัก และความตื่นเต้น ผู้ที่มีคะแนนสูงในด้านนี้จะเป็นคนหัวเราะง่าย และอารมณ์ดีอยู่เสมอ เป็นคนร่าเริง แจ่มใส มองโลกในแง่ดี คะแนนต่ำจะดูแล้วเหมือนเป็นผู้ที่ไม่ค่อยมีความสุข คือไม่ค่อยร่าเริงและสนุกสนาน มีงานวิจัยที่สนับสนุนว่าความสุขและความพอใจในชีวิตมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบหัวเราะ บุคลิกภาพแบบแสดงตัว และในด้านอารมณ์ด้านบวกของบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างนี้ มักจะถูกใช้ทำนายระดับความสุขของบุคคล

บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness)

บุคลิกภาพด้านนี้กำหนดขึ้นตามการเปิดรับประสบการณ์รอบตัวของบุคคล เช่นผู้ที่มีคะแนนในด้านการเป็นคนช่างฝันสูง ก็มักจะเป็นสนุกสนาน ร่าเริงประสบการณ์ มีความหลากหลาย และมีความคิดฝันแปลกใหม่อยู่เสมอ ส่วนพวกที่มีความคิด ก็จะมีลักษณะร่าเริง ประสบการณ์และความหลากหลายเช่นกัน แต่เป็นในส่วนของความรู้สึกนึกคิดในชีวิต

O1 : เป็นคนช่างฝัน (Fantasy)

ผู้ที่เปิดรับจินตนาการของตนมักจะเป็นคนช่างฝันและชอบชีวิตในจินตนาการ บุคคลเหล่านี้ไม่ได้หลบหนีตนเองจากสิ่งต่างๆ ด้วยการฝันกลางวัน แต่เป็นไปในลักษณะที่สร้างสรรค์ และสนใจโลกภายในของตนเอง พวกเขาจะคอยพัฒนาจินตนาการของตนเอง และเชื่อว่าความคิดฝันนี้จะเติมเต็มและสร้างสรรค์ชีวิต ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะเป็นคนน่าเบื่อ และคอยปิดกั้นความรู้สึกของตนเอง

O2 : ความสุนทรีย์ (Aesthetics)

ผู้ที่มีคะแนนสูงจะมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศิลปะและความงาม พวกนี้มักจะเป็นนักกวี นักแต่งเพลง และศิลปิน ซึ่งคนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางศิลปะ เพราะก็เหมือนคนทั่วไปที่เวลาสนใจสิ่งไหนก็จะพัฒนาและหาความรู้ สนใจในสิ่งนั้นมากกว่าคนทั่วไป ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะไม่ค่อยรู้สึกหรือสนใจในศิลปะและความงาม

O3 : การเปิดเผยความรู้สึก (Feeling)

การเปิดเผยความรู้สึก หมายถึงการยอมรับในความรู้สึก และอารมณ์ภายในของตนเองว่ามีความสำคัญ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ผู้ที่มีคะแนนสูงมักจะมีประสบการณ์ที่หลากหลาย และแตกต่างในด้านของอารมณ์ ได้พบเจอกับความสุขและความทุกข์มากกว่าคนอื่น คะแนนต่ำมักจะเป็นคนที่อยู่ ตรงไปตรงมา และไม่เชื่อว่าการเปิดเผยความรู้สึกจะมีความสำคัญในชีวิต

O4 : การปฏิบัติ (Actions)

ในบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างนั้น การปฏิบัติจะเป็นลักษณะพฤติกรรมที่ชอบทดลองกิจกรรมใหม่ๆ เช่น ไปสถานที่ใหม่ๆ หรือทานอาหารแปลกๆ ผู้ที่มีคะแนนสูงมักจะเป็นคนชอบหาความแปลกใหม่ และหลากหลายให้กับชีวิตประจำวันของตนเอง หรือมักจะหางานอดิเรกที่หลากหลาย คะแนนต่ำมักจะเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงยาก ชอบยึดติดอยู่กับสิ่งเก่าๆ

O5 : มีความคิด (Ideas)

ความอยากรู้อยากเห็นและใฝ่รู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างที่รู้จักกันมานาน เพราะองค์ประกอบด้านนี้ไม่เพียงแต่เป็นการสนใจและติดตามความรู้อย่างรอบตัวอย่างๆ แต่ยังเป็นการเปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาหรือความคิดแปลกใหม่ ผู้ที่มีคะแนนสูงเป็นทั้งผู้ที่สนุกสนาน หรือชื่นชอบกับข้อโต้แย้งทางปรัชญาและปัญหาเชาว์ คนที่คะแนนสูงด้านนี้ไม่จำเป็นต้องมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดเสมอไป ถึงแม้ว่ามันจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่พัฒนาไปสู่ความเฉลียวฉลาดได้ ผู้ที่มีคะแนนต่ำก็เป็นผู้ที่ไม่ค่อยอยากรู้อยากเห็น เพราะถ้าฉลาดมากแต่มุ่มมองแคบ ก็จะมีประสบการณ์ในชีวิตที่จำกัด

O6 : ยอมรับค่านิยม (Values)

การยอมรับค่านิยม หมายถึง การคำนึงถึงสภาพทางสังคม การเมือง และศาสนา บุคคลที่ยอมรับค่านิยมมีแนวโน้มที่จะยอมรับผู้มีอำนาจเหนือกว่า และผู้มีคุณวุฒิสูงกว่าในสังคม คนกลุ่มนี้ไม่ยึดความคิดของตนเป็นที่ตั้ง

บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (Agreeableness)

A1 : เป็นผู้ที่น่าไว้วางใจ (Trust)

องค์ประกอบด้านแรกของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนคือความไว้วางใจ ผู้ที่มีคะแนนสูงนั้นจะเชื่อว่าผู้อื่นมีเกียรติ และมีค่าควรแก่การใส่ใจ ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย คิดว่าผู้อื่นไม่น่าเคารพและอันตราย

A2 : ตรงไปตรงมา (Straightforwardness)

คนที่ตรงไปตรงมาและมีคะแนนสูงในด้านนี้มักจะเป็นคนที่จริงใจ เปิดเผย และฉลาด ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะพูดเยินยอผู้อื่นอย่างชานาญด้วยการโกหก และใช้เล่ห์เหลี่ยม บุคคลเหล่านี้จะดูเหมือนเป็นคนมีกลยุทธ์มากมาย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในทักษะสังคม และจะคิดกับคนที่ตรงไปตรงมาว่าเป็นพวกไร้เดียงสา ผู้ที่มีคะแนนด้านนี้ต่ำมักจะยึดอยู่กับความเป็นจริง หรือ

คำนึงถึงการแสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง แต่ก็ไม่ควรตีความว่าบุคคลเหล่านี้จะเป็นคนไม่สุภาพ หรือเป็นบุคคลที่คล่องแคล่ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คะแนนด้านนี้ไม่ควรนำไปพิจารณาว่าเป็นคะแนนของการโกหก

A3 : ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ (Altruism)

ผู้ที่มีคะแนนในด้านนี้สูงมักจะเป็นผู้ที่คำนึงถึงบุคคลอื่น และมักจะให้ความช่วยเหลือผู้เดือดร้อน ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะคิดถึงแต่ตนเองเป็นหลัก และพยายามหลีกเลี่ยงที่จะเกี่ยวข้องกับปัญหาของผู้อื่น

A4 : ยอมตามผู้อื่น (Compliance)

องค์ประกอบด้านนี้จะบ่งชี้ลักษณะของการตระหนักถึงความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ผู้ที่มีคะแนนสูงในด้านนี้มักจะคิดถึงบุคคลอื่น โดยจะพยายามลดความขัดแย้ง โดยการให้อภัยและลืมเรื่องที่เกิดขึ้น คนที่ยอมคนอื่นจะมีลักษณะถ่อมตนจะจิตใจดี ผู้ที่มีคะแนนต่ำจะก้าวร้าว ชอบแข่งขันมากกว่าร่วมมือ และไม่อดทนที่จะแสดงความโกรธออกมาเมื่อจะเป็น

A5 : การถ่อมตน (Modesty)

ผู้ที่มีคะแนนสูงในด้านนี้จะเป็นคนอ่อนน้อมและถ่อมตน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลเหล่านี้จะเป็นคนที่ไม่มีความมั่นใจหรือไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะเชื่อว่าพวกเขาเหนือกว่าคนอื่น มักจะเป็นคนอวดดี ทะนงตน และหยิ่ง

A6 : มีจิตใจอ่อนโยน (Tender-Mindedness)

องค์ประกอบด้านนี้ใช้วัดทัศนคติที่มีต่อความเห็นอกเห็นใจและตระหนักถึงผู้อื่น ผู้ที่มีคะแนนด้านนี้สูง มักจะทำอะไรตามความต้องการของคนอื่นแบะเน้นในเรื่องมนุษยธรรมทางสังคม ผู้ที่มีคะแนนต่ำส่วนใหญ่จะเป็นคนหัวแข็ง และไม่ค่อยสงสารคนอื่น เป็นคนที่ตัดสินใจอะไรด้วยความนิ่งเฉย

บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม(Conscientiousness Facets)

C1 : การมีความสามารถ (Competence)

การมีความสามารถ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่คิดว่าเค้าสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุขุมรอบคอบ และมีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีคะแนนสูงนั้นเป็นบุคคลที่เตรียมตนเองให้พร้อมเพื่อเผชิญชีวิต ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะไม่ค่อยออกความเห็นเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และยอมรับว่าไม่ค่อยได้เตรียมการอะไรล่วงหน้าสำหรับชีวิต ในบรรดาองค์ประกอบด้าน C การมีความสามารถเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง และการควบคุมตนเองมากที่สุด

C2 : ความเป็นระเบียบ (Order)

ผู้ที่มีคะแนนด้านนี้สูงเป็นผู้ที่ความเป็นระเบียบ และจัดการอะไรได้ดี สามารถจัดเก็บสิ่งต่างๆ ไว้ในที่ที่เหมาะสม ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะไม่สามารถจัดการหรืออธิบายสิ่งต่างๆ

ตามขั้นตอนได้ แต่ถ้าเป็นกรณีสุดโต่ง ผู้ที่มีคะแนนสูงมีโอกาสมิ่จะมีบุคลิกภาพแบบย่ำคิดที่ผิดปกติได้

C3 : รับผิดชอบต่อนหน้าที่ (Dutifulness)

ผู้ที่มีคะแนนสูงจะเป็นคนเข้มงวดและยึดมั่นกับกฎเกณฑ์ทางจริยธรรม และรู้สึกละอายต่อบาป ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะไม่ค่อยมีพิธีรีตรอง ไม่ค่อยเชื่อถือหรือบูชาสิ่งต่างๆ

C4 : มีความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement Striving)

ผู้ที่มีคะแนนในด้านนี้สูงจะเป็นผู้ที่มีแรงบันดาลใจสูง และชอบทำงานหนักเพื่อให้บรรลุจุดหมาย มีการวางแผนเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ผู้ที่มีคะแนนสูงมากๆ อาจกลายเป็นคนที่หมกมุ่นอยู่กับงานมากเกินไปจนกลายเป็นคนบ้างานได้ ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะขาดแรงจูงใจและขี้เกียจ ไม่มีแรงขับสู่ความสำเร็จ ขาดความทะเยอทะยาน ดูเหมือนเป็นคนไร้จุดหมาย

C5 : มีวินัยในตนเอง (Self-Discipline)

ในกรณีนี้หมายถึง ความสามารถที่จะนำตนเองไปสู่เป้าหมาย และพาตนเองให้ชนะความเชื่อและสิ่งรบกวนอย่างอื่น ผู้ที่มีคะแนนสูงจะมีความสามารถในการผลักดันตนเองให้งานสำเร็จ ผู้ที่มีคะแนนต่ำมักจะหมดกำลังใจและยอมแพ้ง่ายๆ ผู้ที่มีระเบียบวินัยต่ำจะสับสนง่ายจากความหุนหันผ่นแล่นของตนเอง พวกที่มีอารมณ์โกรธสูงมักจะไม่สามารถอดทนต่อสิ่งต่างๆ ที่พวกเขาไม่อยากทำได้

C6 : มีความคิดที่ปฏิบัติได้ (Deberation)

องค์ประกอบสุดท้ายของบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม คือความคิดที่ปฏิบัติได้ซึ่งบุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้จะมีแนวโน้มที่จะคิดสิ่งต่างๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนที่จะทำ ผู้ที่มีคะแนนสูงจะเป็นคนรอบคอบและคิดก่อนทำ ผู้ที่มีคะแนนต่ำจะทำอะไรไร้ร้อ้น มักจะพูดหรือทำอะไรโดยไม่ได้นึกถึงผลที่จะตามมา ในส่วนที่ดีคือ ผู้ที่มีคะแนนต่ำนี้จะสามารถทำการตัดสินใจได้รวดเร็วเมื่อถึงเวลาจำเป็น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพผู้ที่ติดยาเสพติด

3.1 งานวิจัยในประเทศ

อรัญ สุวรรณบุปผา และคณะ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการติดยาเสพติดให้โทษในทัศนคติของระบาคติวิทยา:การศึกษาวิจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมติดเฮโรอีน พบว่า ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มีเชาว์ปัญญาต่ำ ไม่มีการวางแผนก่อนการปัญหา ไม่สามารถที่จะจำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา เนื่องจากขาดเหตุผล และนอกจากนี้ยังเป็นบุคคลที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมในครอบครัว ผู้ที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ทราบว่ายาลเสพติดเหล่านี้ให้โทษ และเป็นอันตรายต่อชีวิต แต่ก็ต้องการทดลองเสพเลยติด และส่วนใหญ่จะเสพที่บ้านของตนเอง

ประณีต ปิยสิรานนท์ และ พัทนี เทียนสุวรรณ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเด็กติดเฮโรอีน จำนวน 479 คน เป็นชาย 431 คน หญิง 48 คน ที่อยู่ในสถานพินิจคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าเด็กวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติดเฮโรอีน ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพไม่สมวัย (Immature) ก้าวร้าว ก้าวร้าวแบบสมยอม (Passive-Aggressive) และมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม (Inadequate)

มณี ชัยกิจ (2520 : 69 – 72) ได้ศึกษาเพื่อประเมินบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยรุ่นตามแบบ ซีพีไอ โดยการเปรียบเทียบลักษณะผู้กระทำผิดวันหนุ่มกับคนงานวัยหนุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้กระทำผิดวันหนุ่มในสถานแรกรับเรือนจำกลางนครปฐมทัณฑสถานวัยหนุ่มบางเขน และทัณฑสถานวัยหนุ่มมีนบุรี จำนวน 323 คน และคนงานวัยหนุ่ม 100 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบวัดทางจิตแห่งแคลิฟอร์เนีย (California Psychological Inventory) ฉบับภาษาไทย ผลปรากฏว่าบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวันหนุ่มสูงกว่าบุคลิกภาพของคนงานวัยหนุ่มอย่างมีนัยสำคัญใน 12 ลักษณะ ได้แก่ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ การชอบสมาคม ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี ความอดทน การสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น สมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น ประสิทธิภาพทางสติปัญญา การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การควบคุมตนเอง สมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเองและยืดหยุ่นได้ มีเพียงลักษณะเดียวคือ ลักษณะการเจริญวัยทางสังคมของผู้กระทำผิดวันหนุ่มที่ต่ำกว่าคนงานวัยหนุ่ม อย่างมีนัยสำคัญ $p < 0.05$

ชนิษฐา จันทรักษ์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจบุคลิกภาพบางประการของนักโทษเรือนจำกลางบางขวาง โดยใช้แบบสอบถาม M.M.P.I. ผลการศึกษาพบว่านักโทษมีคะแนนสูงเกิน Normal Zone ในมาตรา Hypochondriasis Scale คือ มีความกังวลของบุคคลที่เอาใจใส่สูงต่อสุขภาพของร่างกายอย่างผิดปกติ มาตรา Psychopathic Deviate Scale คือ การที่ไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตราไว้เป็นกฎหมาย และมักทำผิดกฎหมายซ้ำๆ โดยไม่เกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ มาตรา Masculinity Femininity Scale คือ มีลักษณะที่เกี่ยวกับการกระทำความประพฤติที่สอดคล้องกับบทบาททางเพศ มาตรา Paranoid Scale คือ มีลักษณะความคิดหวาดระแวง มาตรา Sypomania Scale คือ มีความผิดปกติทางอารมณ์ โดยเฉพาะลักษณะสำคัญของความผิดปกติ คือ มีการเคลื่อนไหวและการกระทำมากกว่าปกติ มีความตื่นเต้นทางอารมณ์มากและความคิดสับสน

สุรางค์ วีรกิจพาณิชย์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบลักษณะคะแนน M.M.P.I ระหว่างเด็กเยาวชนอาชญากร และเด็กวัยรุ่นปกติ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนอาชญากร และเด็กวัยรุ่นปกติมีความแตกต่างในลักษณะคะแนน M.M.P.I ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในมาตราการติดสุรา คือมีลักษณะพึงพิง ขาดความรัก ความปลอดภัย ความอบอุ่น มีลักษณะการกระทำมากกว่าปกติ คือ กระตือรือร้นตลอดเวลา อารมณ์ไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มี Egocentric และทัศนคติต่อผู้อื่นไม่ดี มีลักษณะที่แสวงหาความพึงพอใจทันทีทันใด ไม่สามารถรอผลในอนาคตได้ มีความแตกต่างไม่ลงรอยกัน ไม่มีความอบอุ่นในครอบครัว ความสัมพันธ์ของสมาชิก

ในครอบครัวห่างเหิน มีลักษณะก้าวร้าวไม่สามารถที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่น และจะมีความรู้สึกถูกกระตุ้นให้แสดงความดูร้าย ขัดขึ้นกับบุคคลอื่นโดยเฉพาะผู้ที่มิอำนาจ มีสัมพันธภาพสูญเสีย หรือขาดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคม รู้สึกถูกแยกออกจากสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอยู่ มีการแยกตัวจากสังคม

ชัยพร โรจนวัฒน์ศิริเวช (2522 : 41-50) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดกฎหมายในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทความผิดโดยไม่จำกัดอายุ จำนวน 300 คน เป็นชาย 280 คน หญิง 20 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของมอดสเลย์ (Maudsley Personality Inventory) ของ เอส. เจ. ไอแซกส์ ประกอบด้วย 2 มาตรา คือ มาตรา E (E-Scale) วัดบุคลิกภาพด้านการเก็บตัว-แสดงตัว (Introversion – Extraversion) และมาตรา N (N-Scale) วัดความมั่นคง-หวั่นไหว (Stable – Unstable) ผลปรากฏว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบกลางๆ (Ambivert) มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมากกว่าแสดงออก และมีความไวทางอารมณ์แบบมั่นคงและหวั่นไหวพอๆ กัน เมื่อแยกประเภทผู้ต้องขังตามโทษที่กระทำความผิด มีบุคลิกภาพดังนี้

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวอย่างหวั่นไหว (Unstable – Introvert) และแสดงตัวอย่างหวั่นไหว (Unstable – Extravert)

คดียาเสพติดให้โทษ มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวอย่างหวั่นไหว

คดีอาวุธปืน มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวอย่างหวั่นไหว และบุคลิกภาพแบบกลางๆ อย่างหวั่นไหว (Unstable – Ambivert)

คดีประทุษร้ายต่อร่างกายและชีวิต มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวอย่างมั่นคง (Stable – Extravert)

ความผิดเกี่ยวกับเพศ มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวอย่างหวั่นไหว และบุคลิกภาพแบบกลางๆ อย่างหวั่นไหว

ซึ่งสรุปได้ว่า ในพวกที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวอย่างหวั่นไหว มักจะเผชิญกับปัญหาส่วนตัว เช่น เกิดปมด้อย ประสาทเครียด รู้สึกท้ออาลัย มีแนวโน้มที่จะมีวามวิตกกังวลและซึมเศร้า ซึ่งจะพัฒนาเป็นโรคประสาท (Hysterical Conversion) และมักจะเผชิญกับปัญหาด้านความประพฤติทางสังคม เช่น หนีโรงเรียน ชกต่อย พุดปด ลักทรัพย์ ผิดศีลธรรมทางชู้สาว

จินตนา ทองย้อย (2525 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย โดยอาศัยลักษณะของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายของคาวาน (Cavan) และของไอแซกส์ (Eysenck) กลุ่มเยาวชนชายรุ่นใหญ่ (บ้านกรุดนา) จำนวน 725 คน พบว่าบุคลิกภาพที่สำคัญของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายมี 10 คือ การชอบฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของสังคม การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ การไม่มีความมั่นใจในตนเอง ความขัดแย้งทางสังคม การไม่รับผิดชอบในการทำงาน ความอาฆาตแค้น ความไม่มีจุดหมายในชีวิต กระทำผิดพลาด การไม่สำนึกในความผิด และการเก็บตัว

ประเทือง วงศ์ประเสริฐ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชนที่บ้านกรูณาและบ้านปราณี โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นร่วมกับแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู พบว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบหลงโทษ และแบบเรียกร้องจากเด็กมีบุคลิกภาพด้านมั่นคง และอาการโรคประสาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เด็กและเยาวชนวัยรุ่นตอนต้นกับวัยรุ่นตอนปลาย มีบุคลิกภาพด้านมั่นคงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เด็กและเยาวชนที่มีบิดาระดับการศึกษาต่างกันมีบุคลิกภาพด้านเก็บตัวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นเรศ สุริยาภรณ์ และคณะ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างเด็กที่อยู่ในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ มีคะแนนบุคลิกภาพ CPI ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่อยู่ในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่มีคะแนนบุคลิกภาพ CPI ต่ำกว่าเด็กนักเรียนมัธยมชายที่ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในมาตราความชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) มาตรการความสามารถเกี่ยวสถานภาพ (Cs) มาตรการความรู้สึกมีความสุข (Wb) มาตรการการควบคุมตนเอง (Sc) มาตรการความอดทนใจกว้าง (To) มาตรการการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน (Cm) มาตรการความไฝ่สัมฤทธิ์ โดยเอาอย่างหรือปฏิบัติตามผู้อื่น (Ac) มาตรการความไฝ่สัมฤทธิ์ โดยเป็นตัวของตัวเอง (Ai) มาตรการประสิทธิภาพทางด้านสติปัญญา (Ie) มาตรการความยึดหยุ่น (Fx) และมาตรการความประทับใจที่ดี (Gi)

รัชนิวรรณ วณิชย์ถนอม (2528 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาองค์ประกอบบุคลิกภาพระหว่างนักโทษคดีฆ่าคนตายเพศชายและเพศหญิง เปรียบเทียบกับกลุ่ม เปรียบเทียบกับเพศชายและเพศหญิงซึ่งไม่มีพฤติกรรมฆ่าคนตาย โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ฟอรัม A พบว่า นักโทษหญิงมีลักษณะพึงตนเอง (Q_2^+) มากกว่านักโทษชาย นักโทษชายมีจิตใจหวาดระแวง ช่างสงสัย (L^+) สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบเพศชายและลักษณะการพึงกลุ่ม (Q_2^-) กลุ่มเปรียบเทียบเพศหญิงมากกว่านักโทษหญิงมีลักษณะพึงพา (Q_2^+) มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบหญิง แต่ความสามารถด้านสติปัญญา (B^+) กลุ่มเปรียบเทียบหญิงมีมากกว่า และกลุ่มเปรียบเทียบเพศหญิงมีลักษณะชอบออกสังคม มีความรู้สึกอบอุ่นเป็นกันเอง (A^+) ช่างสงสัยหวาดระแวง (L^+) ส่วนความสามารถด้านสติปัญญา (B^+) สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบเพศชาย

วชิรา บุตรวิญญู (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษามโนทัศน์ของผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษากรุงเทพมหานคร จำนวน 100 ราย โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ M.M.P.I ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ใช้สำหรับประเมินบุคลิกภาพที่แสดงออก 2 ลักษณะ คือ ลักษณะเปิดเผย-เก็บตัว และ อ่อนไหว-มั่นคง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคนปกติ พบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีลักษณะอ่อนไหวและเก็บตัวมากกว่าคนปกติ หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ติดยาเสพติดส่วนรวมมีบุคลิกภาพแบบอ่อนไหว-เก็บตัว (Neuroticism – Introversion)

อภิรัตน์ หาญน้อย (2530 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษานบุคลิกภาพของผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษที่มารักษาการบำบัดในโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ด้วยแบบทดสอบ PICS พบว่า ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มีลักษณะดื้อเงียบ (Passive Aggressive) พึ่งพาผู้อื่น (Dependence) อ่อนแอ (Weak) รู้สึกไม่มั่นคงทางด้านจิตใจ (Insecure) ลงโทษตัวเอง (Introjection) และซึมเศร้า (Depressive)

บังอร บุญรักษาสัตย์ (2533 : 16) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่เข้ารับการบำบัดรักษาขั้นฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยยาเสพติด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดจะมีสภาพจิตใจแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

สภาพจิตใจอันเป็นเหตุให้ติดยาเสพติด เช่น ผู้ที่เป็นโรคจิต โรคประสาท ต้องใช้ยาระงับอาการอยู่บ่อย ผู้ที่มีบุคลิกภาพผิดปกติ เด็กเกรง ไม่ชอบอยู่ในกรอบประเพณี หรือผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ ต้องพึ่งพาผู้อื่นตลอดเวลา สภาพจิตใจดังกล่าวอาจจะเป็นมาตั้งแต่กำเนิด หรือจากการเลี้ยงดูในระยะแรก หากได้พบหรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยาเสพติดมีมากและหาได้ง่าย ก็มีโอกาสดูดยาเสพติดได้ คนบางคนชอบเสี่ยงอันตราย ชอบทดลอง บางคนก็มีปมด้อย เด็กที่ถูกห้ามกระทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่ทำได้ เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า การขาดแนวความคิด ขาดระเบียบวินัย ตลอดจนความหวังในอนาคตทำให้ทนต่อแรงผลักดันของสภาพแวดล้อมไม่ได้ เลยนำไปสู่สภาวะติดยาเสพติด

สภาพจิตใจอันเป็นผลมาจากการติดยาเสพติด การที่ผู้ติดยาเสพติดอาศัยฤทธิ์ยาในการหนีปัญหาที่ต้องเผชิญ หากกระทำหลาย ๆ ครั้ง สภาพจิตใจและบุคลิกภาพของผู้เสพก็จะเปลี่ยนไปทั้งที่เป็นผลมาจากฤทธิ์ของยาโดยตรง และการเปลี่ยนแปลงทางจิตที่ไม่ได้เป็นผลโดยตรงจากฤทธิ์ของยาต่อสมอง คือ เมื่อใช้ยาเสพติดเป็นเวลานาน และได้รับผลกระทบต้อจิตใจจากการติดยา เช่น การลงโทษจากสังคม ทำให้สภาพจิตใจเปลี่ยนแปลงไป

เมธี วงศ์วีระพันธ์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษานบุคลิกภาพของเยาวชนผู้กระทำผิดในคดีต่างๆ ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก จังหวัดนครสวรรค์ อุบลราชธานี สงขลา และจังหวัดระยอง โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ CPI ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนผู้กระทำผิดมีบุคลิกภาพ CPI ต่ำกว่าระดับ Standard Score โดยมีมาตราความรู้สึกมีความสุข (Wb) ประสิทธิภาพทางด้านสติปัญญา (Le) ความยินยอม (Fx) ความเอาใจใส่ในเรื่องเกี่ยวกับจิตวิทยา (Py) มาตรการยอมรับตนเอง (Sa) มาตรการบังคับตนเอง (Sc) มาตรการความชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) มาตรการความชอบเข้าสังคม (Sy) มาตรการความไม่สัมฤทธิ์โดยอิสระไม่ต้องการอาศัยใคร (Ai) มาตรการปรากฏตัวทางสังคม (Sp) มาตรการความอดทนใจกว้าง (To) มาตรการความสามารถที่ซึ่งได้มาซึ่งฐานะ (Cs) มาตรการการเข้าสังคม (So) มาตรการความรับผิดชอบ (Re) มาตรการความไม่สัมฤทธิ์ โดยปฏิบัติตามผู้อื่น (Ac) ต่ำกว่าคะแนนมาตรฐาน แต่มีมาตราความเป็นสตรี (Fe) เพียงมาตราเดียวที่มีคะแนนสูงสุด

ประภัสรา ตันติวัฒนา (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาบุคลิกภาพของผู้ต้องขังที่กระทำ ความผิดต่อชีวิตและร่างกายในทัณฑสถานหญิง พบว่า บุคลิกภาพของผู้ต้องขังมีลักษณะชอบ สังคม สติปัญญาต่ำ อารมณ์อ่อนไหว อ่อนนุ่มถ่อมตน สุขุม มีมโนธรรม ขี้อาย หวาดระแวง ลงมือปฏิบัติ มีอารมณ์ไม่มั่นคง จิตใจหวาดหวั่น ฟุ้งตนเอง ไม่มีกฎเกณฑ์ และมีอารมณ์เครียด

ลักษณะ ตันติลีปกร และนัยพินิจ คชภักดี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับเชาวน์ ปัญญาและบุคลิกภาพของผู้ติดยาเสพติดชนิดเฮโรอีนในสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยเปรียบเทียบกับนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ติดยา พบว่าในด้านบุคลิกภาพทั้งสองกลุ่มมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการเข้าสังคม ความมีเหตุผล การกล้าเผชิญ ความ ระแวง การจินตนาการ ความวิตกกังวลและมโนธรรม

วรภรณ์ ขุนอินทร์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพผู้ติดยาเฮโรอีน ตามทฤษฎี TA ณ สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดประเวศ (บ้านพิชิตใจ) พบว่าผู้ติดยา เฮโรอีนมีอารมณ์ขันน้อย มีภาวะเศร้าในตัวเอง ไม่มีระเบียบแบบแผน ไม่สนใจกฎเกณฑ์ และรัก อิสระ ไม่อะลุ่มอล่วย พิจารณาและตัดสินใจอย่างสุดโต่ง มีความขัดแย้งในตัวเอง

ศุภานัฐ เผือกคง (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษารายการณักเรียนติดยาเสพติดในสถาน บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัด พิษณุโลก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ อ่อนแอ ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่ มีความมั่นคงทางจิตใจ ก้าวร้าวต่อต้านสังคม

ก.สินศักดิ์ สุวรรณโชติ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิต – สังคมของผู้ป่วย รายใหม่ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ด้วยภาวะผิดปกติจากการใช้ยาบ้าและ เฮโรอีน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สภาพปัญหาจิตใจของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51.4 คือ ภาวะผิดปกติทางอารมณ์ (Mood Disorder) โดยพบว่าผู้ป่วยร้อยละ 42.3 มีความผิดปกติ ทางจิตชนิดคลุ้มคลั่ง (Manic Disorder) และร้อยละ 34.9 มีความผิดปกติทางจิตชนิดซึมเศร้า รุนแรง (Major depressive disorder) ผู้ป่วยเสพยาบ้ามีอัตราการเกิดความผิดปกติทางจิตชนิด หวาดกลัว (Panic attack) และความผิดปกติทางอารมณ์ชนิดคลุ้มคลั่ง (Minic Disorder) มากกว่า ผู้ป่วยเสพยาเฮโรอีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

วรรณมาศ ด้วยทวี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบุคลิกภาพผู้ติดยาเสพติดเพศชาย ที่ได้รับการรักษาแบบคนไข้ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านจิตใจ ของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ จำนวน 195 คน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) พบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีองค์ ประกอบบุคลิกภาพแบบสุดในด้านการใช้เหตุผล (B) และมีบุคลิกภาพที่เบี่ยงเบนไปจากปกติใน ด้านมโนธรรม (G),ด้านการฟุ้งตนเอง (Q) และด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C)

พัชรินทร์ เสรี (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบและการอบรม เลี้ยงดูกับการติดยาเสพติดของเด็กวัยรุ่นที่มาบำบัดยาเสพติด ศูนย์สาธารณสุขสุขเขต

กรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดจะมีบุคลิกภาพไว้วางใจ (A-) มีธรรมชาติ (G+) มีความละเอียด (H-) เป็นนักอนุรักษ์ (Q1-) อ่อนน้อมถ่อมตน (E-) สุขุมมีสติ (F-) ฉลาด มีเล่ห์เหลี่ยม (N+) และมีจิตใจหาความหัว (O+)

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กลู๊กส์ (Glueck. 1958 : 92-109) ได้รวบรวมผลงานของบุคคลอื่นๆ ในเรื่อง บุคลิกภาพ ซึ่งได้มีการสำรวจเพื่อรวบรวมลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญของเด็กเกร ผลปรากฏว่า บุคลิกภาพของเด็กเหล่านี้คือ หงุดหงิดง่าย ใจร้อน ชอบแสดงตัว ก้าวร้าว ชอบทำลาย และมีอารมณ์รุนแรงมาก

เมกกาจี (Meggagee. 1966 : 427-439) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคะแนนบุคลิกภาพ CPI ระหว่างเด็กที่มีพฤติกรรมเกรและกระทำผิดรุนแรง กับเด็กที่มีพฤติกรรมเกรและกระทำผิดรุนแรงปานกลาง ผลจากการศึกษาพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมเกร และการทำผิดรุนแรงมีคะแนนบุคลิกภาพ CPI สูงกว่าเด็กที่มีพฤติกรรมเกร และกระทำผิดรุนแรงปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในมาตราความรู้สึกรสชาติ (Wb) ความอดทนใจกว้าง (To) มาตราประสิทธิภาพทางด้านสติปัญญา (Ie) และมีคะแนนบุคลิกภาพ CPI สูง ในมาตราความเป็นเสรี (Fe)

ปีเตอร์สัน และคณะ (Peterson et. al. 1967 : 45-51) ได้ศึกษานักศึกษาที่กล้าแสดงออก (Assertive) และไม่กล้าแสดงออก (Unassertive) และมีพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ CPI ในมาตราการปฏิบัติตัวในการเข้าสังคม (So) ต่ำกว่านักศึกษาที่กล้าแสดงออกและที่ก้าวร้าว นักศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวมีคะแนนบุคลิกภาพ CPI ในมาตราการปฏิบัติตัวในการเข้าสังคม (So) และมาตราความไฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามผู้อื่น (Ac) ต่ำกว่านักศึกษาที่กล้าแสดงออก (Assertive) นอกจากนี้ นักศึกษาที่ไม่กล้าแสดงออก (Unassertive) และที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีคะแนนบุคลิกภาพ CPI ในมาตราความไฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามผู้อื่น (Ac) ต่ำกว่านักศึกษาที่กล้าแสดงออก

กิบบอนส์ (Gibbons. 1969 : 96-99) ได้ศึกษาเยาวชนชายอายุระหว่าง 16-21 ปี ซึ่งกระทำความผิดกฎหมาย โดยก่ออาชญากรรมอย่างรุนแรง จำนวน 200 คน เยาวชนนี้ถูกตัดสินให้เข้ารับการอบรมพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนเหล่านี้มีบุคลิกภาพแสดงตัว และได้ศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมายและมีได้กระทำความผิดกฎหมาย พบว่า เยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมายมีบุคลิกภาพแสดงตัวมากกว่าเยาวชนที่ไม่ได้กระทำความผิดกฎหมาย

ไอแซนค์ (Eysenck. 1970 : 211) ได้ศึกษาบุคลิกภาพผู้กระทำความผิดกฎหมายหรืออาชญากรรายงานว่ามีผู้กระทำความผิดกฎหมายส่วนใหญ่ มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีการแสดงอารมณ์ออกอย่างรุนแรง

เคอร์ทินและโฮแกน (Kurtines & Hogan. 1972 : 49-51) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของ ผู้ที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมและสุขภาพ โดยใช้แบบทดสอบ CPI พบว่า กลุ่มที่มีพฤติกรรม ต่อต้านสังคมและสุขภาพมีคะแนน การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นต่ำ

บรูเนอร์ และคณะ (Brooner et al. 1991 : Abstract) ได้ศึกษาองค์ประกอบทาง บุคลิกภาพของผู้ติดยาและหญิงที่มีและไม่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม จำนวน 203 คน โดย ใช้แบบวัดบุคลิกภาพ NEO PI พบว่าในเพศชายที่ติดยามีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบเปิด กว้าง (Openness) และบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (Agreeableness) และพบว่าทั้งเพศชายและ เพศหญิงมีบุคลิกภาพในการควบคุมสติและอารมณ์ตนเองต่ำ ส่วนในกลุ่มที่มีบุคลิกภาพต่อต้าน สังคมนั้นมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism) ในด้านของความเป็นศัตรู ชี้นำ และมีอารมณ์แปรปรวน

วอลท์ และ อลิซาเบธ ซีตัน (Wald and Seton. 1999 : Abstract) ได้ศึกษาความ สัมพันธ์ของบุคลิกภาพแปรปรวนที่ทำนายพฤติกรรมการใช้ยา พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพมี ความสัมพันธ์กับการใช้ยา โดยผู้ที่มีบุคลิกภาพแปรปรวนมาก จะมีปริมาณการใช้ยาเสพติดใน ระดับสูง

แชดเดล และ เนียอูรา (Shadel and Niaura. 2000 : Abstract) ได้ศึกษาความ สัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบห้าองค์ประกอบ (The Big Five) กับการสูบบุหรี่ ในแง่ของ การ ติดสารนิโคติน การติดบุหรี่ และการพยายามเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งพบว่า บุคลิกภาพห้าองค์ ประกอบมีความสัมพันธ์กันกับการติดสารนิโคติน และประวัติการเลิกสูบบุหรี่

บอนสเตอร์น และ เซซีโอ (Bornstein and Ceceo. 2000 : Abstract) ได้ศึกษาผู้ที่มี บุคลิกภาพแบบฟุ้งฟิง โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพ NEO FFM (The NEO Factor Model) พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบฟุ้งฟิงมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว และเป็นบุคลิกภาพที่มัก จะพบในผู้ติดยาเสพติด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา

กลุ่มที่มีประวัติการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่เข้ารับการบำบัดด้วยยาการบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model) และ กาย จิต สังคมบำบัด ผู้ป่วยนอก (Fresh Model) ในสถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์จำนวน 100 คน

กลุ่มไม่มีประวัติการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวิทยาลัยพาณิชยกรรมบางนา ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบให้กับกลุ่มที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำนวน 120 ฉบับ และให้เยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าจำนวน 130 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 250 ฉบับ เมื่อคัดเลือกแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่ได้ มีข้อมูลสมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 200 ฉบับ

ตาราง 1 แสดงจำนวนเยาวชนที่เป็นแหล่งข้อมูล

กลุ่ม	จำนวน (คน)
เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า	
1. กลุ่มบำบัดด้วยยา	29
2. การบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model)	56
3. กลุ่มกาย จิต สังคมบำบัด ผู้ป่วยนอก (Fresh Model)	15
เยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า	100
รวม	200

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ NEO PI-R (The Revised Neo Personality Inventory) ของ พอลล์ คอสตา และ โรเบิร์ต แมคเคร (Paul T. Costa and Robert R. McCrae) ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้ ซึ่งมีจำนวน 184 ข้อ โดยมีกระดาษคำถามแยกออกจากกระดาษคำตอบ ประกอบด้วยสเกลของบุคลิกภาพ 5 มิติ (Dimension) คือ

1. บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (N : Neuroticism)
2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (E : Extraversion)
3. บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (O : Openness)
4. บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน (A : Agreeableness)
5. บุคลิกภาพแบบมีโนธรรม (C : Conscientiousness)

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือแต่ละฉบับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของเยาวชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรสของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง อาชีพของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว สภาพแวดล้อมของที่พักอาศัย ประวัติการใช้ยาบ้า ปริมาณยาบ้าที่ใช้ การติดยาบ้า เหตุผลที่ใช้ยาบ้า และระยะเวลาที่ใช้ยาบ้า

ตัวอย่างแบบสำรวจข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ปี

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ NEO PI-R (The Revise Neo Personality Inventory) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบที่ได้รับการพัฒนาเป็นภาษาไทยโดย พอลล์ คอสตา , นิยะดา จิตต์จรัส และ นันทา สุรักษา ลักษณะของแบบทดสอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 240 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการหาคุณภาพของเครื่องมือชุดนี้โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบ 240 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับเยาวชนที่มีประวัติการติดยาบ้าในสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาลพระมงกุฎ ที่มีอายุระหว่าง 17 ถึง 25 ปี จำนวน 30 คน และ เยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีอายุระหว่าง 17 ถึง 25 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้ ได้แบบวัดบุคลิกภาพเยาวชนที่ติดยาบ้า จำนวน 184 ข้อ มีค่า t อยู่ที่ระดับ ≥ 1.75 ขึ้นไป

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในข้อ 1. โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในกลุ่มเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเท่ากับ .9519 และได้ค่าความเชื่อมั่นในกลุ่มเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าเท่ากับ .9696

ตาราง 2 ตารางแสดงจำนวนข้อแบบทดสอบ จำแนกตามองค์ประกอบบุคลิกภาพ

ข้อความ	จำนวน (ข้อ)
1. บุคลิกภาพแบบห้วนไหว	
1.1 วิตกกังวล	4
1.2 ความเป็นศัตรู	4
1.3 ความรู้สึกซึมเศร้า	5
1.4 คำนึงถึงแต่ตนเอง	4
1.5 หุนหันพลันแล่น	6
1.6 อารมณ์แปรปรวน	7
2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว	
2.1 ความอบอุ่น	5
2.2 ชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น	8
2.3 ตรงไปตรงมา	4
2.4 ชอบมีกิจกรรม	6
2.5 แสวงหาความตื่นเต้น	7
2.6 มีอารมณ์ด้านบวก	7
3. บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง	
3.1 เป็นคนช่างฝัน	8
3.2 ความสุนทรีย์	7
3.3 เปิดเผยความรู้สึก	6
3.4 การปฏิบัติ	7
3.5 มีความคิด	6
3.6 ยอมรับค่านิยม	6

ตาราง 2 (ต่อ)

4. บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน	
4.1 เป็นผู้ที่น่าไว้วางใจ	6
4.2 ตรงไปตรงมา	7
4.3 ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ	7
4.4 ยอมตามผู้อื่น	7
4.5 การถ่อมตน	5
4.6 มีจิตใจอ่อนโยน	5
5. บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม	
5.1 การมีความสามารถ	6
5.2 ความเป็นระเบียบ	8
5.3 รับผิดชอบในหน้าที่	8
5.4 มีความต้องการสัมฤทธิ์ผล	7
5.5 มีวินัยในตนเอง	6
5.6 มีความคิดที่ปฏิบัติได้	6
รวม	184

ตัวอย่างแบบทดสอบ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อและวงกลมลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ
0	บุคลิกภาพแบบห้วนใจ ● ฉันไม่ใช่คนที่วิตกกังวล ● ฉันเป็นคนตกใจง่าย
00	บุคลิกภาพแบบแสดงตัว ● ฉันมักจะชอบทุกคนที่ฉันรู้จัก ● ฉันรู้สึกมีความสุขที่ได้ไปงานเลี้ยงกับผู้คนมากมาย

000	บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง • ฉันเป็นคนที่มีจินตนาการสูง • ฉันชอบที่จะลองทานอาหารต่างชาติ
0000	บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน • คนส่วนใหญ่ที่รู้จักฉันจะชอบฉัน • ฉันเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีค่าควรแก่การเคารพ
00000	บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม • บางครั้งฉันก็เป็นคนที่ขี้เกียจ • ฉันมักจะเสียเวลาไปมากมายกว่าจะลงมือทำงาน

ตัวอย่างกระดาษคำตอบ

แบบทดสอบฉบับนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 184 ข้อ กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้อด้วยความระมัดระวัง และวงกลมคำตอบที่ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยมากที่สุด

วงกลมในช่อง ① ถ้าคำถามในข้อนั้นท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	① 2 3 4 5
วงกลมในช่อง ② ถ้าคำถามในข้อนั้นท่านไม่เห็นด้วย	1 ② 3 4 5
วงกลมในช่อง ③ ถ้าคำถามในข้อนั้นท่านรู้สึกเฉยๆ	1 2 ③ 4 5
วงกลมในช่อง ④ ถ้าคำถามในข้อนั้นตรงกับความเห็นของท่าน	1 2 3 ④ 5
วงกลมในช่อง ⑤ ถ้าคำถามในข้อนั้นท่านเห็นด้วยมากที่สุด	1 2 3 4 ⑤

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R)

เนื่องจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R) ชุดนี้ยังไม่ได้มีการหาเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยจึงทำการแปลผลข้อมูลด้วยการพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความแปรปรวน (SD) ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยนำไปยังสถาบันยาเสพติด วิทยุรักษ์, สถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาลพระมงกุฎ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และวิทยาลัยพณิชยการบางนา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพไปวัดกับเยาวชนที่เข้ารับการบำบัดด้วยยา เข้ารับการบำบัดตามรูปแบบการบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast model) และกลุ่มกาย จิต สังคมบำบัด ผู้ป่วยนอก (Fresh Model) ในสถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์ สถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาลพระมงกุฎ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และวิทยาลัยพณิชยการบางนา

วิธีจัดการกับข้อมูล

1. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่กลุ่มเยาวชนตอบคำถามครบทุกข้อคำถามอย่างสมบูรณ์มาตรวจสอบคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. บันทึกคะแนนที่ได้ลงในตารางบันทึกข้อมูล
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 1.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 216)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

- 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

2.1 หาสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และค่าร้อยละ

2.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีเพศแตกต่างกัน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและไม่มีประวัติการเสพยาบ้าโดยใช้สูตร t-test for independent samples (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 170)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าจากการแจกแจงแบบที
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเยาวชนกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเยาวชนกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มเยาวชนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มเยาวชนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเยาวชนกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเยาวชนกลุ่มที่ 2

2.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพเยาวชนที่มีชั้นของการติดยาแตกต่างกันโดยใช้สูตร ANOVA (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 236)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าความแปรปรวน
	MS_B	แทน	Mean square between-groups
	MS_W	แทน	Mean square within-group

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า สถาบันยาเสพติดศูนย์รักษ์ จำนวน 100 คน และเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าในวิทยาลัยพณิชยการบางนาจำนวน 100 คน รวม 200 คน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำแนกตามเพศ

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำแนกตามชั้นของการติดยา

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า และเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าแยกตามมิติของบุคลิกภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าแจกแจงคะแนนแบบที
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
F	แทน	ค่าแจกแจงคะแนนแบบเอฟ
n	แทน	จำนวนแหล่งข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งข้อมูลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ชั้นของการติดยา ปริมาณยาบ้าที่ใช้ วิธีการเสพยาบ้า เหตุผลที่ใช้อยาบ้า ระยะเวลาที่ใช้อยาบ้า

ตาราง 3 แสดงข้อมูลพื้นฐานของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ข้อมูลพื้นฐาน		เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า		เยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า	
		n = 100	ร้อยละ	n = 100	ร้อยละ
เพศ	ชาย	56	56.0	59	59.0
	หญิง	44	44.0	41	41.0
อายุ	17	11	11.1	23	23.0
	18	15	15.0	30	30.0
	19	8	8.0	5	5.0
	20	4	4.0	16	16.0
	21	4	4.0	11	11.0
	22	14	14.0	15	15.0
	23	8	8.0	0	0
	24	9	9.0	0	0
	25	27	27.0	0	0
ระดับการศึกษา					
	ประถมศึกษา	23	23.0	0	0
	มัธยมศึกษา	48	48.0	0	0
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	21	21.0	41	41.0
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5	5.0	59	59.0
	ปริญญาตรี	3	3.0	0	0
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา					
	บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	54	54.0	69	69.0
	บิดามารดาหย่าร้าง	15	15.0	15	15.0
	บิดามารดาแยกกันอยู่	16	16.0	12	12.0
	บิดา หรือมารดาเสียชีวิต	14	14.0	4	4.0
	บิดา และมารดาเสียชีวิต	1	1.0	0	0

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	เยาวชนที่มีประวัติการ เสพยาบ้า		เยาวชนที่ไม่มีประวัติ การเสพยาบ้า	
	n = 100	ร้อยละ	n = 100	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์				
ดีมาก (มีเงินเก็บทุกเดือน)	15	15.0	12	12.0
ดี (ส่วนใหญ่มีเงินเก็บ)	22	22.0	18	18.0
ปานกลาง (พอกินพอใช้)	60	60.0	67	67.0
ไม่ดี (ไม่ค่อยพอใช้ เป็นหนี้)	3	3.0	3	3.0

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า เป็นเพศชาย 52 คน และเพศหญิง 48 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 และ 48.0 ตามลำดับ มีอายุ 25 ปีมากที่สุด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.0 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 และรายได้ของครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง พอกินพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 60.0

กลุ่มเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าเป็นเพศชาย 59 คน และเพศหญิง 41 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 และ 41.0 ตามลำดับ มีอายุ 18 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีระดับการศึกษาในชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ มากที่สุดจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 และรายได้ของครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง พอกินพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 67.0

ตาราง 4 แสดงข้อมูลพฤติกรรมการใช้ยาบ้าของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า

ข้อมูลพื้นฐาน	เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า	
	n = 100	ร้อยละ
ขั้นของการติดยา		
ใช้ทุกสัปดาห์	17	17.0
ใช้ทุกวัน	29	29.0
ใช้มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน	54	54.0
ปริมาณยาบ้าที่ใช้		
ครั้งละ ¼ เม็ด	14	14.0
ครั้งละ ½ เม็ด	8	8.0
ครั้งละ 1 เม็ด	14	14.0
ครั้งละ 2-5 เม็ด	45	45.0
ครั้งละ 6-10 เม็ด	11	11.0
มากกว่า 10 เม็ดต่อครั้ง	8	8.0
วิธีการเสพยาบ้า		
กินเหมือนยาทั่วไป	0	0
ใช้ฟิลงแล้วสูดควันเข้าปอด	98	98.0
ฉีดโดยใช้เข็มฉีดยา	2	2.0
เหตุผลที่ใช้ยาบ้า		
เพื่อให้อ่านหนังสือหรือทำกิจกรรมต่างๆให้นานขึ้น	17	17.0
เพื่อลดความอ้วน	5	5.0
เพื่อแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่	16	16.0
เพื่อให้เข้ากับสังคมเพื่อนได้	7	7.0
เพื่อนชวนให้ลอง	22	22.0
คลายความกลัว	21	21.0
อยากรู้ฤทธิ์ยา	12	12.0

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า	
	n = 100	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ใช้ยาบ้า		
น้อยกว่า 1 ปี	5	5.0
1-3 ปี	23	23.0
3-5 ปี	25	25.0
5-7 ปี	20	20.0
7-10 ปี	19	19.0
10 ปีขึ้นไป	8	8.0

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่เสพยาบ้าส่วนใหญ่จะเสพวันละมากกว่า 1 ครั้งต่อวัน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 เสพครั้งละ 2-5 เม็ด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 กลุ่มเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าส่วนใหญ่ ใช้วิธีการเสพโดยใช้ไฟลนแล้วสูดควันเข้าปอด จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 98.0 สาเหตุที่ใช้เป็นเพราะอยากลอง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 และกลุ่มเยาวชนร้อยละ 25.0 เคยเสพยาบ้ามาแล้ว 3-5 ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำแนกตามเพศ

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเพศชายกับเพศหญิง

ตัวแปร	เพศชาย n = 56		เพศหญิง n = 44		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. วิตกกังวล	3.28	0.73	3.06	0.74	1.466
2. ความเป็นศัตรู	3.61	0.82	3.42	0.67	1.230
3. ความรู้สึกซึมเศร้า	3.58	0.68	3.32	0.76	1.816
4. คำนึงถึงแต่ตนเอง	3.40	0.58	3.26	0.63	1.181
5. หุนหันพลันแล่น	3.44	0.51	3.17	0.63	2.345*
6. อารมณ์แปรปรวน	3.34	0.59	3.21	0.66	1.033
รวม	3.32	0.449	3.12	0.445	2.183*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า บุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชาย กับ เพศหญิง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในการวิเคราะห์รายด้าน ยังพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านหุนหันพลันแล่น เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวทุกด้าน ได้แก่ ความวิตกกังวล ความเป็นศัตรู ความรู้สึกซึมเศร้า คำนึงถึงแต่ตนเอง หุนหันพลันแล่น และอารมณ์แปรปรวนสูงกว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศหญิง แต่มีค่าการกระจายต่ำกว่าเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความเป็นศัตรู

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเพศชายและเพศหญิง

ตัวแปร	เพศชาย n = 56		เพศหญิง n = 44		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. ความอบอุ่น	3.41	0.661	3.14	0.659	2.028*
2. ชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น	3.43	0.572	3.27	0.585	1.357
3. ตรงไปตรงมา	3.46	0.680	3.02	0.705	3.130*
4. ชอบมีกิจกรรม	3.33	0.596	3.00	0.682	2.573*
5. แสวงหาความตื่นเต้น	3.41	0.564	3.12	0.650	2.413*
6. มีอารมณ์ด้านบวก	3.37	0.713	3.20	0.675	1.224
รวม	3.40	0.437	3.14	0.398	3.044*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชาย กับเพศหญิง มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อวิเคราะห์รายด้าน ยังพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบุคลิกภาพรายด้านด้านความอบอุ่น ตรงไปตรงมา ชอบมีกิจกรรม และแสวงหาความตื่นเต้น เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบแสดงตัวพบว่าเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงในทุกด้าน และเป็นที่น่าสังเกตว่าเพศหญิงมีการกระจายสูงกว่าเกือบทุกด้าน เช่น ในด้านชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น ตรงไปตรงมา ชอบมีกิจกรรม และแสวงหาความตื่นเต้น

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเพศชายและเพศหญิง

ตัวแปร	เพศชาย n = 56		เพศหญิง n = 44		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. เป็นคนช่างฝัน	3.46	0.58	3.24	0.60	1.857
2. ความสุนทรีย์	3.23	0.57	3.34	0.82	-0.724
3. เปิดเผยความรู้สึก	3.38	0.57	3.17	0.51	1.866
4. การปฏิบัติ	3.46	0.57	3.24	0.51	2.000*
5. มีความคิด	3.43	0.62	3.26	0.67	1.293
6. ยอมรับค่านิยม	3.31	0.66	3.17	0.61	1.081
รวม	3.38	0.434	3.24	0.392	1.694

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 ในบุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่าในด้านการปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายสูงกว่าเพศหญิงเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความสุนทรีย์

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเพศชายและเพศหญิง

ตัวแปร	เพศชาย n = 56		เพศหญิง n = 44		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. เป็นผู้นำไว้วางใจ	3.41	0.60	3.12	0.53	2.561*
2. ตรงไปตรงมา	3.34	0.63	3.19	0.58	1.239
3. ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ	3.19	0.58	3.16	0.51	0.258
4. ยอมตามผู้อื่น	3.35	0.67	3.25	0.54	0.796
5. การถ่อมตน	3.42	0.74	3.33	0.71	0.601
6. มีจิตใจอ่อนโยน	3.28	0.66	3.08	0.82	1.335
รวม	3.33	0.448	3.19	0.403	1.618

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 ในบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์บุคลิกภาพรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเป็นผู้นำไว้วางใจและคะแนนค่าเฉลี่ยของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายสูงกว่าเพศหญิงทุกด้าน แต่มีการกระจายน้อยกว่าในด้านมีจิตใจอ่อนโยน

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมของเพศชายและเพศหญิง

ตัวแปร	เพศชาย n = 56		เพศหญิง n = 44		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. การมีความสามารถ	3.40	3.31	3.31	0.58	0.687
2. ความเป็นระเบียบ	3.36	3.15	3.15	0.56	1.732
3. รับผิดชอบในหน้าที่	3.38	3.13	3.13	0.73	1.834
4. มีความต้องการ สัมฤทธิ์ผล	3.38	3.16	3.16	0.64	1.709
5. มีวินัยในตนเอง	3.34	3.13	3.13	0.55	1.755
6. มีความคิดที่ปฏิบัติได้	3.30	3.26	3.26	0.57	0.298
รวม	3.36	0.508	3.18	0.454	1.802

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 ในบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะบุคลิกภาพไม่แตกต่างกันทั้งด้านรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบบุคลิกภาพพบว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงในทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลของการวิเคราะห์ความแตกต่างของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำแนกตามชั้นของการติดยา

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน

ชั้นของการติดยา	N	$\bar{X}$	SD
ต้องใช้อย่างเป็นประจำทุกสัปดาห์	17	3.24	0.44
ต้องใช้อย่างเป็นประจำทุกวัน	29	3.19	0.48
ต้องใช้อย่างวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป	54	3.23	0.51
รวม	100	3.23	0.45

จากตาราง 10 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์มีคะแนนค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวมากที่สุด และกลุ่มที่ต้องใช้ยาวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไปมีการกระจายสูงที่สุด

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.869	3.934	0.186
ภายในกลุ่ม	97	20.516	0.212	
รวม	99	20.594		

จากตาราง 11 เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ที่มีชั้นของการติดยาต่างกันมีลักษณะบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน

ชั้นของการติดยา	N	$\bar{X}$	SD
ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์	17	3.30	0.36
ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกวัน	29	3.26	0.48
ต้องใช้ยาวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป	54	3.30	0.44
รวม	100	3.29	0.43

จากตาราง 12 พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์กับเยาวชนที่ต้องใช้ยาวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบแสดงตัวเท่ากัน แต่ในกลุ่มที่ต้องใช้ยาวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไปมีการกระจายสูงกว่า

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีขึ้นของการติดยาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.180	1.590	0.081
ภายในกลุ่ม	97	18.942	0.195	
รวม	99	18.974		

จากตาราง 13 เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ที่มีขึ้นของการติดยาต่างกันมีลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงตัวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีขึ้นของการติดยาต่างกัน

ขึ้นของการติดยา	N	$\bar{X}$	SD
ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกสัปดาห์	17	3.36	0.39
ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกวัน	29	3.36	0.47
ต้องใช้อยาวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป	54	3.29	0.40
รวม	100	3.32	0.42

จากตาราง 14 พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกสัปดาห์กับเยาวชนที่ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกวันมีคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างเท่ากัน แต่ในกลุ่มที่ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกวันมีการกระจายสูงกว่า

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีขึ้นของการติดยาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.104	5.180	0.289
ภายในกลุ่ม	97	17.388	0.179	
รวม	99	17.491		

จากตาราง 15 เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ที่มีชั้นของการติดยาต่างกันมีลักษณะบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างไม่แตกต่างกัน ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน

ชั้นของการติดยา	N	$\bar{X}$	SD
ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกสัปดาห์	17	3.34	0.48
ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกวัน	29	3.31	0.41
ต้องใช้อยาวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป	54	3.22	0.42
รวม	100	3.27	0.43

จากตาราง 16 พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่ต้องใช้อยาเป็นประจำทุกสัปดาห์มีคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนสูงที่สุด

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.290	0.145	0.772
ภายในกลุ่ม	97	18.240	0.188	
รวม	99	18.531		

จากตาราง 17 เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ที่มีชั้นของการติดยาต่างกันมีลักษณะบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมของ
 เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน

ชั้นของการติดยา	N	$\bar{X}$	SD
ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์	17	3.34	0.57
ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกวัน	29	3.27	0.58
ต้องใช้ยารวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป	54	3.27	0.41
รวม	100	3.28	0.49

จากตาราง 18 พบว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์มีคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมสูงที่สุด

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีชั้นของการติดยาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.046	3.52	0.144
ภายในกลุ่ม	97	23.782	0.245	
รวม	99	23.852		

จากตาราง 19 เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ที่มีชั้นของการติดยาต่างกันมีลักษณะบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ตัวแปร	เยาวชนที่มีประวัติ		เยาวชนที่ไม่มีประวัติ		t
	การเสพยาบ้า		การเสพยาบ้า		
	n = 100		n = 100		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. วิตกกังวล	3.18	0.74	3.23	0.56	0.560
2. ความเป็นศัตรู	3.53	0.76	3.53	0.81	0.938
3. ความรู้สึกซึมเศร้า	3.47	0.72	3.37	0.60	-0.992
4. คำนึงถึงแต่ตนเอง	3.34	0.61	3.28	0.67	-0.658
5. หุนหันพลันแล่น	3.31	0.61	3.25	0.63	-0.676
6. อารมณ์แปรปรวน	3.28	0.62	3.18	0.58	-1.149
รวม	3.23	0.456	3.42	0.465	0.004*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยของบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าต่ำกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวแตกต่างจากเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวสูงกว่าเกือบทุกด้านยกเว้นด้านความวิตกกังวล แต่เป็นที่น่าสนใจกว่าในด้านความเป็นศัตรูที่ทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน แต่การกระจายในกลุ่มเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าสูงกว่า

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ตัวแปร	เยาวชนที่มีประวัติ		เยาวชนที่ไม่มีประวัติ		t
	การเสพยาบ้า		การเสพยาบ้า		
	n = 100		n = 100		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. ความอบอุ่น	3.18	0.74	3.23	0.56	-2.054*
2. ชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น	3.53	0.76	3.63	0.81	-0.928
3. ตรงไปตรงมา	3.47	0.72	3.37	0.60	-1.370
4. ชอบมีกิจกรรม	3.34	0.61	3.28	0.67	1.107
5. แสวงหาความตื่นเต้น	3.31	0.61	3.25	0.63	-1.385
6. มีอารมณ์ด้านบวก	3.28	0.62	3.18	0.58	-2.037*
รวม	2.39	0.457	2.30	0.437	0.158

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ากับเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวไม่แตกต่างกัน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์บุคลิกภาพรายด้านพบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า และเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความอบอุ่น และมีอารมณ์ทางบวก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบบุคลิกภาพพบว่าในเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเยาวชนที่ไม่ได้มีประวัติการเสพยาบ้าเกือบทุกด้านยกเว้นด้านความอบอุ่น และชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น และมีการกระจายสูงกว่าในด้านความอบอุ่น ตรงไปตรงมา และมีอารมณ์ด้านบวก

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ตัวแปร	เยาวชนที่มีประวัติ		เยาวชนที่ไม่มีประวัติ		t
	การเสพยาบ้า		การเสพยาบ้า		
	n = 100		n = 100		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. เป็นคนช่างฝัน	3.36	0.60	3.39	0.67	0.302
2. ความสุนทรีย์	3.28	0.69	3.26	0.60	-0.155
3. เปิดเผยความรู้สึก	3.29	0.55	3.32	0.62	0.385
4. การปฏิบัติ	3.37	0.55	3.36	0.71	-0.065
5. มีความคิด	3.36	0.64	3.33	0.58	-0.302
6. ยอมรับค่านิยม	3.25	0.64	3.25	0.64	0.001
รวม	3.59	0.50	3.32	0.42	0.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างแตกต่างจากเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบบุคลิกภาพ พบว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพในด้านความสุนทรีย์ การปฏิบัติ และมีความคิดสูงกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า แต่มีค่าการกระจายต่ำกว่าในด้านชอบมีกิจกรรม และในด้านมีอารมณ์ทางบวก และเป็นที่สังเกตว่าในด้านของการยอมรับค่านิยม ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันแต่ในกลุ่มเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีการกระจายสูงกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ตาราง 23 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ตัวแปร	เยาวชนที่มีประวัติ		เยาวชนที่ไม่มีประวัติ		t
	การเสพยาบ้า		การเสพยาบ้า		
	n = 100		n = 100		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. เป็นผู้ที่น่าไว้วางใจ	3.28	0.59	3.15	0.54	-1.650
2. ตรงไปตรงมา	3.28	0.61	3.24	0.79	-0.315
3. ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ	3.18	0.55	3.21	0.50	0.476
4. ยอมตามผู้อื่น	3.30	0.62	3.35	0.63	0.558
5. การถ่อมตน	3.38	0.72	3.43	0.71	0.432
6. มีจิตใจอ่อนโยน	3.19	0.74	3.03	0.67	-1.650
รวม	3.27	0.432	3.24	0.442	0.654

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ากับเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบบุคลิกภาพ พบว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความรู้สึกเอื้อเฟื้อ ยอมตามผู้อื่น และมีจิตใจอ่อนโยน และมีการกระจายสูงกว่าเกือบทุกด้าน

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ตัวแปร	เยาวชนที่มีประวัติ		เยาวชนที่ไม่มีประวัติ		t
	การเสพยาบ้า		การเสพยาบ้า		
	n = 100		n = 100		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. การมีความสามารถ	3.36	0.62	3.34	0.69	-0.145
2. ความเป็นระเบียบ	3.27	0.59	3.17	0.55	-1.171
3. รับผิดชอบในหน้าที่	3.27	0.70	3.30	0.67	0.282
4. มีความต้องการสัมฤทธิ์ผล	3.28	0.63	3.14	0.59	-1.634
5. มีวินัยในตนเอง	3.25	0.59	3.23	0.62	-0.203
6. มีความคิดที่ปฏิบัติได้	3.27	0.63	3.19	0.64	-1.047
รวม	3.28	0.490	3.23	0.489	0.420

จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ากับเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแบบมีมโนธรรมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบบุคลิกภาพ พบว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพสูงกว่าเกือบทุกด้าน ยกเว้นในด้านรับผิดชอบในหน้าที่ และมีการกระจายต่ำกว่าในด้านการมีความสามารถ มีวินัยในตนเอง และมีความคิดที่ปฏิบัติได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำแนกตามเพศและการติดยา
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านต่างๆ ของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีเพศต่างกัน มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
2. เยาวชนที่มีชั้นของการติดยาต่างกันมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
3. เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า และเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับเยาวชนซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีประวัติการเสพยาบ้าและกลุ่มที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา

กลุ่มที่มีประวัติการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่เข้ารับการบำบัดด้วยยา การบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model) และ กาย จิต สังคมบำบัด ผู้ป่วยนอก (Fresh Model) ในสถานพยาบาลจิตตปัญญาธิปไตยจำนวน 100 คน

กลุ่มไม่มีประวัติการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวิทยาลัยพาณิชยการบางนา ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบให้กับกลุ่มที่มีประวัติการเสพยาบ้าจำนวน 120 ฉบับ และให้เยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าจำนวน 130 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 250 ฉบับ เมื่อคัดเลือกแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่ได้ มีข้อมูลสมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 200 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรสของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ ชั้นของการติดยาบ้า ปริมาณยาบ้าที่ใช้ วิธีการเสพยาบ้า เหตุผลที่ใช้อยาบ้า และระยะเวลาที่ใช้อยาบ้า

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ NEO PI-R (The Revise Neo Personality Inventory) ของ พอลล์ คอสตา และ โรเบิร์ต แมคเคร (Paul T. Costa and Robert R. McCrae) ซึ่งจำแนกบุคลิกภาพออกเป็น 5 ด้าน ๆ รวมทั้งหมด 184 ข้อ ได้แก่

1. บุคลิกภาพแบบห้วนใจ
2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว
3. บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง
4. บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน
5. บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนมีนาคม 2546 โดยนำแบบทดสอบไปเก็บข้อมูล สถาบันละ 1 สัปดาห์ ได้แก่ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลที่วิทยาลัยพณิชยการบางนาในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนมีนาคม และที่สถาบันยาเสพติด ัญญารักษ์ในช่วงสัปดาห์ที่สองของเดือนมีนาคม

3. ในการดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทำแบบทดสอบด้วยตนเอง แต่ในรายที่อ่านหนังสือไม่ออก ผู้วิจัยจะเป็นผู้อ่านแบบทดสอบนั้นให้ฟัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ตรวจสอบและคัดเลือกแบบวัดบุคลิกภาพที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
2. ตรวจแบบวัดบุคลิกภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ความร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพโดยจำแนกตามเพศ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้สูตร t-test independent sample
5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพของเยาวชนตามชั้นของการติดยา และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้สูตร ANOVA

6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าและไม่มีประวัติการเสพยาบ้า และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้สูตร t-test independent sample

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีเพศต่างกัน พบว่า เยาวชนเพศชาย กับเพศหญิง มีลักษณะบุคลิกภาพแบบห้วนไหว และบุคลิกภาพแบบแสดงตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ในองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบห้วนไหว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านหุ่นหันพลันแล่น องค์ประกอบบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความอบอุ่น ตรงไปตรงมา ชอบมีกิจกรรม และแสวงหาความตื่นเต้น องค์ประกอบบุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการปฏิบัติ และองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเป็นผู้ที่น่าไว้วางใจ

2. เปรียบเทียบบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าตามขั้นของการติดยา ซึ่งมี 3 ลักษณะคือ ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์ ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกวัน และต้องใช้ยารวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป พบว่า มีลักษณะของบุคลิกภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ากับเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า กับเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแบบห้วนไหว และบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบแสดงตัวด้านความอบอุ่น และมีอารมณ์ด้านบวก

อภิปรายผล

การศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าที่มีเพศต่างกัน พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะของบุคลิกภาพแบบห้วนไหวและแสดงตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์รายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความหุ่นหันพลันแล่น

เมื่อพิจารณาคะแนนค่าเฉลี่ยรายด้านในบุคลิกภาพแบบห้วนไหว ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลสูง คิดมาก ในบางครั้งจะแสดงอารมณ์โกรธต่อบุคคลอื่นอย่างฉุนเฉียว มักจะรู้สึกโดดเดี่ยว สิ้นหวัง มีความรู้สึกว่าตนเองต่ำต้อย มักคิดมากและไวต่อความรู้สึกเวลาที่ถูกเยาะเย้ย มีการควบคุมแรงกระตุ้นที่เกิดขึ้นภายในตนเองได้น้อยกว่าเพศหญิง และอดทนต่อความกดดันได้น้อยกว่า ส่วนในเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศหญิงพบว่า เป็นผู้ที่สามารถระงับอารมณ์ได้ดี และมีความวิตกกังวลน้อยกว่าเพศชาย มีความอดทนต่อการแสดงอารมณ์โกรธมากกว่า ร่าเริง สนุกสนาน สามารถรับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในสังคมไทย เยาวชนเพศชายมักจะได้รับความคาดหวังจากบุคคลรอบข้าง ได้แก่ ครอบครัว และสังคมมากกว่าเพศหญิง จึงอาจเป็นสาเหตุให้เพศชายเกิดความกดดัน และหาทางออกโดยการพึ่งพาสิ่งเสพติดในที่สุด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของจินดนา ทองย้อย (2525 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาในเรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย พบว่า ในเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายเพศชาย มีบุคลิกภาพในด้านการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ การไม่มีความมั่นใจในตนเอง ความอาฆาตแค้น และการไม่สำนึกในความผิด และ วรรณมาศ ด้วยทวี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบุคลิกภาพผู้ติดยาเสพติดเพศชายที่รับการรักษาแบบคนไข้ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านจิตใจ ของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ จำนวน 195 คน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) พบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบสุดขั้วในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) และ ประณีต ปิยสิริานนท์ และ พัทนี เทียนสุวรรณ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเด็กติดเฮโรอีน จำนวน 479 คน เป็นชาย 431 คน หญิง 48 คน ที่อยู่ในสถานพินิจคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าเด็กวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติดเฮโรอีน ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพไม่สมวัย (Immature) ก้าวร้าว ก้าวร้าวแบบสมยอม (Passive-Aggressive) และมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม (Inadequate)

ส่วนในบุคลิกภาพแบบแสดงตัว เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความอบอุ่น ตรงไปตรงมา ชอบมีกิจกรรม แสวงหาความตื่นเต้น เมื่อพิจารณาคะแนนค่าเฉลี่ยพบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายมีการแสดงตัวมากกว่า มีลักษณะของการเป็นมิตร น่าคบหา ชอบการพบปะสังสรรค์ระหว่างเพื่อนกลุ่มใหญ่ๆ มีความตรงไปตรงมา ชอบแสดงอำนาจเหนือบุคคลอื่น ชอบแสวงหาความตื่นเต้น ร่าเริง สนุกสนาน ส่วนในเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศหญิง พบว่า เป็นผู้ที่สนิทกับบุคคลอื่นยากกว่าเพศชาย สันโดษ มักจะหลีกเลี่ยงการพบปะผู้คน ไม่ค่อยแสดงความเป็นผู้นำ เป็นคนสบายๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคมเพศชายมีโอกาสพบปะเพื่อนฝูง ชอบเข้าสังคมเพราะต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการความภาคภูมิใจ การยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณี ชัยกิจ (2520 : 69 – 72) ได้ศึกษาเพื่อประเมินบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยรุ่นตามแบบ ซีพีไอ โดยการเปรียบเทียบลักษณะ

ผู้กระทำผิดวัยหนุ่มกับคนงานวัยหนุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้กระทำผิดวัยหนุ่มในสถานแรกรับ เรือนจำกลางนครปฐม ทณฑสถานวัยหนุ่มบางเขน และทณฑสถานวัยหนุ่มมีนบุรี จำนวน 323 คน และคนงานวัยหนุ่ม 100 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบวัดทางจิตแห่งแคลิฟอร์เนีย (California Psychological Inventory) ฉบับภาษาไทย ผลปรากฏว่าบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มสูงกว่าบุคลิกภาพของคนงานวัยหนุ่ม ในลักษณะของความมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ การชอบสมาคม ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี ความอดทน การสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น และ ประสิทธิภาพ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาบุคลิกภาพของผู้ต้องขังที่กระทำความผิดต่อชีวิตและร่างกายในทณฑสถานหญิง พบว่าบุคลิกภาพของผู้ต้องขังมีลักษณะอารมณ์อ่อนไหว ซื่อสัตย์ หวาดระแวง มีอารมณ์ ไม่มั่นคง จิตใจหวาดหวั่น ฟุ้งตนเอง ไม่มีกฎเกณฑ์ และมีอารมณ์เครียด และ กิบบอนส์ (Gibbons. 1969) ได้ศึกษาเยาวชนชายอายุระหว่าง 16-21 ปี ซึ่งกระทำความผิดกฎหมาย โดยก่ออาชญากรรมอย่างรุนแรง จำนวน 200 คน เยาวชนนี้ถูกตัดสินให้เข้ารับการอบรมพิเศษ ผลการศึกษาพบว่าเยาวชนเหล่านี้มีบุคลิกภาพแสดงตัว

และเมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการปฏิบัติ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง โดยเยาวชนเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง แสดงว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายมีพฤติกรรมที่ชอบลองกิจกรรมใหม่ๆ ทำในสิ่งที่ท้าทาย และแปลกใหม่มากกว่าเพศหญิง และยังมีผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเป็นผู้นำไว้วางใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนอีกด้วย โดยเยาวชนเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง นั้นแสดงว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายมีลักษณะของการพึ่งพิงผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบังอร บุญรักษาสัตย์ (2533 : 16) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่เข้ารับการรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยยาเสพติด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ที่ติดยาเสพติดมีบุคลิกภาพอ่อนแอ คือต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา และมีบุคลิกภาพผิดปกติ ชอบเสี่ยงอันตรายและชอบทดลอง

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าเพศชายจะมีบุคลิกภาพในด้านของอารมณ์แปรปรวน ความวิตกกังวล ความหวั่นไหว และการแสดงตัวมากกว่าเยาวชนเพศหญิง จึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสนใจว่าการที่เยาวชนเพศชายที่มีบุคลิกภาพดังกล่าวหันมาพึ่งพายาเสพติดนั้น ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการได้รับความคาดหวังอย่างสูงจากบุคคลรอบข้าง ไม่มีโอกาสระบายความรู้สึกหรือพูดคุยเวลาเกิดภาวะกดดัน ยาเสพติดจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของการระบายความเครียด อีกทั้งยังมีลักษณะบุคลิกภาพชอบท้าทาย ชอบลองสิ่งใหม่ๆ และพึ่งพาผู้อื่น ซึ่งจะได้จากผลการวิจัยในด้านของเหตุผลที่เข้ายาบ้า

เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าส่วนใหญ่ติดยาเนื่องจากเพื่อนชวนให้ลอง ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนจึงเป็นเหตุให้ติดยาเสพติดในที่สุด

2. บุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าตามขั้นของการติดยาซึ่งมี 3 ลักษณะคือ ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกสัปดาห์ ต้องใช้ยาเป็นประจำทุกวัน และต้องใช้ยารวันละมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป จากการศึกษาพบว่า เยาวชนที่มีขั้นของการติดยาต่างกัน มีบุคลิกภาพทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน แสดงว่าระยะ หรือขั้นของการติดยาไม่ได้ส่งผลต่อบุคลิกภาพของเยาวชนที่ติดยาเสพติด อีกทั้งยังไม่มีการวิจัยใดที่ทำการแบ่งบุคลิกภาพ หรือศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาโดยจำแนกตามขั้นของการติดยามาก่อน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่ติดยาบ้าหรือยาเสพติดที่เมื่อติดแล้วมักจะมีสาเหตุหรือลักษณะบุคลิกภาพในแบบที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วอลท์ และซีตัน (Wald and Seton. 1999 : Abstract) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแปรปรวนที่ทำนายพฤติกรรมการใช้ยา พบว่าลักษณะบุคลิกภาพนั้นมีความสัมพันธ์กับการใช้ยา

3. บุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ากับเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า จากการศึกษาพบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ากับเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพแบบห้วนไหว และบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาคะแนนค่าเฉลี่ยในองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบห้วนไหว ผลการวิเคราะห์พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีบุคลิกภาพในด้านความรู้สึกซึมเศร้า คำนึงถึงแต่ตนเอง หุนหันพลันแล่น และอารมณ์แปรปรวนสูงกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า ซึ่งแสดงว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีลักษณะของความสิ้นหวัง โดดเดี่ยว หดหู่ใจ ไร้อารมณ์ความรู้สึก มักคิดว่าตนเองต่ำต้อย และปฏิเสธสิ่งรอบตัวต่างๆ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์หรือความต้องการของตนเอง เครียดง่าย และไม่สามารถเผชิญความเครียดหรือความสิ้นหวังที่เกิดขึ้นได้ ส่วนเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีลักษณะของความกังวล ซึ่กลัวสูงกว่า และมีความเป็นศัตรูอันเกิดจากรับเอาประสบการณ์โกรธเคืองของตนเองมาเก็บไว้สูงกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการติดยาที่ส่งผลต่อตัวผู้เสพ ทำให้ผู้ที่เสพยาบ้ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีอารมณ์ก้าวร้าว หงุดหงิด และไม่สามารถควบคุมตนเองได้

ผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา จันทรวัชร (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจบุคลิกภาพบางประการของนักโทษเรือนจำกลางบางขวาง โดยใช้แบบสอบถาม M.M.P.I. ผลการศึกษาพบว่านักโทษมีคะแนนสูงเกิน Normal Zone ในมาตรา Paranoid Scale คือมีลักษณะความคิดหวาดระแวง มาตรา Sypomania Scale คือ มีความผิดปกติทางอารมณ์ โดยเฉพาะลักษณะสำคัญของความผิดปกติ คือมีการเคลื่อนไหวและการกระทำมากกว่าปกติ มีความตื่นเต้นทางอารมณ์มากและความคิดสับสน และ สุรางค์ วีรกิจ

พาณิชย์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบสัณฐานคะแนน M.M.P.I ระหว่างเด็กยูวอาชญากร และเด็กวัยรุ่นปกติ ผลการวิจัยพบว่า ยูวอาชญากรและเด็กวัยรุ่นปกติ มีความแตกต่างในสัณฐานคะแนน M.M.P.I ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในมาตราการติดสุรา คือมี ลักษณะพึงพิง ขาดความรัก ความปลอดภัย ความอบอุ่น มีลักษณะการกระทำมากกว่าปกติ คือ กระตือรือร้นตลอดเวลา อารมณ์ไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และชัวยพร โรจนวัฒน์ศิริเวช (2522 : 41-50) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดกฎหมายในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่ม ตัวอย่าง ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทความผิดโดยไม่จำกัดอายุ จำนวน 300 คน เป็นชาย 280 คน หญิง 20 คน พบว่า ในพวกที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและหวั่นไหว มักจะเผชิญกับปัญหาส่วนตัว เช่น เกิดปมด้อย ประสาทเครียด รู้สึกท้อดอาลัย มีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลและซึมเศร้า ซึ่งจะพัฒนาเป็นโรคประสาท (Hysterical Conversion) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ หาญน้อย (2530 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาบุคลิกภาพของผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษที่มารับการรักษาการบำบัดในโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ด้วยแบบทดสอบ PICS พบว่า ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มีลักษณะดื้อเงียบ (Passive Aggressive) พึ่งพาผู้อื่น (Dependence) อ่อนแอ (Weak) รู้สึกไม่มั่นคงทางด้านจิตใจ (Insecure) ลงโทษตัวเอง (Introjection) และซึมเศร้า (Depressive)

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีความเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เครียดง่าย และหมดกำลังใจได้ง่ายกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า

ในด้านบุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง ซึ่งเป็นลักษณะของการเปิดรับประสบการณ์รอบข้าง ของบุคคลนั้น เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า นั้นมี องค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความสุนทรีย์ การปฏิบัติ และมีความคิดในการทดลองสิ่งแปลกๆ ใหม่ ๆ สูงกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า ซึ่งแสดงว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ใน เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้าถึงจะมีลักษณะเก็บตัวแต่ก็มีความต้องการที่จะทำหาย และชอบ ลองกับสิ่งใหม่ๆ และในเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า นั้น ถึงแม้จะไม่มีความต้องการทำหายมากเท่ากลุ่มเยาวชนที่มีประวัติการเสพยา

และเมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่าในองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบแสดงตัว เยาวชนที่มี ประวัติการเสพยาบ้าและเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความอบอุ่น และมีอารมณ์ด้านบวก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ใน ด้านความอบอุ่น เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้า แสดงว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้ามีลักษณะเก็บตัว ไม่เป็นมิตร เป็นอิสระ และ แยกตัวมากกว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า และในด้านมีอารมณ์ด้านบวกนั้น เยาวชนที่มี ประวัติการเสพยาบ้ามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า นั่นคือ เป็นคน อารมณ์ดี และชอบความตื่นเต้น

ผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรา บุตรวิวุฒิ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบุคลิกภาพของผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษากรุงเทพมหานคร จำนวน 100 ราย โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ M.M.P.I ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ใช้สำหรับประเมินบุคลิกภาพที่แสดงออก 2 ลักษณะ คือ ลักษณะเปิดเผย-เก็บตัว และ อ่อนไหว-มั่นคง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคนปกติ พบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีลักษณะอ่อนไหวและเก็บตัวมากกว่าคนปกติ หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ติดยาเสพติดส่วนรวมมีบุคลิกภาพแบบอ่อนไหว-เก็บตัว (Neuroticism – Introversion) ซึ่งสอดคล้องกับบรูเนอร์ , คอสตา (Bronner and Costa. 1991 : Abstract) ได้ศึกษาองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ติดยาชายและหญิงที่มีและไม่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม จำนวน 203 คน โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพ NEO PI พบว่าในเพศชายที่ติดยามีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง (Openness) เช่นเดียวกับ ชัยพร โรจนวัฒน์ศิริเวช (2522 : 41-50) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดกฎหมายในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทความผิดโดยไม่จำกัดอายุ จำนวน 300 คน เป็นชาย 280 คน หญิง 20 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของมอดสเลย์ (Maudsley Personality Inventory) ของ เอส.เจ. โอแซงค์ ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน E (E-Scale) วัดบุคลิกภาพด้านการเก็บตัว-แสดงตัว (Introversion – Extraversion) และมาตรฐาน N (N-Scale) วัดความมั่นคง-หวั่นไหว (Stable – Unstable) ผลปรากฏว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมากกว่าแสดงออก และมีความไวทางอารมณ์แบบมั่นคงและหวั่นไหวพอๆ กัน

* ผลของการศึกษานี้ทำให้เห็นว่าลักษณะเก็บตัวของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบานั้นจะมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ครอบครัวควรปลูกฝัง ดูแล และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ และเปิดเผยตนเองให้กับเด็กเพื่อที่เด็กจะได้ไม่รู้สึกอยากทำหาย อยากลองกับสิ่งที่เป็นอันตรายมากนัก ควรให้ความรัก ความเข้าใจกับเด็กให้มาก ส่วนโรงเรียนควรช่วยส่งเสริมสิ่งต่างๆ เหล่านี้ให้กับเด็กโดยร่วมมือกับผู้ปกครองในการสร้างเกราะป้องกัน การทักษะการปฏิเสธ และในกรณีของการบำบัดผู้ติดยาแล้วนั้น ครอบครัวก็ควรเป็นส่วนที่ส่งเสริม ให้กำลังใจ และให้โอกาสกับเยาวชนที่ติดยาเหล่านั้นเพื่อเป็นการป้องกันการเสพยา และสร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นในตัวเยาวชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ในการเก็บข้อมูลที่สถานบำบัด ต้องระวังไม่ให้เกิดการรบกวนผู้ป่วยเนื่องจากทางสถานบำบัดจะจัดตารางเวลาการทำกิจกรรมให้กับผู้ป่วย ในบางครั้งผู้วิจัยจึงต้องให้แบบสอบถามไว้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อแจกและมาจัดเก็บในวันต่อมา

2. เนื่องจากแบบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R) ฉบับนี้ยังไม่ได้มีการหาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคนไทย จึงควรทำการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือต่อไป ให้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับวัดบุคลิกภาพของคนไทยต่อไป

3. ควรจะมีการศึกษาว่ายังมีตัวแปรอื่นอีกหรือไม่ที่ส่งผลต่อลักษณะบุคลิกภาพของเยาวชนที่ติดยาบ้าหรือยาเสพติด และทำให้บุคลิกภาพนั้นแตกต่างกันออกไป

4. ควรมีการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพจิตในครอบครัวให้กับเยาวชนเพศชาย ให้เกิดความเข้าใจและเป็นการลดความกดดัน และความเครียดอันจะเกิดแก่เยาวชนเพื่อเป็นการลดสาเหตุของการเกิดปัญหาสังคมต่อไป

5. ควรมีการสร้างกำลังใจ และความเข้าใจอันดีในการเห็นคุณค่าของตนเอง ควรมีการศึกษาในเรื่องการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่เยาวชนหรือผู้ที่ติดยาเสพติดต่อไป หรือทำอย่างไรและมีวิธีการใดที่จะสามารถลดภาวะความเครียดที่เกิดขึ้นในเยาวชนที่ติดยาเสพติดได้

6. ความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยในเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า นั้นมีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 25 ปี มีระดับการศึกษาในส่วนเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบ้าส่วนใหญ่อายุ 18 ปี รวมถึงระดับการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2545). *ความรู้เรื่องยาบ้าฉบับปรับปรุง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สารนิเทศและประชาสัมพันธ์ กรมสุขภาพจิต.
- กันยา สุวรรณแสง. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.
- ชนิษฐา จันทรักษ์. (2521). "การสำรวจบุคลิกภาพบางประการของนักโทษเรือนจำกลางบางขวางโดยใช้แบบสอบถาม M.M.P.I.,". *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. ธันวาคม.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม, สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2534). *การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม, สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2537). *สรุปสถานการณ์การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จรรยา สุวรรณทัต และ ดวงกลม เวชบรรยงรัตน์. (2529) *จิตวิทยาทั่วไป*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : พระนคร.
- จินตนา ทองย้อย. (2525). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย*. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร โรจนวัฒน์ศิริเวช. (2522). "บุคลิกภาพของผู้กระทำผิดกฎหมายในจังหวัดเชียงใหม่,". *จิตวิทยาคลินิก*. 10(1) : 41-50.
- ดุษฎี โยเหลา ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ชัยวัฒน์ วงษ์อาษา. (2540). "ปัจจัยบ่งชี้สาเหตุการใช้และติดสารระเหยของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดยโสธร,". *รายงานวิจัย* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิภาวรรณ อุทุมพร. (2540). *การติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธราดล เหมพัฒน์. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของวัยรุ่นหญิงในจังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นวลละออ สุภาพล. (2537). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : ประมวลศิลป์.

- นิรมล เปลี่ยนจรูญ. (2530). *กัญชาและสารระเหยของนักเรียนวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร : การเรียนรู้ทางสังคม*. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นเรศ สุริยาภรณ์ และคณะ. (2528). *คุณลักษณะบุคลิกภาพ CPI ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : โรงยาบาลเชียงใหม่.
- บังอร บุญรักษาสัตย์. (2533). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่เข้ารับการบำบัดรักษาชั้นฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยยาเสพติด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บัญชา ดาวกระจาย. (2539). *พฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ประณีต ปิยสิรานนท์ และพัชนี เทียนสุวรรณ. (2537). "การศึกษาปัญหาการติดยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองและเยาวชนกลาง," *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. 7(3) : พฤศจิกายน.
- ประเทือง วงษ์ประเสริฐ. (2527). *การศึกษาบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชนที่บ้านกุณาและบ้านปราณี*. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภัสรา ดันดีวัฒนา. (2535). *การศึกษาบุคลิกภาพของผู้ต้องขังที่กระทำความผิดต่อชีวิตและร่างกายในทัณฑสถานหญิง*. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา วิหคโต. (2533). "เทคนิคและเครื่องมือในการศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษา," *เอกสารการสอน*. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ. (2539). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน*. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฝ่ายส่งเสริมวิชาการและวิจัย, กอง. (2537). *การแพร่ระบาดของแอมเฟตามีน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- พัชรินทร์ เสรี. (2544). *บุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบและการอบรมเลี้ยงดูกับการติดยาเสพติดของเด็กวัยรุ่น*. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พรศิริ กองนวล. (2539). การพัฒนาแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มณี ไชยกิจ. (2521). การประเมินบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มตามแบบซีพีไอ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เมธี วงศ์วีระพันธ์. (2534). บุคลิกภาพของผู้กระทำผิด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- มนตรา เกศแก้วมณ. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับ
ทักษะปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุบลวรรณ ประมวลรัฐการ. (2532). ตัวแบบสมมุติฐานการใช้ยาหรือสิ่งเสพติดในวัยรุ่น:
ทดสอบเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ ส.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รชรินทร์ ฉายแก้ว. (2538). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่
สำคัญแบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ เขต
กรุงเทพฯ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2538. ถ่ายเอกสาร.
- รัชนี้ เหล่าเรืองธนา. (2542). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจในการบำบัด
รักษาระดับฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ที่ติดยาเสพติด โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัด
ปทุมธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชนีวรรณ วณิชยธนม. (2528). การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะองค์ประกอบทาง
บุคลิกภาพระหว่างนักโทษคดีฆ่าคนเพศชายและเพศหญิง. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(สาขารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ. (2536, กันยายน). "เทคนิคการวัดบุคลิกภาพ," วัดผลการศึกษา.
13-14(39-40) : 19.

- ลักษณะ ดันตลีปิกร และ นัยพินิจ คชภักดี. (2541) การศึกษาระดับเขาวนัปัญญาและ
บุคลิกภาพของผู้ติดยาเสพติดชนิดเฮโรอีนในสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.
รายงานการวิจัย. นครปฐม : สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา.
- วชิรา บุตรวิวุฒ. (2529). “การศึกษาบุคลิกภาพผู้ติดยาเสพติด,”. รายงานการประชุม.
กรุงเทพฯ : กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- วราภรณ์ ชุนอินทร์. (2541). การพัฒนาบุคลิกภาพผู้ติดยาเสพติดตามทฤษฎี TA ณ สถานฟื้นฟู
สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดประเวศ (บ้านพิชิตใจ). วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ สยนาทน. (2530) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้โทษ :
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ สศ.ม.
(สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วริศรา เพียงสุข. (2540) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของเยาวชน : ศึกษา
เปรียบเทียบเยาวชนในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านอุเชกบา,บ้านปรานี
และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- วิมลพร พันธุมนตรี. (2534). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญตาม
รูปแบบของกอร์ดอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลทางการศึกษา) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534. อัดสำเนา.
- วีรวรรณ สุธีรไกรลาส. (2536). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติดของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วันทนา ทิพย์มณฑิยา และคณะ. (2543). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของ
นักเรียนมัธยมศึกษาเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. รายงานการประชุม.
สุราษฎร์ธานี : โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- วัลภา สบายยิ่ง. (2544). ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมายการรับรู้ความสามารถของตนเองและ
บุคลิกภาพที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของผู้จำหน่ายตรง. วิทยานิพนธ์ วท.ด.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ศุภานันท์ เผือกคง. (2541). *การศึกษารายกรณีนักเรียนติดยาเสพติด ในสถานบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกุล ดัณฑุลารักษ์. (2542). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. เอกสารการสอน. (คณะครุศาสตร์).
 กาญจนบุรีสถาบัน : ราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรม. (2541). *รายงานประจำปี 2541*. กรุงเทพฯ. : ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2534). *ความรู้เบื้องต้นเรื่องยาและยาเสพติด*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไอเดียสแควร์.
- สุกัญญา เจียมประชา. (2543). *การศึกษากรณีการเสพยาบ้า : ปัญหา สาเหตุและแนวทางในการแก้ไข*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์. (2544). *รายงานสถิติวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิต วงษ์สุวรรณ. (2523). *จิตวิทยาแนะแนว*. กรุงเทพฯ : พีระพัสณา.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2521). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2532). *ความรู้เบื้องต้นทางบุคลิกภาพอันมีแนวโน้มต่อการประกอบอาชีพกรรมในประเทศไทย*. เอกสารการสอน. (สังคมศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โสภา ชูพิกุลชัย ขปิลมันน์ และคนอื่นๆ. (2533). *การศึกษาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในเด็กและเยาวชนย่านชุมชนแออัด : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตกรุงเทพมหานคร*.
- สุรางค์ วีรกิจพาณิชย์. (2521). *การเปรียบเทียบสัณฐาน เอ็ม เอ็ม พี ไอ ระหว่างเด็กยุคอาชญากรและเด็กวัยรุ่นปกติ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อัญปียา บุรินทร์ภักดี. (2537). "ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษา : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่ศูนย์ คอมมูนิต้า อินคอนโทรล (Comunita incontroll) และศูนย์บริการสาธารณสุขวัดธาตุทอง," *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อภิรัตน์ หาญน้อย. (2530). *ประสบการณ์และการทดสอบบุคลิกภาพของผู้ป่วยติดเฮโรอีนด้วยแบบทดสอบ PICS ในจังหวัดพิษณุโลก*. *รายงานการวิจัย*. พิษณุโลก : ฝ่ายจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลพุทธชินราช.
- อรัญ สุวรรณบุปผา. (2519). *หลักอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ. ไทยวัฒนาพานิชย์
- Bornstein, Robert F., & Cecero, John J. (2000). *Deconstructing Dependency in a Five-Factor World : A Meta-Analytic Review*. Lawrence Erlbaum Associates. Inc.

- Brooner, R. K., Costa, P. T., Jr., Fetch, L. J., Ruosar, E. E., Bigelow, G. E., & Schmidt, C. W. (1991). *The Personality dimension of male and female drug abusers with and without antisocial personality disorder*. In L. S. Harris (Ed.)
- Chaplin, William F. and Buckner E. Kathryn. (1988, September). "Self-Ratings of Personality a Naturalistic Comparison, ". *Journal of Personality*. 3(56) : 509-530.
- Costa, P. T., Jr., & McCrae, R. R. (1991). *Revised NEO Personality Inventory (NEO PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI)*. Psychological Assessment Resources, Inc. Florida.
- Encore. (1987). *About Preventing Drug Abuse*. South Deerfield : Charming L. Bete
- Co.Erikson, E.H. (1986). *Identity, Youth and Crisis*. New York : Norton & Company.
- Eysenck. (1970). *Crime and personality*. London : Paladin.
- Gary M Ingersoll, . (1989). *Adolescents*. 2nd ed. Eaglewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall.
- Gibbons. (1969). *Social Problems and personality*. London : Penguin Book.
- Glueck. (1958). *Unraveling Juvenile Delinquency*. New York : Commonwealth Fund,
- Harold W. Bernard (1996). *Personality Theory and Research*. Canada : United States of America.
- Jessor, R. and others. (1991). *Beyond adolescence : Problem behavior and young adult development*. New York : Cambridge University Press.
- Jung, C.G. *The Psychology of the unconscious*. In the collected works of C.G. Jung, Vol.7. Princeton : Princeton University Press, 1953 (First German Edition, 1943)
- Kirtines and Hogan. (1972). "Source of confirming in unsocialized Collage student,". *Journal of Abnormal Psychology*. 80 : 49-51.
- Megargee. (1973). "Parental Attitudos of Psychopathic and Subcultural Delinquents,". *Criminology*. 14(Febuary) : 427-439.
- Peterson et.al. (1967). "Californai Psychological Inventory Profile of peer-nominated assertives, Unassertive,and aggresstive,". *Jounal of ClinicalPsychology*. 71 : 45-51.
- Sutherland and Cressey. (1970). *Criminology*. Philadelphia : J.B. lippincott. Tanner.
- Walters, R. H. (1968). *Social Facilitation and imitative behavior*. Boston : Allyn & Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. แบบทดสอบเพื่อการวิจัย

ที่ ทม 1012/ ๒๔๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๒ มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวกุลบุรณ์ เกียรติบุตร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันตา สุรักษา และ อาจารย์สุพร เข้มเฮง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า และมีอายุระหว่าง 17-22 ปี จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ในระหว่างเดือนมีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกุลบุรณ์ เกียรติบุตร ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-1743031, 01-6680616

ที่ ทม 1012/ ๒๕๖1

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวกุลบุรณ์ เกียรติบุตร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพติด" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา และ อาจารย์สุวพร เข้มแข็ง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้เยาวชนที่มีประวัติการเสพติด และมีอายุระหว่าง 17-22 ปี จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพติด ในระหว่างเดือนมีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกุลบุรณ์ เกียรติบุตร ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-1743031, 01-6680616

ที่ ทม 1012/ ๑๔๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อกรวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันฯเสพติคธัญญรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวกุลบุรณ์ เกียรติบุตร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา และ อาจารย์สุวพร เข้มเฮง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้เยาวชนที่เคยเสพยาบ้า และมีอายุระหว่าง 17-22 ปี จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษานุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ในระหว่างเดือนมีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกุลบุรณ์ เกียรติบุตร ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-1743031, 01-6680616

ที่ ทม 1012/ 2475

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 มีนาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนศึกษการบางนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวกุลบุรณ เกียรติบุตร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุริรักษา และ อาจารย์สุพร เข้มเฮง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้เยาวชนที่เคยติดยาบ้า และมีอายุระหว่าง 17-22 ปี จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ในระหว่างเดือนมีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเผยแพร่ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกุลบุรณ เกียรติบุตร ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทา สุริรักษา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์มือถือ 09-1743031, 01-6680616

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล มีจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนีโอ (NEO PI-R)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด และกรอกรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง

1. อายุ.....ปี

2. ระดับการศึกษา

- ☐ มัธยมศึกษา
☐ ปวช.
☐ ปวส.
☐ปริญญาตรี

4. สถานภาพการสมรสของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	☐ บิดา หรือมารดาเสียชีวิต
☐ บิดามารดาหย่าร้าง	☐ บิดา และมารดาเสียชีวิต
☐ บิดามารดาแยกกันอยู่	

5. รายได้ของครอบครัวรวมอยู่ในเกณฑ์

☐ ดีมาก (มีเงินเก็บทุกเดือน)	☐ ปานกลาง (พอกินพอใช้)
☐ ดี (ส่วนใหญ่มีเงินเก็บ)	☐ ไม่ดี (ไม่ค่อยพอใช้ เป็นหนี้)

6. ประวัติการใช้ยาบ้า

- ☐ ไม่เคยใช้
☐ ใช้ทุกสัปดาห์
☐ ใช้ทุกวัน
☐ ใช้มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน

7. ปริมาณยาบ้าที่ใช้

☐ ครั้งละ $\frac{1}{4}$ เม็ด	☐ ครั้งละ 2-5 เม็ด
☐ ครั้งละ $\frac{1}{2}$ เม็ด	☐ ครั้งละ 6-10 เม็ด
☐ ครั้งละ 1 เม็ด	☐ มากกว่า 10 เม็ดต่อครั้ง

8. วิธีการเสพยาบ้า

- ☐ กินเหมือนยาทั่วไป
- ☐ ใช้ไฟลนแล้วสูดควันเข้าปอด
- ☐ ฉีดโดยใช้เข็มฉีดยา
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. เหตุผลที่ไชยาบ้า (กรุณาเลือกข้อที่ท่านเห็นว่าสำคัญมากที่สุดเพียงข้อเดียว)

- ☐ เพื่อให้อ่านหนังสือ หรือทำกิจกรรมต่างๆ ให้นานขึ้น
- ☐ เพื่อลดความอ้วน
- ☐ เพื่อแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่
- ☐ เพื่อให้เข้ากับสังคมเพื่อนได้
- ☐ เพื่อนชวนให้ลอง
- ☐ คลายความกลุ้มใจ
- ☐ อยากรู้ฤทธิ์ยา

10. ระยะเวลาที่ไชยาบ้า

- ☐ น้อยกว่า 1 ปี
- ☐ 1-3 ปี
- ☐ 3-5 ปี
- ☐ 5-7 ปี
- ☐ 7-10 ปี
- ☐ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ตัวอย่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้โอ (NEO PI-R)

คำชี้แจงในการทำแบบทดสอบ

กรุณาอ่านคำชี้แจงทั้งหมดนี้อย่างรอบคอบก่อนลงมือทำ โปรดทำเครื่องหมายแสดงคำตอบของท่านในกระดาษคำตอบที่ระบุไว้เท่านั้น ห้ามขีดเขียนใดๆ ทั้งสิ้นลงในชุดคำถาม แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 240 ข้อ โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างรอบคอบ แล้ววงกลมคำตอบที่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือความเห็นของท่านมากที่สุด

- วงกลมเลข 1 ถ้าข้อความนั้นไม่เป็นจริงเลย หรือท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ① 2 3 4 5
 วงกลมเลข 2 ถ้าข้อความนั้นไม่เป็นจริงเป็นส่วนมาก หรือท่านไม่เห็นด้วย 1 ② 3 4 5
 วงกลมเลข 3 ถ้าข้อความนั้นจริงพอๆกับไม่จริง หรือท่านไม่แน่ใจ หรือ
 หรือรู้สึกเฉยๆ 1 2 ③ 4 5
 วงกลมเลข 4 ถ้าข้อความนั้นจริงเป็นส่วนมาก หรือท่านเห็นด้วย 1 2 3 ④ 5
 วงกลมเลข 5 ถ้าข้อความนั้นเป็นจริงที่สุด หรือท่านเห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 2 3 4 ⑤

ข้อความ

บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว

1. ข้าพเจ้าไม่ใช่คนขี้อึดถึกกังวล
2. ข้าพเจ้าเป็นคนช่างจินตนาการ
3. บางคนคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนเห็นแก่ตัวและยึดตนเองเป็นใหญ่
4. ข้าพเจ้าพยายามที่จะทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมายอย่างรู้ผิดรู้ชอบ
5. ข้าพเจ้ามักจะรู้สึกว่าจะช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และต้องการให้มีใครสักคนมาช่วยข้าพเจ้าแก้ปัญหา

บุคลิกภาพแบบแสดงตัว

1. ข้าพเจ้ามีปัญหาในการอดกลั้นความอยากของตนเอง
2. ข้าพเจ้าเป็นคนหัวแข็ง และยึดมั่นในทัศนคติของตนเอง
3. ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่กับการคิดฝัน
4. ข้าพเจ้าได้ชื่อว่าเป็นคนเลือดร้อน และฉุนเฉียว
5. ข้าพเจ้าไม่ใช่คนที่เจ้าระเบียบมากนัก

บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง

1. ข้าพเจ้ามีความสุขมากกับการได้พูดคุยกับผู้คน
2. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญคนที่ข้าพเจ้าติดต่อด้วย
3. ข้าพเจ้ามักจะตำหนิตัวเองเมื่อมีบางอย่างผิดพลาด
4. ข้าพเจ้ามักจะรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าผู้อื่น
5. ข้าพเจ้าชอบที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคย

 ข้อความ

บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน

1. เป็นเรื่องยากที่จะทำให้ข้าพเจ้าโมโห
 2. ข้าพเจ้ามักจะทำสิ่งต่างๆ โดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า
 3. ข้าพเจ้าชอบที่จะทำอะไรตามแนวทางของตนเอง มากกว่าการเป็นผู้นำคนอื่น
 4. ข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองเป็นคนใจบุญ
 5. โดยปกติแล้วการเข้าสังคมเป็นเรื่องที่น่าเบื่อสำหรับข้าพเจ้า
-

บุคลิกภาพแบบมีมโนธรรม

1. ข้าพเจ้าเป็นหัวแข็งและดื้อรั้น
 2. ข้าพเจ้าอยากที่จะยกย่องผู้อื่นมากกว่าที่จะยกย่องตัวเอง
 3. เมื่อต้องเดินทาง ข้าพเจ้าจะวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบ
 4. เวลาไปไหนข้าพเจ้าจะใช้เส้นทางเดิม
 5. ข้าพเจ้าเป็นคนหัวเราะง่าย
-

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 25 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้โอของเยาวชนที่มี
ประวัติการเสพยาบ้า

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
1	1.043	ไม่ใช้	31	1.522	ไม่ใช้
2	2.842	ใช้	32	2.438	ใช้
3	2.347	ใช้	33	3.500	ใช้
4	.953	ไม่ใช้	34	1.833	ใช้
5	5.203	ใช้	35	.824	ไม่ใช้
6	4.509	ใช้	36	1.455	ไม่ใช้
7	.599	ไม่ใช้	37	2.513	ใช้
8	-.725	ไม่ใช้	38	2.941	ใช้
9	2.841	ใช้	39	4.216	ใช้
10	3.511	ใช้	40	3.877	ใช้
11	.350	ไม่ใช้	41	3.469	ใช้
12	5.64	ไม่ใช้	42	3.845	ใช้
13	.223	ไม่ใช้	43	1.790	ใช้
14	-1.335	ไม่ใช้	44	5.957	ใช้
15	2.863	ใช้	45	2.353	ใช้
16	4.501	ใช้	46	2.728	ใช้
17	2.570	ใช้	47	1.511	ไม่ใช้
18	3.010	ใช้	48	1.987	ใช้
19	4.953	ใช้	49	2.547	ใช้
20	.840	ไม่ใช้	50	.718	ไม่ใช้
21	1.134	ไม่ใช้	51	4.185	ใช้
22	5.181	ใช้	52	1.933	ใช้
23	2.499	ใช้	53	2.270	ใช้
24	.412	ไม่ใช้	54	3.188	ใช้
25	2.010	ใช้	55	1.093	ไม่ใช้
26	1.241	ไม่ใช้	56	1.554	ไม่ใช้
27	1.271	ไม่ใช้	57	1.871	ใช้
28	1.509	ไม่ใช้	58	4.194	ใช้
29	2.848	ใช้	59	3.192	ใช้
30	2.343	ใช้	60	3.548	ใช้

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .951

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
61	3.060	ใช้	91	3.873	ใช้
62	3.585	ใช้	92	4.144	ใช้
63	3.994	ใช้	93	2.011	ใช้
64	5.472	ใช้	94	3.451	ใช้
65	4.059	ใช้	95	4.525	ใช้
66	3.226	ใช้	96	1.786	ใช้
67	1.695	ไม่ใช้	97	3.359	ใช้
68	4.399	ใช้	98	4.344	ใช้
69	.947	ไม่ใช้	99	2.161	ใช้
70	3.679	ใช้	100	4.371	ใช้
71	1.139	ไม่ใช้	101	4.918	ใช้
72	.179	ไม่ใช้	102	1.880	ใช้
73	2.120	ใช้	103	2.286	ใช้
74	2.069	ใช้	104	4.400	ใช้
75	3.107	ใช้	105	1.265	ไม่ใช้
76	3.779	ใช้	106	1.962	ใช้
77	1.598	ไม่ใช้	107	2.475	ใช้
78	4.931	ใช้	108	1.880	ใช้
79	2.302	ใช้	109	3.380	ใช้
80	1.020	ไม่ใช้	110	3.806	ใช้
81	2.817	ใช้	111	1.991	ใช้
82	2.844	ใช้	112	3.658	ใช้
83	2.806	ใช้	113	2.823	ใช้
84	2.017	ใช้	114	2.366	ใช้
85	2.757	ใช้	115	3.161	ใช้
86	4.396	ใช้	116	3.058	ใช้
87	1.410	ไม่ใช้	117	2.138	ใช้
88	2.026	ใช้	118	1.598	ไม่ใช้
89	3.355	ใช้	119	.462	ไม่ใช้
90	1.437	ไม่ใช้	120	3.385	ใช้

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
121	.361	ไม่ใช้	151	2.326	ใช้
122	4.991	ใช้	152	4.517	ใช้
123	4.002	ใช้	153	5.185	ใช้
124	3.301	ใช้	154	3.138	ใช้
125	3.176	ใช้	155	1.335	ไม่ใช้
126	3.561	ใช้	156	2.404	ใช้
127	2.735	ใช้	157	4.094	ใช้
128	1.798	ใช้	158	3.198	ใช้
129	4.469	ใช้	159	2.234	ใช้
130	1.537	ไม่ใช้	160	2.408	ใช้
131	1.808	ใช้	161	2.703	ใช้
132	3.193	ใช้	162	3.146	ใช้
133	4.175	ใช้	163	1.764	ใช้
134	1.614	ไม่ใช้	164	2.448	ใช้
135	2.003	ใช้	165	3.063	ใช้
136	2.054	ใช้	166	1.001	ไม่ใช้
137	.771	ไม่ใช้	167	2.946	ใช้
138	2.182	ใช้	168	2.570	ใช้
139	5.398	ใช้	169	2.602	ใช้
140	2.801	ใช้	170	2.580	ใช้
141	2.709	ใช้	171	3.174	ใช้
142	2.646	ใช้	172	3.900	ใช้
143	1.110	ไม่ใช้	173	-.251	ไม่ใช้
144	3.321	ใช้	174	3.137	ใช้
145	.654	ไม่ใช้	175	3.623	ใช้
146	1.130	ไม่ใช้	176	2.574	ใช้
147	2.850	ใช้	177	4.610	ใช้
148	2.103	ใช้	178	4.981	ใช้
149	2.631	ใช้	179	4.311	ใช้
150	4.225	ใช้	180	1.473	ไม่ใช้

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
181	1.573	ไม่ใช้	211	6.714	ใช้
182	3.664	ใช้	212	3.465	ใช้
183	3.274	ใช้	213	3.138	ใช้
184	1.237	ไม่ใช้	214	4.766	ใช้
185	1.630	ไม่ใช้	215	5.811	ใช้
186	2.703	ใช้	216	5.789	ใช้
187	3.003	ใช้	217	3.985	ใช้
188	3.873	ใช้	218	1.567	ไม่ใช้
189	.622	ไม่ใช้	219	1.870	ใช้
190	1.937	ใช้	220	3.793	ใช้
191	2.160	ใช้	221	4.013	ใช้
192	1.163	ไม่ใช้	222	2.313	ใช้
193	1.387	ไม่ใช้	223	2.280	ใช้
194	2.135	ใช้	224	4.299	ใช้
195	1.401	ไม่ใช้	225	2.176	ใช้
196	2.831	ใช้	226	2.140	ใช้
197	3.731	ใช้	227	3.292	ใช้
198	4.210	ใช้	228	3.504	ใช้
199	2.932	ใช้	229	4.665	ใช้
200	2.986	ใช้	230	.854	ไม่ใช้
201	3.535	ใช้	231	1.026	ไม่ใช้
202	2.893	ใช้	232	1.991	ใช้
203	4.340	ใช้	233	2.307	ใช้
204	5.267	ใช้	234	3.653	ใช้
205	3.795	ใช้	235	1.574	ไม่ใช้
206	2.286	ใช้	236	1.722	ไม่ใช้
207	1.934	ใช้	237	4.299	ใช้
208	2.602	ใช้	238	3.803	ใช้
209	5.111	ใช้	239	3.970	ใช้
210	5.619	ใช้	240	4.714	ใช้

ตารางที่ 2b แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้โอของเยาวชนที่ไม่
มีประวัติการเสพยาบ้า

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
1	1.043	ไม่ใช้	31	1.522	ไม่ใช้
2	2.842	ใช้	32	2.438	ใช้
3	2.347	ใช้	33	3.500	ใช้
4	.953	ไม่ใช้	34	1.833	ใช้
5	5.203	ใช้	35	.824	ไม่ใช้
6	4.509	ใช้	36	1.455	ไม่ใช้
7	.599	ไม่ใช้	37	2.513	ใช้
8	-.725	ไม่ใช้	38	2.941	ใช้
9	2.841	ใช้	39	4.216	ใช้
10	3.511	ใช้	40	3.877	ใช้
11	.350	ไม่ใช้	41	3.469	ใช้
12	.564	ไม่ใช้	42	3.845	ใช้
13	.223	ไม่ใช้	43	1.790	ใช้
14	-1.335	ไม่ใช้	44	5.957	ใช้
15	2.864	ใช้	45	2.353	ใช้
16	4.501	ใช้	46	2.728	ใช้
17	2.570	ใช้	47	1.511	ไม่ใช้
18	3.010	ใช้	48	1.987	ใช้
19	4.953	ใช้	49	2.547	ใช้
20	.840	ไม่ใช้	50	.718	ไม่ใช้
21	1.134	ไม่ใช้	51	4.185	ใช้
22	5.181	ใช้	52	1.933	ใช้
23	2.499	ใช้	53	2.270	ใช้
24	.412	ไม่ใช้	54	3.188	ใช้
25	2.010	ใช้	55	1.093	ไม่ใช้
26	1.241	ไม่ใช้	56	1.554	ไม่ใช้
27	1.271	ไม่ใช้	57	1.871	ใช้
28	1.509	ไม่ใช้	58	4.194	ใช้
29	2.848	ใช้	59	3.192	ใช้
30	2.343	ใช้	60	3.548	ใช้

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .969

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
61	3.060	ใช้	91	3.873	ใช้
62	3.585	ใช้	92	4.144	ใช้
63	2.994	ใช้	93	2.011	ใช้
64	5.472	ใช้	94	3.451	ใช้
65	4.059	ใช้	95	4.525	ใช้
66	3.226	ใช้	96	1.786	ใช้
67	1.695	ไม่ใช้	97	3.359	ใช้
68	4.399	ใช้	98	4.344	ใช้
69	.947	ไม่ใช้	99	2.161	ใช้
70	3.679	ใช้	100	4.371	ใช้
71	1.139	ไม่ใช้	101	4.918	ใช้
72	.179	ไม่ใช้	102	1.880	ใช้
73	2.120	ใช้	103	2.286	ใช้
74	2.069	ใช้	104	4.400	ใช้
75	3.107	ใช้	105	1.265	ไม่ใช้
76	3.779	ใช้	106	1.962	ใช้
77	1.598	ไม่ใช้	107	2.475	ใช้
78	4.931	ใช้	108	1.880	ใช้
79	2.302	ใช้	109	3.380	ใช้
80	1.020	ไม่ใช้	110	3.806	ใช้
81	2.817	ใช้	111	1.991	ใช้
82	2.844	ใช้	112	3.658	ใช้
83	2.806	ใช้	113	2.823	ใช้
84	2.017	ใช้	114	2.366	ใช้
85	2.757	ใช้	115	3.161	ใช้
86	4.396	ใช้	116	3.058	ใช้
87	1.410	ไม่ใช้	117	2.138	ใช้
88	2.026	ใช้	118	1.598	ไม่ใช้
89	3.355	ใช้	119	.462	ไม่ใช้
90	1.437	ไม่ใช้	120	3.385	ใช้

ตารางที่ 2๖ (ต่อ)

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
121	.974	ไม่ใช้	151	2.563	ใช้
122	2.435	ใช้	152	.311	ไม่ใช้
123	1.886	ใช้	153	1.050	ไม่ใช้
124	-.551	ไม่ใช้	154	2.941	ใช้
125	.632	ไม่ใช้	155	.949	ไม่ใช้
126	4.500	ใช้	156	1.414	ไม่ใช้
127	4.157	ใช้	157	.478	ไม่ใช้
128	2.047	ใช้	158	2.183	ใช้
129	3.286	ใช้	159	1.400	ไม่ใช้
130	.311	ไม่ใช้	160	2.496	ใช้
131	2.382	ใช้	161	2.756	ใช้
132	3.576	ใช้	162	3.422	ใช้
133	1.419	ไม่ใช้	163	1.552	ไม่ใช้
134	.603	ไม่ใช้	164	.555	ไม่ใช้
135	1.057	ไม่ใช้	165	.693	ไม่ใช้
136	1.137	ไม่ใช้	166	1.124	ไม่ใช้
137	2.887	ใช้	167	.812	ไม่ใช้
138	4.181	ใช้	168	2.012	ใช้
139	.645	ไม่ใช้	169	.735	ไม่ใช้
140	2.047	ใช้	170	2.333	ใช้
141	2.976	ใช้	171	.934	ไม่ใช้
142	4.556	ใช้	172	2.043	ใช้
143	1.516	ไม่ใช้	173	.910	ไม่ใช้
144	3.361	ใช้	174	3.216	ใช้
145	1.552	ไม่ใช้	175	.471	ไม่ใช้
146	3.538	ใช้	176	2.021	ใช้
147	2.750	ใช้	177	3.897	ใช้
148	2.298	ใช้	178	2.887	ใช้
149	4.330	ใช้	179	3.422	ใช้
150	1.581	ไม่ใช้	180	1.750	ใช้

ข้อ	t-test	นำไปใช้	ข้อ	t-test	นำไปใช้
181	2.729	ใช้	211	3.980	ใช้
182	3.889	ใช้	212	4.503	ใช้
183	1.108	ไม่ใช้	213	1.643	ไม่ใช้
184	3.479	ใช้	214	2.021	ใช้
185	2.714	ใช้	215	3.873	ใช้
186	2.756	ใช้	216	2.041	ใช้
187	1.635	ไม่ใช้	217	2.872	ใช้
188	3.612	ใช้	218	1.424	ไม่ใช้
189	1.611	ไม่ใช้	219	1.137	ไม่ใช้
190	1.331	ไม่ใช้	220	2.694	ใช้
191	1.750	ใช้	221	3.618	ใช้
192	2.910	ใช้	222	2.810	ใช้
193	2.121	ใช้	223	.910	ไม่ใช้
194	.476	ไม่ใช้	224	1.263	ไม่ใช้
195	1.287	ใช้	225	2.640	ใช้
196	6.140	ใช้	226	4.523	ใช้
197	2.756	ใช้	227	2.475	ใช้
198	3.320	ใช้	228	2.335	ใช้
199	1.871	ใช้	229	2.496	ใช้
200	.980	ไม่ใช้	230	2.274	ใช้
201	.311	ไม่ใช้	231	1.191	ไม่ใช้
202	1.804	ใช้	232	4.044	ใช้
203	.688	ไม่ใช้	233	2.910	ใช้
204	1.806	ใช้	234	1.000	ไม่ใช้
205	1.000	ไม่ใช้	235	.650	ไม่ใช้
206	1.306	ไม่ใช้	236	2.294	ใช้
207	1.057	ไม่ใช้	237	3.184	ใช้
208	1.922	ใช้	238	2.402	ใช้
209	2.261	ใช้	239	3.357	ใช้
210	2.668	ใช้	240	2.449	ใช้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวกุลบุรณ เกียรติบุตร
เกิดวันที่	15 กันยายน 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน	33 ซอยสามเสน 24 ถนนสามเสน อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชินีบน
พ.ศ. 2540	ค.บ. (จิตวิทยาการแนะแนว) สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ